

Kemin kaupunki

Talousarvio 2026

Taloussuunnitelma 2026–2029

KESKUSVIRASTO

14/2025

Talouspalvelut

1. TOIMINTAYMPÄRISTÖ	1
1.1. Väestö	1
1.2. Yritykset ja työpaikat	4
1.3. Työllisyyden edistäminen	6
1.4. Elinkeinoelämän kehitys	10
1.5. Maankäyttö ja asuntojen rakentaminen	13
2. TALOUSARVION 2025 YLEISPERUSTELUT	15
2.1. Talouden kehitysnäkymät ja kuntatalous	15
2.2. Kemin kaupungin talous	19
2.2.1. Verotulot	20
2.2.2. Valtionosuudet	21
2.2.3. Vuosikate, poistot ja investoinnit	22
2.2.4. Korko- ja rahoitustulot ja -menot	23
2.2.5. Lainat	23
2.2.6. Antolainat ja takaukset	24
2.2.7. Alijäämän kattaminen	24
3. KEMI-STRATEGIA	25
3.1. Strategiaperusta	25
3.2. Kaupunkistrategian keskeiset projektit 2026	25
3.3. Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen	29
3.4. Hyvinvointisuunnitelman toimenpiteet	37
3.5. Vihreä ja kestävä Kemi	42
3.6. Hankkeet	50
3.7. Hankinnat	58
4. TULOS- JA RAHOITUSLASKELMA	59
4.1. Kokonaistulot ja -menot	59
4.2. Tuloslaskelma	59
4.3. Rahoituslaskelma	61
5. KÄYTTÖTALOUSOSA	62
5.1. Toimintatulot	62
5.2. Toimintamenot	62
6. TALOUSARVION SITOVUUS JA KÄYTTÖSUUNNITELMAN LAATIMINEN	63
7. HENKILÖSTÖN KEHITTÄMISSUUNNITELMA	65
7.1. Henkilöstösuunnitelma 2026-2029	65
7.2. Kaupunkistrategian ja muiden strategisten linjausten toteuttaminen	65
7.3. Henkilöstön rakenne, määrä sekä arvio kehitymisestä	65
7.4. Työsuhdemuotojen periaatteet	66
7.5. Työhyvinvoinnin ja työssä jatkamisen tukeminen	67
7.6. Osaamisen kehittäminen	67
7.7. Osaamisen kehittämisen strategiset painopisteet vuodelle 2026	68
7.8. Kemin kaupungin koulutussuunnitelma	69
7.9. Seuranta	74
8. KÄYTTÖTALOUSOSA TOIMIALOITTAIN	75
Numero-osa	75
Keskusvirasto	81
Elinvoimalautakunta	83
Hyvinvointilautakunta sekä Meri-Lapin musiikkitoimen yhteislautakunta	89
Ympäristölautakunta	96
9. INVESTOINNIT	104
10. RISKIENHALLINTA	105
11. OMISTAJAPOLIITTISET LINJAUKSET	108
12. ALUEELLINEN JA SEUDULLINEN YHTEISTYÖ	110
13. TYTÄROSAKEYHTIÖT	112

Kaupunginjohtajan katsaus

Talousarvioehdotus vuodelle 2026 – Tasapainotusohjelma vaikuttaa, mutta valtionosuus vaikeuttaa.

Talousarvioiden valmistelun piti alun perin olla kunnille aiempaa helpompi Hyvinvointialueiden aloittaessa toimintansa ja palvelukokonaisuuden siirtyessä henkilöstöineen, kustannuksineen ja palvelukokonaisuuksineen hyvinvointialueille. Tämän muutoksen piti tarkoittaa kuntalaisille parempia ja edullisempia palveluita, kunnille aiempaa selkeämmin ennakoitavaa taloudenhallintaa ja -suunnittelua sekä olla kunnille kustannusneutraali, jotta kuntien ei tarvitsisi ko. muutoksesta johtuen korottaa kunnallisveroa. Tätä varten siirtyvissä verotuloissa kunnilta hyvinvointialueiden rahoitukseen osuus veroista oli 12,64 ja loppu jäisi sitten kunnille, jonka pohjalle kuntien tulisi suunnitella taloutensa ja parantaa kuntien mahdollisuuksia elinvoiman kehittämiseen. Tiedossa oli, että niillä kunnilla, joilla on ollut korkeat sosiaali- ja terveydenhuollon kustannukset ja ikärakenne vanhusvoittoinen, siirtyvät kustannukset olisivat valtionosuusvaikutuksineen suuremmat.

Tällä hetkellä on kuitenkin varmaa, että edellä mainitut tavoitteet eivät tule toteutumaan. Kemin kaupungin peruspalvelujen valtionosuus on vuonna 2025 negatiivinen, mutta OKM:n valtionosuus nostaa kokonaisvaltionosuuden niukasti plussan puolelle. Vuoden 2026 valtionosuus on arvion mukaan 2,3 miljoonaa euroa negatiivinen. Tasapainoisempi valtionosuuskokonaisuus on kirjattu hallitusohjelmaan, mutta valtionosuusuudistuksesta ei ole päästy poliittiseen sopuun ja uudistus ei tule toteutumaan tällä hallituskaudella.

Tähän muutostilanteeseen on anottu valtionvarainministeriöltä harkinnanvaraista valtionosuutta, jolla Kemin kaupunkiin kohdistuvaa rajua muutosta voitaisiin lieventää. Päätös on odotettavissa vuoden 2025 loppuun mennessä.

Huolimatta valtionosuuskäyttäytymisen ja lisäleikkausten aiheuttamasta ylimääräisestä paineesta, ovat kaupungin toimialat tehneet todella ansiokasta työtä talousarvion sopeuttamisen eteen ja ne toimenpiteet, jotka valtuusto on päättänyt ovat selkeästi kääntäneet käyttötaloutta tasapainoon. Huolimatta huomattavan suuresta negatiivisesta valtionosuudesta, kaupungin koko huomioiden, ei lisää alijäämää ole enää syntymässä. Sopeutusohjelman toimenpiteet ovat tuottaneet suunnitellun tuloksen myös konkretian tasolla. Kaupungin omista toimista riippumattomat muutokset tulevat kuitenkin edellyttämään jatkossakin tiukkaa talouskuria, jotta kehittyvä käyttötalouden tasapaino varmistetaan myös jatkossa.

Vuoden 2025 tilinpäätösennusteen mukaan kertynyt alijäämä on saatu katettua omaisuuden myynnillä ja ylijäämä on vuoden lopussa n. 33,7 miljoonaa euroa.

Vuoden 2026 vuosikate on -4,0 miljoonaa euroa ja tilikauden tulos on -8,8 miljoonaa euroa alijäämäinen. Vuoden 2026 talousarvioehdotuksen menot ovat 81,6 miljoonaa euroa. Toimintamenot kasvavat vuoteen 2025 verrattuna noin 1,5 %. Kasvu on maltillinen, joka on kaikkien toimialojen ja lautakuntien huolellisen valmistelun sekä lautakuntien kustannushallinnan ansiota.

Lautakuntien käyttötalouden talousarvioehdotukset on pääosin huomioitu sellaisinaan.

Suunnittelukaudella kaupungin investointitaso on bruttona noin 57 miljoonaa euroa. Suurimmat yksittäiset investoinnit, uimahalli ja yläkoulu ajoittuvat suunnitelmakauden loppupuolelle. Omaisuuden myynnistä saaduilla tulolla lyhennetään lainoja kokonaistaloudellisesti järkevällä tavalla.

Kokonaisuutena talousarvioesitys ja taloussuunnitelma osoittavat, että pitkäjänteinen työ ja tavoite kaupungin talouden tasapainottamiseksi kokonaisuutena saavutetaan. Suunta on saatu käännettyä, joskin haasteita vielä riittää. Keskeisin näistä on SOTE-uudistuksen valtiosuusmuutos, joka haastaa kokonaisuuden tavalla, joka ei ole Kemin kaupungin itsensä ratkaistavissa millään järkiperaisella tavalla. Työ tämän haasteen selättämiseksi jatkuu.

Kemissä 27.11.2025

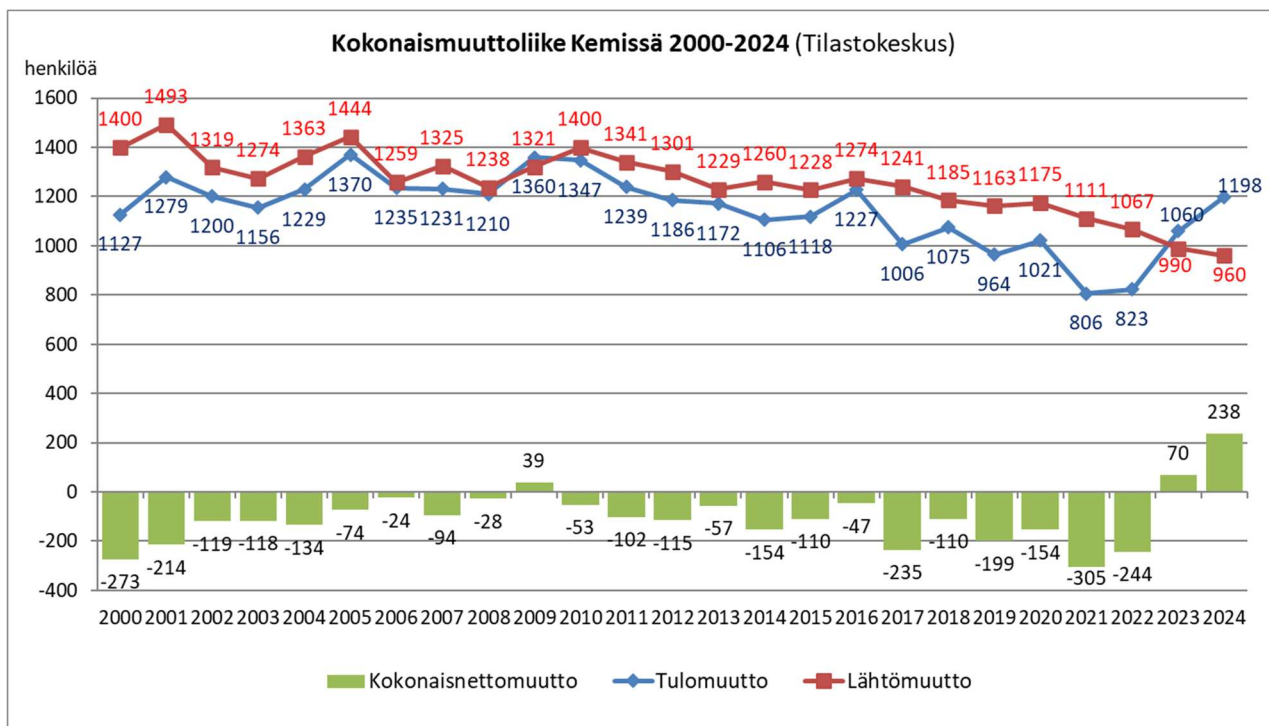
Matti Ruotsalainen
Kaupunginjohtaja

1. TOIMINTAYMPÄRISTÖ

1.1. Väestö

Kemissä oli vuoden 2024 lopussa 19 402 asukasta ja väestö kasvoi 31:llä hengellä (+0,2 %) edellisvuoteen verrattuna. Luonnollinen väestönkasvu on ollut Kemissä viime vuosina negatiivista eli ihmisiä kuolee enemmän kuin syntyy (-209 henkeä v. 2024).

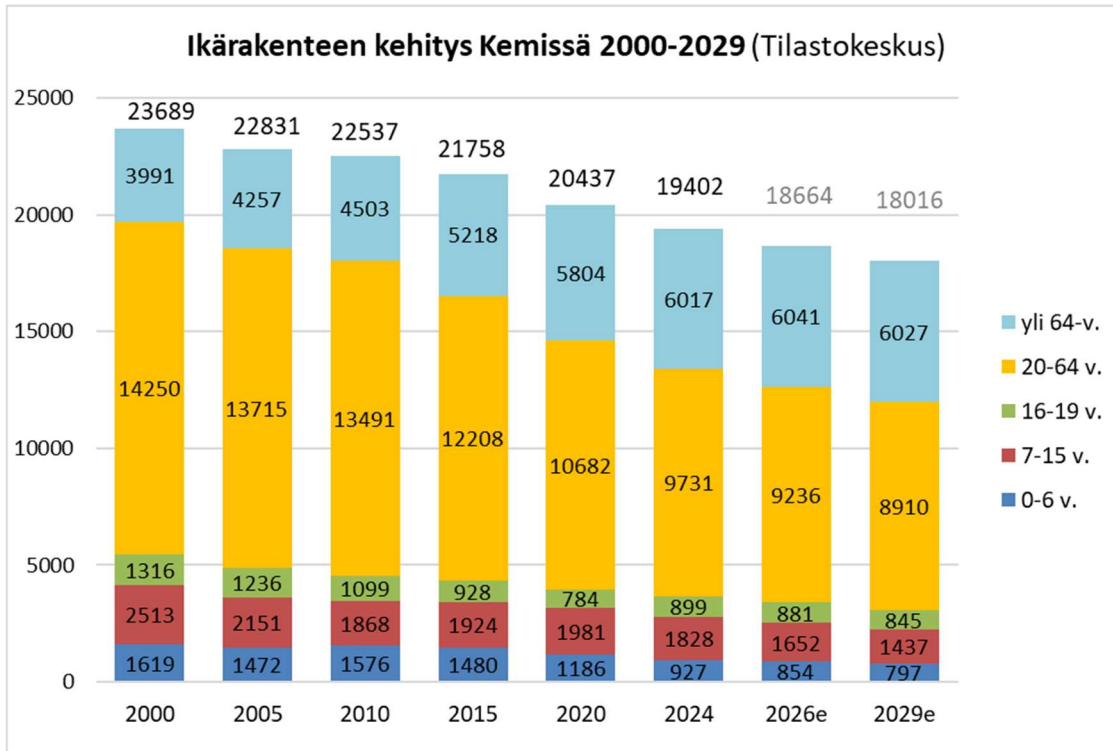
Kokonaismuuttoliike on ollut Kemissä viime vuosina tappiollista, mutta kääntyi positiiviseksi vuonna 2023. Kokonaismuuttoliike sisältää kuntien välisen muuttoliikkeen ja siirtolaisuuden (maahanmuuton ja maastamuuton). Kemin kokonaistulomuutto oli 1198 henkilöä ja kokonaislähtömuutto 960 henkilöä vuonna 2024. Kokonaisnettomuutto on tulomuuton ja lähtömuuton erotus ja se oli Kemissä vuonna 2024 voitollinen 238 henkilöä. Kuntien välinen muuttoliike on ollut Kemille kokonaisuudessa tappiollista, mutta maahanmuutto on tasoittanut muuttotappioita: vuonna 2024 Kemi hävisi kuntien välisessä muuttoliikkeessä 48 asukasta ja sai 286 asukkaan verran muuttovoittoa maahanmuutosta. Kuntien välisessä muuttoliikkeessä Kemi on viime vuosina menettänyt asukkaita ylivoimaisesti eniten Ouluun ja saanut muuttovoittoa lähiseudun kunnista (Simo ja Keminka).

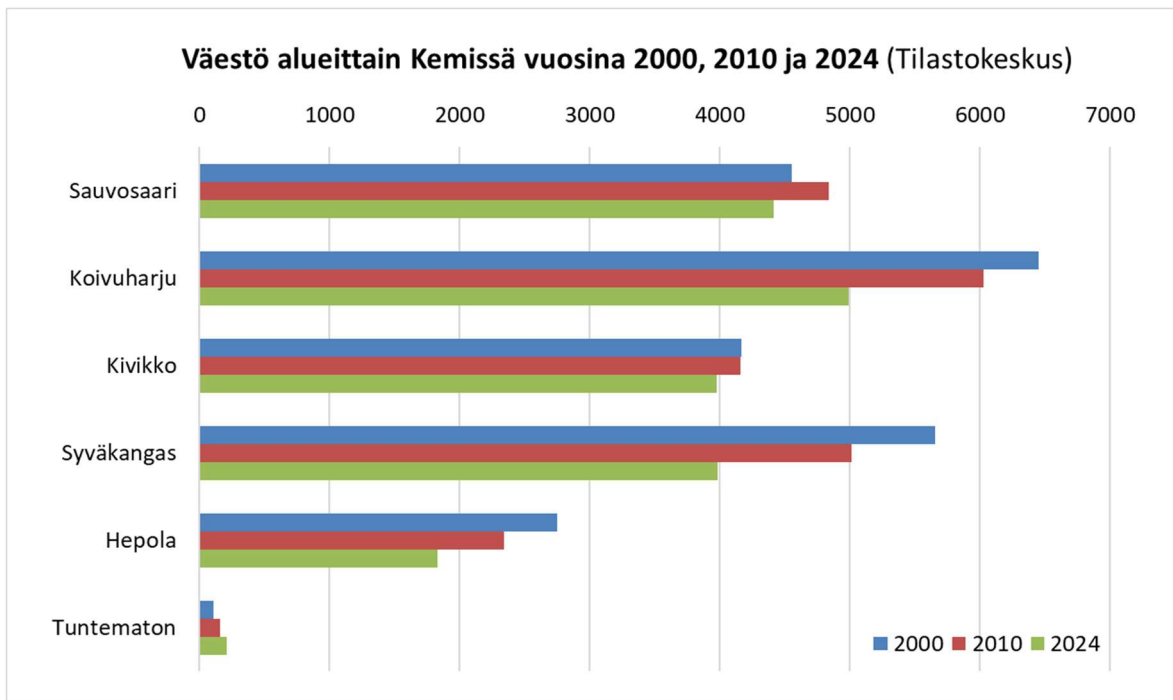
Tilastokeskuksen vuonna 2024 julkaiseman väestöennusteen mukaan Kemin väkiluku laskee vuoteen 2045 saakka. Luonnollinen väestönkasvu pysyy negatiivisena, sen sijaan muuttotappion odotetaan vähenevän ja muuttuvan muuttovoitoksi vuodesta 2032 lähtien.

Väestöennusteen mukaan ikärakenne muuttuu. Vuonna 2000 noin 17 % Kemin väestöstä oli yli 64-vuotiaita, kun vuonna 2024 vastaava osuus oli jo 31 %. Vuonna 2029 yli 64-vuotiaita ennustetaan

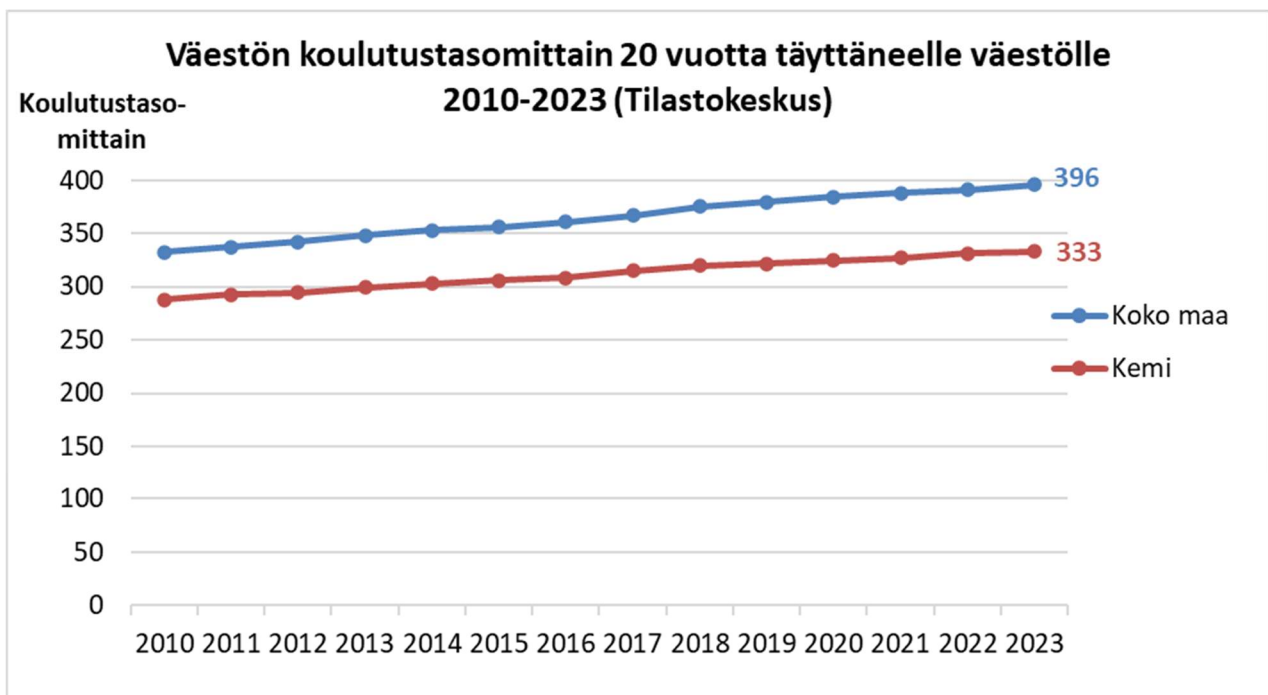
olevan yli 33 % väestöstä eli 6 027 henkilöä. Väestöennusteen mukaan suunnittelukaudella 2026–2029 yli 64-vuotiaiden määrä vähenee 14:llä hengellä. Vuodesta 2000 vuoteen 2024 alle 16-vuotiaiden määrä on laskenut 1 377:llä hengellä. Väestöennusteen mukaan alle 16-vuotiaiden määrä laskee edelleen (-272 henkeä) suunnittelukaudella. Työikäisten (20–64 v.) määrä vähenee suunnittelukaudella 326:lla hengellä.

Väestön määrä on vähentynyt suhteellisesti vähiten Sauvosaaren (3 %) ja Kivikon (5 %) suuralueilla vuodesta 2000 vuoteen 2024. Suhteellisesti eniten väestön määrä on vähentynyt Hepolassa (34 %) ja Syväkankaalla (30 %). Koivuharjun suuralueen väkimäärä on pienentynyt vuodesta 2000 noin 26 %.

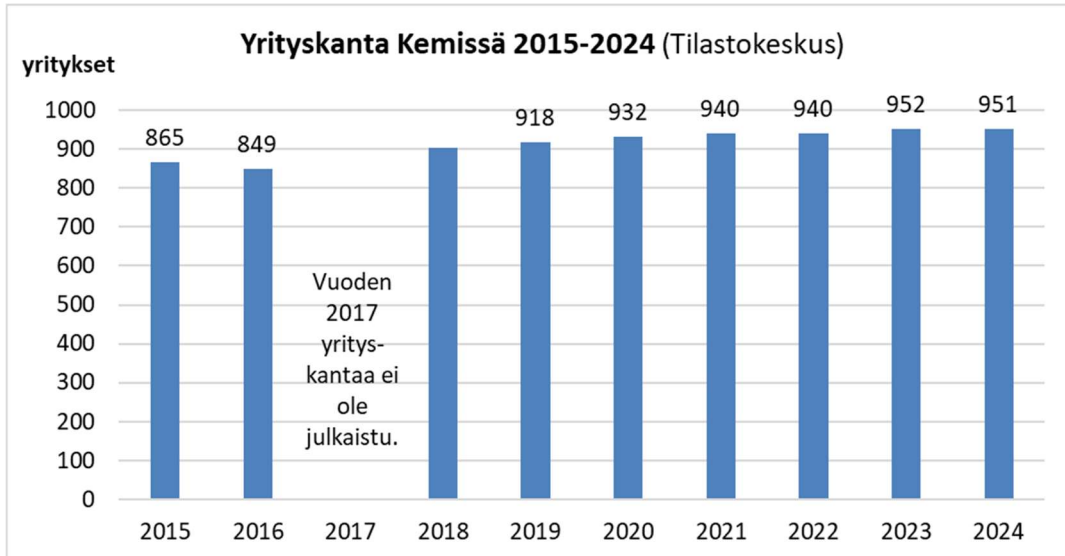

Kemiläisten koulutustaso on noussut 2000-luvulla, ja vailla perusasteen jälkeistä koulutusta olevien määrä on vähentynyt. Koulutustaso on Kemissä kuitenkin muuta maata ja Lappia alhaisempi. Vuonna 2023 koulutustasomittain oli Kemissä 333, kun oli se koko maassa 396 ja Lapissa 366. Väestön koulutustasomittain osoittaa perusasteen jälkeen suoritettua korkeimman koulutuksen keskimääräisen pituuden henkeä kohti. Esimerkiksi Kemin koulutustasoluku 333 osoittaa, että väestö oli suorittanut keskimäärin 3,33 vuotta koulutusta perusasteen jälkeen. Väestön koulutustasoa laskettaessa perusjoukkona käytetään 20 vuotta täyttäneitä väestöä, koska monen alle 20-vuotiaan koulutus on vielä kesken.

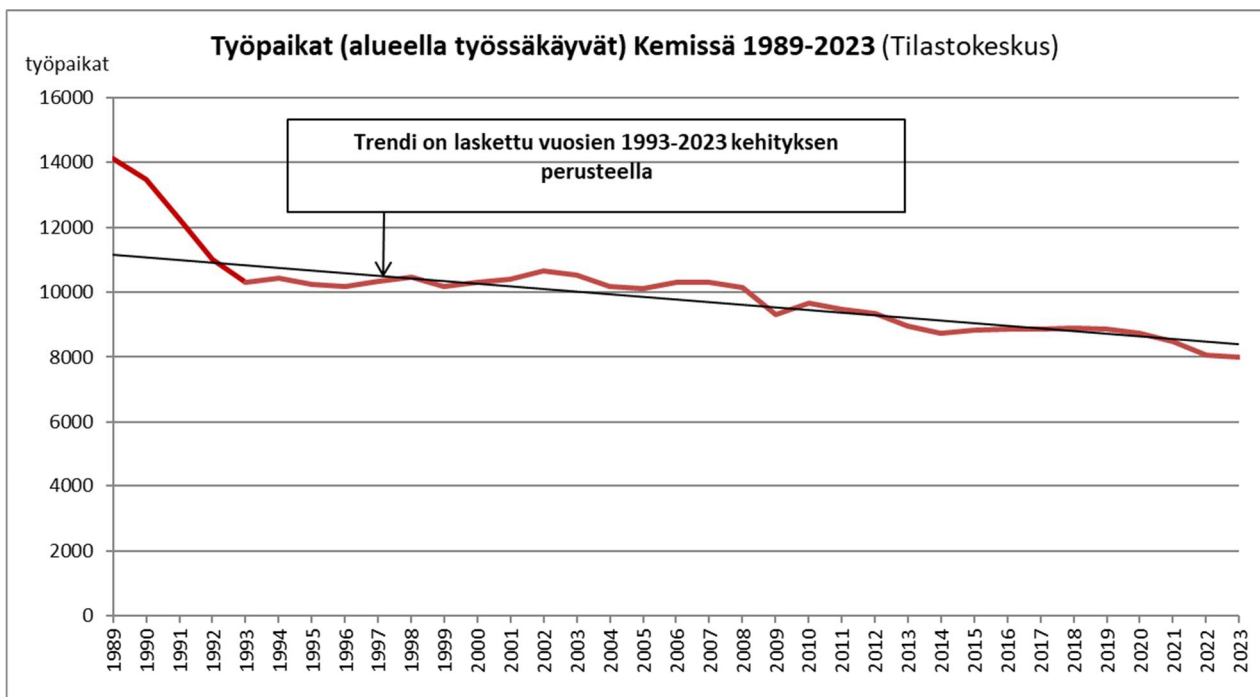

1.2. Yritykset ja työpaikat

Vuoden 2024 lopussa Kemissä toimi 951 yritystä. Yrityskanta pysyi lähes samansuuruisena edellisvuoteen verrattuna.

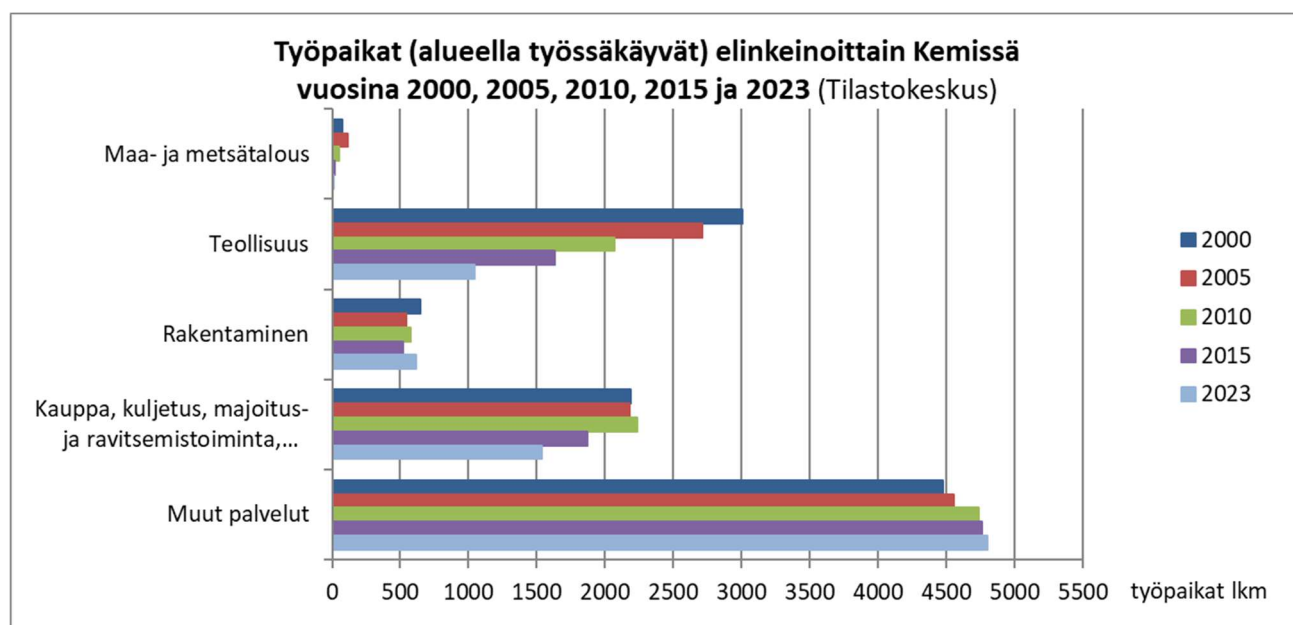
Kemissä oli vuonna 2023 yhteensä 8 006 työpaikkaa eli Kemissä kävi töissä 8 006 henkilöä. Työpaikkojen määrä pysyi lähes samana vuoden 1993 jälkeen, kunnes vuoden 2009 taantuma vei yhden vuoden aikana noin 800 työpaikkaa eli runsaat 8 % työpaikoista. Vuoden 2008 jälkeen työpaikat ovat vähentyneet edelleen noin 21 % eli 2 127 työpaikkaa. Vuonna 2023 työpaikkojen määrä väheni 59:llä edellisvuoteen verrattuna.

Työpaikkaomavaraisuus ilmaisee alueella työssäkäyvien ja alueella asuvan työllisen työvoiman määrän välisen suhteen. Jos työpaikkaomavaraisuus on yli 100 %, on alueen työpaikkojen lukumäärä suurempi kuin alueella asuvan työllisen työvoiman lukumäärä (Tilastokeskus, Tietoa tilastoista, Käsitteet). Vuonna 2023 Kemin työpaikkaomavaraisuus oli 118 %. Kemin työpaikkaomavaraisuus laski hieman vuoteen 2022 verrattuna.

Pendelöinnillä tarkoitetaan työssäkäyntiä oman asuinalueen ulkopuolella. Nettopendelöinnillä tarkoitetaan alueen ulkopuolella työssäkäyvien ja alueelle muualta töihin tulevien henkilöiden välistä erotusta. Positiivinen nettopendelöintiluku tarkoittaa, että alueelle tulevien työllisten määrä on suurempi kuin alueelta sen ulkopuolella työssäkäyvien määrä (Tilastokeskus, Tietoa tilastoista, Käsitteet). Vuonna 2023 Kemissä kävi muista kunnista työssä 3 211 henkilöä, ja kemiläisiä kävi muissa kunnissa työssä 1 989 henkilöä. Nettopendelöinti oli 1 222 henkilöä eli Kemissä kävi muista kunnista tämän verran enemmän ihmisiä työssä kuin Kemistä käytiin työssä muissa kunnissa.

Kemi on elinkeinorakenteeltaan palveluvaltainen kaupunki. Kaupassa, kuljetuksessa, majoitus- ja ravitsemistoiminnassa sekä informaatio- ja viestintäpalveluissa oli 1 533 työpaikkaa ja muilla palvelualoilla 4 804 työpaikkaa vuonna 2023. Teollisuuden työpaikkamäärä on vähentynyt Kemissä voimakkaasti 2000-luvulla ja vuonna 2023 niitä oli jäljellä enää 1 042. Rakentamisen työpaikat lisääntyivät vuosina 2020–2022, mutta nekin kääntyivät laskuun vuonna 2023. Rakentamisessa oli 615 työpaikkaa vuonna 2023.

1.3. Työllisyyden edistäminen

Kaupungin työllisyyden edistäminen pohjautuu koko elinvoimatoimialan laajaan sidosryhmäyhteistyöhön, jossa keskiössä on elinkeinorakenteen monipuolistaminen, yritysten kasvun ja uusien yritysten ja työpaikkojen syntyminen sekä työvoiman osaamisen vahvistaminen. Työllisyyden edistämisessä ja julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden järjestämisessä siirryttiin uuteen aikaan vuoden 2025 alusta, kun ko. palveluiden järjestämisvastuu siirtyi kunnille tai kuntien muodostamille työllisyysalueille. Meri-Lapissa valmistautuminen järjestämisvastuun siirtoon aloitettiin jo keväällä 2022 Meri-Lapin kehittämiskeskuksen työllisyystiimin valmistelemassa. Meri-Lapin kuusi kuntaa, Kemi, Keminmaa, Simo, Tervola, Tornio ja Ylitornio muodostavat Meri-Lapin työllisyysalueen, jossa vastuukuntana toimii Tornion kaupunki. Vuoden 2024 ajan toimintaa johti valmistelutoimielin, josta muodostui vuonna 2025 Meri-Lapin työllisyyslautakunta. Lautakunnan puheenjohtajana toimii yhteistoimintasopimuksen mukaisesti Kemin kaupungin edustaja.

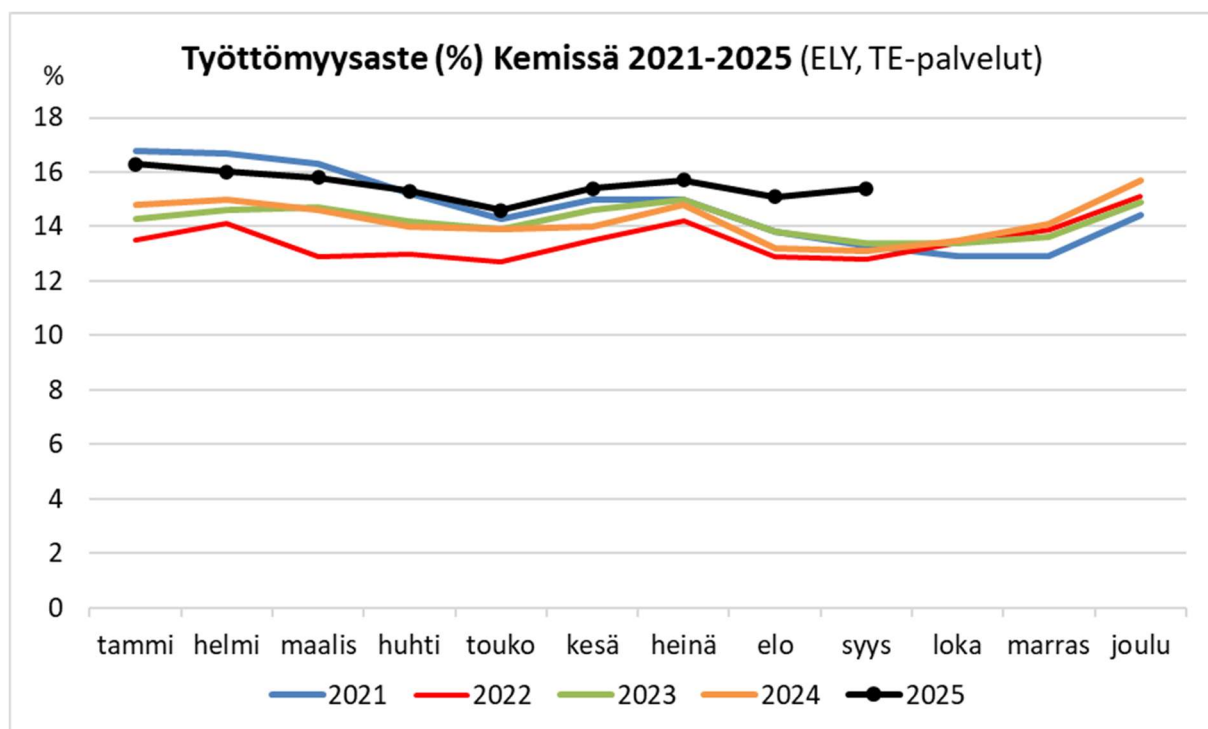
Työllisyysalueen ensimmäisen toimintavuoden aikana on organisoitu työnhakijoiden ja työnantajien palvelut ja kaikissa jäsenkunnissa toteutuu lähipalvelut. Kemin kaupunki vastaa eteläisen palvelualueen (Kemi, Keminmaa, Simo, Tervola) asiakaspalveluista ja yhteistyöstä jäsenkuntien kanssa. Kemissä Ohjaamo ja Pointti jatkavat työllisyysalueen palveluna. Tällä hetkellä eli syksyllä 2025 voidaan todeta, että työllisyysalueen toiminta on toteutunut järjestämissuunnitelman mukaisesti. Vuodelle 2026 työllisyysalueen painopisteeksi työllisyyslautakunta on päättänyt:

- Työväilytyksen ja yrityspalveluiden edelleen kehittäminen tavoitteena nopea työllistyminen
 - työväilytyksen ja yrityspalvelujen yhdessä tekemisen tehostaminen,
 - toimialakohtainen yhteistyö työvoimatarpeisiin vastaamiseksi, työparityöskentelyn kokeilu
- Koulutuspalveluiden turvaaminen
 - non-stop-kotokoulutusten kehittäminen yhdessä koulutuskuntayhtymän kanssa
 - verkostoyhteistyö alueen oppilaitosten kanssa
- Kuntaekosysteemin hyödyntäminen
 - työllisyysalueen kuntien tuottamien palvelujen (työhönvalmennus, työpajat, hankkeet) tehokas hyödyntäminen työllisyyden ja elinvoiman edistämisessä
 - työllisyysalueen sekä kuntien ja hyvinvointialueen yhdyspintojen näkyväksi tekeminen ja hyödyntäminen aikaisempaa tehokkaammin

Meri-Lapin työllisyysalueen vuoden 2026 painopisteet ovat linjassa Kemin kaupungin elinvoimatoimialan työllisyyden edistämisen keskeisten kaupunkistrategiaa toteuttavien projektien kanssa. Niitä ovat vuodelle 2026:

- Työväilyksen ja yrityspalvelujen yhteistyön tehostaminen
- Nuorten työllisyyteen panostaminen: kesätyöllistäminen, ohjaamotoiminta, palkkatuen kohdentaminen nuoriin ja nuorten työllistämisseteli
- Maahanmuuttajien työllistyminen ja kotoutuminen Kemin maahanmuuttopalvelujen ja International Pointti-hankkeen avulla

Valtakunnallisesti huonosta työllisyystilanteesta huolimatta työttömien työnhakijoiden määrä ei ole Kemissä kovinkaan paljon muuttunut vuoden takaiseen tilanteeseen verrattuna. Toki työikäisistä liian moni on työttömänä ja erityisesti työttömyys painottuu + 55-vuotiaisiin. Syyskuussa 2025 työttömänä työnhakijana oli 1228 henkilöä, työvoimaa 7976 ja työttömyysaste oli 15,4 %. Syyskuussa 2024 työttömänä oli 1058 henkilöä, työvoimaa 8057 ja työttömyysaste 13,1 %. Kaikkien työnhakijoiden määrä on itse asiassa syyskuun 2025 työllisyystilastojen mukaan pysynyt ennallaan vuoden takaiseen tilanteeseen verrattuna.

Työttömien määrän kasvu n. 170 työttömällä henkilöllä selittyy suurelta osin sillä, että työllistymistä edistäviin palveluihin on osallistunut puolet vähemmän työnhakijoita kuin aiemmin. Tämä johtuu palveluiden erilaisesta järjestämisestä työllisyysalueella kuin ennen TE-toimiston aikana. Nyt panostamme henkilökohtaiseen kohtaamiseen, työhönvalmennukseen ja työvoima- ja

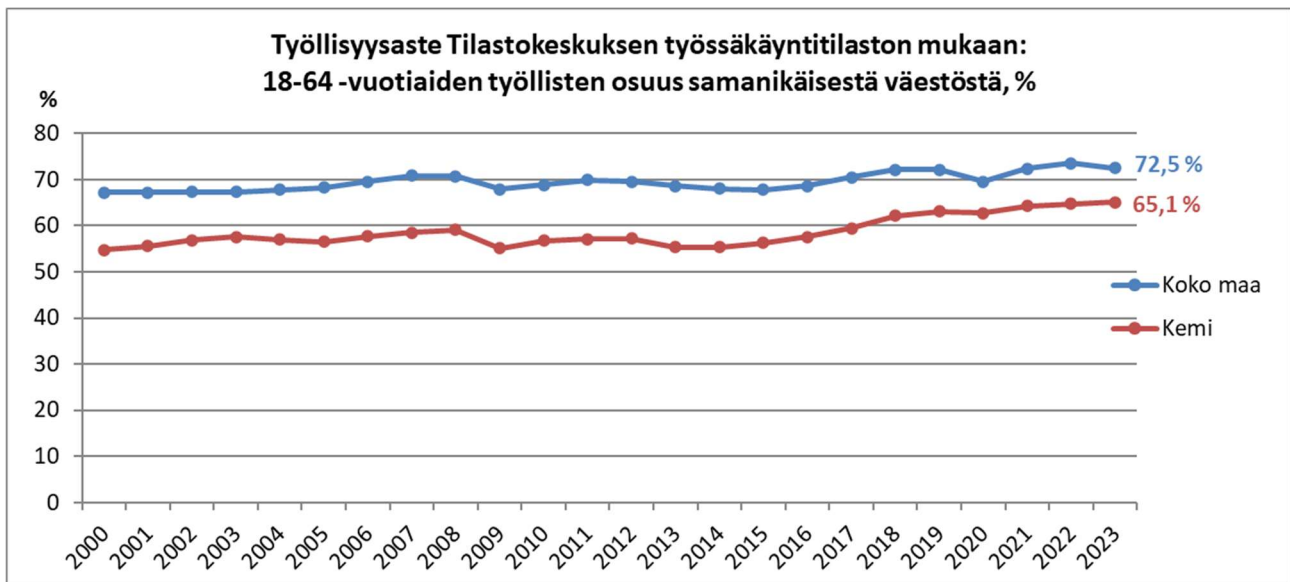
kotokoulutuksiin. Myös kuntouttavan työtoiminnan saatavuudessa on ollut eroja aiempiin vuosiin. Työllisyysalueella ei ole voitu tehdä uusia myönteisiä palkkatukipäätöksiä koko vuonna, kaupungin oma työllistäminen ja velvoitetyöllistäminen on loppunut ja järjestöjen työllistämismahdollisuudet ovat olleet heikkoja palkkatukitilanteesta johtuen. Vuonna 2026 palkkatukimäärärahaa on käytettävissä 1,2 miljoonaa euroa ja starttirahaa 380 000 euroa. Valtioneuvoston budjettiriihessä päätettiin 30 miljoonan euron valtionavustuksesta alle 30-vuotiaiden rekrytointitukeen, jota Meri-Lappiin saataisiin n. 250 000 euroa. Tällä valtionavustuksella voidaan tukea n. 40 merilapplaisen nuoren työllistymistä yrityksiin kuuden kuukauden ajaksi. Valtionavustus olisi käytössä vuoden 2027 kevääseen saakka.

Syksyn aikana yleinen työllisyystilanne on myös meillä heikentynyt. Lapin hyvinvointialueen, Outokumpu oy:n ja Metsä Groupin sekä pienempien yritysten yt-ilmoitukset ovat olleet esillä. Määräaikaisten työsopimusten päättymiset näkyvät jo työllisyyspalveluissa työnhakijaksi ilmoittautumisten lisääntymisenä.

Kaupunki panostaa ensi vuonnakin nuorten kesätyöllistämiseen niin, että n. 130 nuorelle on mahdollista myöntää kesätyöseteli ja toimialoille voidaan työllistää kaikki sinne hakevat peruskoulun päättäneet tai toisen asteen 20-vuotiaat ja sitä nuoremmat opiskelijat. Järjestöjen ja yritysten työllistämistä voidaan tukea Kemi-lisällä, mihin on varattu aiempaa enemmän määrärahaa eli 60 000 euroa. Työttömien työhakijoiden osaamisen kehittämiseen ja työllistymisen tukemiseen on käynnissä ostopalvelujen hankinta. Hankittavassa palvelussa yhdistyy palkkatyö ja osatutkinnot/oppisopimus.

Toimeentulotuen uudistus 1.2.2026 lisää työnhakijoita työllisyyspalveluissa Kelan tehostaessa tulottomien ohjaamista työnhakijoiksi. Kuntien työttömyysturvamaksujen ennakoidaan kasvavan myös tämän uudistuksen vuoksi ja sitä enemmän mitä pitempään työnhakijat ovat työttömänä. Alkuvuodesta on edelleen kehitettävä kuntien, hyvinvointialueen ja Kelan välistä yhteistyötä työllistymisen tai työhön kuntoutumisen edistämiseksi.

Työllisyysaste nousi Kemissä vuodesta 2014 vuoteen 2019, laski hieman vuonna 2020 ja kääntyi jälleen nousuun vuonna 2021. Vuonna 2023 työllisyysaste oli Kemissä 65,1 % ja koko maassa keskimäärin 72,5 %.

Kivalo-opisto tukee työssä olevien ammattitaidon säilymistä näille ryhmille suunnatuilla erikoiskursseilla sekä auttaa työllistymispoluilla olevien henkilöiden perustaitojen tukemisessa ja rakentamisessa. Muuttuva työelämä, uudet työtehtävät, työalan vaihdot sekä työelämän monimuotoisuus edellyttävät vahvan ja laaja-alaisen peruskoulutuksen lisäksi koko elämän ja työuran aikaista osaamisen kehittämistä. Vapaatavoitteinen tutkintoon johtamaton opiskelu tuo osallistujille monenlaista osaamista, jonka tunnistaminen ja tunnustaminen opistosuorituksiksi (osaamisperusteisuus) on vapaassa sivistystyössä tullut mahdolliseksi elokuusta 2021 lähtien. Maahanmuuttajien kotoutumista opistossa mahdollistetaan erilaisilla kielikoulutuksilla sekä muun opiston perustarjonnan kautta.

Tammikuussa 2025 tuli voimaan uusi kotoutumislaki eli Laki kotoutumisen edistämisestä. Lain tarkoituksena on edistää mm. maahanmuuttajien kotoutumista, työllisyyttä, yrittäjyyttä, osaamista ja työelämävalmiuksia. Lisäksi lain tavoitteena on yhdenvertaisuuden, osallisuuden ja tasa-arvon toteutuminen, hyvät väestösuhteet sekä yhteiskunnan vastaanottavuus. Kunnille määriteltiin uusia tehtäviä ja enää ei voida puhua pelkästään kansainvälistä suojelua saavien kanssa tehtävästä työstä. Kuntien vastuulle tuli järjestää palveluita kaikille maahanmuuttajille, maahanmuuton syystä ja kestosta riippumatta.

Lokakuun 2025 alussa laskennallisen korvauksen piirissä olevia kemiläisiä asiakkaita on ollut 364. Heidän palveluiden järjestämisestä kunta sekä hyvinvointialue saavat korvausta. Maahanmuuttopalveluiden asiakkaiden keskuudessa poismuuttoa on melko vähän ja esimerkiksi kesäkuussa 2025 sulkeutuneesta Kemin vastaanottokeskuksesta Rovaniemelle siirretyt asiakkaat ovat halukkaita muuttamaan takaisin Kemiin luvat saatuaan. Syksyn aikana Kemiin on muuttanut useita kansainvälisiä opiskelijoita perheenjäsenineen. Kemissä on edelleen Lapin maakunnassa prosentuaalisesti eniten ulkomaan kansalaisia sekä vieraskielisiä henkilöitä.

Vuodelle 2026 Kemin kaupunki on hakenut ja saanut Työ- ja elinkeinoministeriön myöntämän Pakolaisten kuntiin ohjaamisen erityisavustuksen yhden palveluohjaajan sekä omakielisen avustajan palkkakustannuksiin. Elokuussa 2024 käynnistynyt kolmivuotinen International Pointti ESR-hanke on tehnyt merkittävää työtä maahanmuuttajien työllistämisen sekä työelämävalmiuksien eteen. Heidän palveluitaan on käyttänyt jo lähes 250 asiakasta.

1.4. Elinkeinoelämän kehitys

Lapin ELY-keskuksen kokoamassa Lapin alueelliset kehitysnäkymät -raportissa (syksy 2025) todetaan, että uusiutuvan energian hankkeet, vetytalous ja sähköverkkoinfran kehittäminen avaavat mahdollisuuksia teollisuuden uudistumiselle ml. datakeskukset. Puolustusteollisuuden mahdollisuudet ovat nousseet keskusteluun osana alueellista turvallisuutta ja huoltovarmuutta. Ennusteiden ja arvioiden mukaan Lapin kehitys näyttää positiiviselta lähivuosille. Näkymien ja investointiympäristön ennustettavuutta kuitenkin heikentävät valtakunnalliset päätökset. Hallituksen verotuspäätökset ja leikkaukset lisäävät epävarmuutta Lapin keskeisillä toimialoilla esim. teollisuus- ja kaivosalalla. Lisäksi epävarmuutta tuovat useiden keskeisten toimijoiden syksyn aikana käynnistämät muutosneuvottelut.

Kemin Digipolis oy on tehnyt intensiivisesti töitä aluemarkkinoinnin eteen. Veitsiluodon sijainti, teollinen infrastruktuuri ja resurssit sekä hyvät logistiset yhteydet herättävät yritysmaailmassa laajaa mielenkiintoa. Kansainvälinen teollinen vihreä siirtymä, uudet teolliset yritykset näkevät hyviä toimintamahdollisuuksia Perämeren pohjukassa. Kemille ja sen kumppaneille on erityinen haaste ja mahdollisuus edistää uuden teollisuuden syntymistä alueellaan.

Lapin matkailu elää vahvaa kasvun aikaa ja investointibuumi näkyy ja vauhdittuu vuoden 2026 aikana. Lapin kiinnostus näkyy myös Kemin Matkailun risteilymyynnissä ja kehitystä näkyy myös majoitusmyynnissä. Vuonna 2026 saapuu useita kansainvälisiä risteilyaluksia tuoden matkailijoita Kemiin. Tilastokeskuksen majoitustilaston ennakkotietojen mukaan Kemin majoitusliikkeissä kirjattiin tammi-kesäkuussa 2025 yhteensä 72 396 yöpymisvuorokautta, joka oli suunnilleen saman verran kuin tammi-kesäkuussa 2024. Kansainvälisiä yöpymisiä oli 40 % kaikista yöpymisistä aasialaisten ollessa suurin ryhmä.

Vuoden 2026 aikana jatketaan Kemi – Keminmaa – Simo –rakennemuutossuunnitelman (2024) toimeenpanoa. Kärjiksi rakennemuutossuunnitelmassa on valittu metsä, metalli, mineraalit, matkailu ja energia. Kemin kaupungin toimenpiteet keskittyvät erityisesti matkailuun ja vihreän siirtymään, joka pitää sisällään useamman em. kärjistä.

Elinkeinopalvelut edistävät yrittäjyyttä ja yrittäjyyden aloittamista yhdessä **Kemin Digipolis oy:n** kanssa (Business Kemi). Toiminta tukee yritysten kehittymistä sekä parantaa yritysten toimintaedellytyksiä. Elinkeinopalvelut toimivat aktiivisesti yritysten, kehittämisorganisaatioiden, oppilaitosten, valtion organisaatioiden ja yhdistysten kanssa. Työnantajille ja yrittäjille tarjottavat palvelut ovat saatavilla mm. yhteispalvelu Pointissa yhteistyössä elinkeinopalvelut, työllisyyspalvelut, Digipoliksens yritysneuvonta ja Lappia Koulutus oy.

Matkailussa Kemiä markkinoidaan ympärivuotisena merellisenä matkailukohteena etenkin kotimaisille matkailijoille. Matkailun ja palvelualojen master plan Kemi 2030 -kehittämissuunnitelma valmistui vuonna 2023. Vuoden 2026 aikana toteutetaan suunnitelman mukaisia toimenpiteitä kansainvälisen risteilymatkailun ja pyöräilyreitistöihin liittyvillä hankkeilla. Elinvoimatoimialan yhteisillä prosesseilla tuetaan yrityshankintaa, yrittäjien hyvinvointia, markkinointia ja elinkeinojen edistämiseen liittyvien palveluiden tarjoamista monipuolisesti eri toiminta-alustoilla, kuten yhteispalvelu Pointissa. Syksyllä 2025 on haettu hankkeita mm. rakennemuutostyön toimeenpanoon ja yrityspalveluiden ja työnvälityksen yhteistyöhön. Haetut hankkeet toteuttavat kaupunkistrategiaa ja strategian elinvoimaprojekteja.

Kemin kaupunkikonsernin keskeiset elinvoimapalvelut muodostuvat elinkeino- ja työllisyyspalveluista, Kemin Digipolis oy:stä, Kemin Teollisuuskylä oy:stä, Kemin Matkailu oy:stä, Kemin Energia ja Vesi oy:stä ja Kemin Satama oy:stä sekä Kiinteistö oy Itätuulesta.

Kaupungin elinkeinopalvelut ja Kemin Digipolis oy tarjoavat paikallisille yrityksille palveluita muun muassa yritysten perustamis-, neuvonta-, sijoittautumis-, kehitys-, innovaatio- ja kasvutoimintoihin. Yhteinen Business Kemi yritysneuvonta- ja kehityskonsepti on toiminut hyvin. Business Kemi -sivustolle ja -palveluihin on koottu tietoa yritystoiminnan aloittamisesta, kehittämisestä, muutostilanteiden neuvonnasta ja työllistämisestä.

Kemin Digipolis oy:n kehittämissopimuksen painopisteet ovat teknologia- ja teollisuusympäristöjen kehittäminen, BusinessKemi –yrityspalvelut, Invest In Veitsiluoto –sijoittumispalvelut, teollisen vihreän siirtymän –kokonaisuus, ÄRM-prosessi, kokeilut ja uudet avaukset sekä syvälinen koulutus-, tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan yhteistyö. Teollisessa vihreässä siirtymässä painopiste on kiertotalous. Kehittämisagendalla ovat myös pk-teollisuuden digitalisoituminen, älykkäät vähähiiliset logistiset ratkaisut ja uudet puutuotteet. Kemin rakennemuutossuunnitelman toteuttaminen on osa vuoden 2026 toimintaa. Myös viimeiset ÄRM-hankkeet ovat vielä toiminnassa.

Kemin Matkailu oy on Kemin kaupungin omistama osakeyhtiö, joka operoi, myy ja markkinoi elämyksellisiä risteilyjä sekä ympärivuotisen LumiLinna-alueen majoitus-, ravintola-, kokous- ja

elämyspalveluita. LumiLinna-alueella toimii ympärivuotinen LumiLinna, Seaside Glass Villas -pienhuvilat sekä kesällä LumiLinna Camping. Yhtiön päätuotteena toimivat jäämurtajaristeilyt. Yhtiö toimii kansainvälisesti ja Kemlin Lumilinna ja jäämurtaja Sampo tunnetaan vetovoimaisina talven elämyksinä. Yhtiön vuosittainen toiminta perustuu kaupungin strategiaan uudistuvista kaupallisista palveluista, joissa ympärivuotinen ja merellinen matkailu luovat vetovoimaa. Ympärivuotisen, vastuullisen ja vetovoimaisen matkailun kehitystyö jatkuu vuoden 2026 aikana.

Kemin Satama oy tarjoaa monenlaisia alus- ja satamapalveluja joustavasti ja laadukkaasti asiakkaiden toiveita kuunnellen. Satamayhtiö panostaa kulunvalvontaan ja turvallisuuteen sekä noudattaa kansainvälisen merenkulkujärjestö IMO:n määrittämää ISPS-koodistoa. Lisäksi satamayhtiö huolehtii sataman alueiden ja laitureiden kunnossapito- ja rakennustöistä sekä teiden, rautateiden ja sataman omistamien rakennusten kunnossapidosta ja huollosta.

Monipuoliset palvelut ja lastausmahdollisuudet tekevät Kemistä sopivan vienti- ja tuontisataman kaikenlaisille lasteille. Monipuolisen linjaliikenteen ja säännöllisen valtameriliikenteen lisäksi Kemlin satama palvelee myös muun muassa raskasta kaivosteollisuutta sekä vaativia projektilasteja.

Kemin Satama oy:llä on sertifioitu toimintajärjestelmä, joka täyttää standardien ISO 9001, ISO 14001 ja ISO 45001 vaatimukset.

Kiinteistö oy Itätuuli on Kemlin kaupungin vuokrataloyhtiö, joka mahdollistaa vuokralaisille hyvät asumisolosuhteet ja edesauttaa alueen elinvoimaa. Peruslähtökohtana valtion tukemissa asunnoissa on turvallisten asumisolojen tarjoaminen asukasvalinnoin, jotka edistävät suvaitsevaisuutta ja yhdenvertaisuutta. Yhtiöllä on eritasoisia vuokra-asuntoja ympäri Kemiä viiden kilometrin säteellä keskustasta. Tällä hetkellä asuntojen käyttöaste on 66 %.

Kemin Teollisuuskylä oy rakennuttaa, isännöi ja vuokraa toimisto-, kokous- ja juhlatiloja. Teollisuuskylä tarjoaa vetovoimaiset ja nykyaikaiset toimitilaratkaisut yrityksille, tarjoten korkealaatuista tilavuokrauspalvelua. Kokous- ja juhlatilat ovat muokattava kokonaisuus, mitkä mahdollistavat erilaisien tilaisuuksien järjestämisen niin yrityksille kuin yksityishenkilöille. Yhtiöllä on tällä hetkellä omistuksessaan yhteensä n. 15 000 m² toimitilaa kuudessa erillisessä kiinteistössä. Yhtiön kiinteistöiden käyttöaste on tällä hetkellä 99 %.

Kemin Energia ja Vesi oy:n omistavat Oulun Energia oy (60 %) ja Kemlin kaupunki (40 %). Yhtiön liikevaihto on 28 miljoonaa euroa. Kemlin Energia ja Vesi oy toimittaa sähköä noin 15 000 asiakkaalle yhteensä 160 miljoonaa kilowattituntia. Kenven toimittamalla kaukolämmöllä lämmitetään yhteensä 3,7 miljoonaa rakennuskuutiometriä, joiden lämmönkäyttö on yhteensä 160 miljoonaa kilowattituntia. Kenve toimittaa puhdasta vettä 1,2 miljoonaa kuutiometriä noin 5 200 asiakkaalleen.

Jätevesiä johdetaan ja käsitellään noin 5 000 kiinteistöstä yhteensä 1,0 miljoonaa kuutiometriä. Yhtiön tulevien vuosien painopistealueita ovat sähkö- ja vesijohtoverkoston uudistaminen, valmistautuminen uuden jätevedenpuhdistamon rakentamiseen, sekä lämmöntuotannon optimoiminen. Kemin Energia ja Vesi oy:llä on standardin ISO 9001:2015 mukainen laatusertifikaatti.

1.5. Maankäyttö ja asuntojen rakentaminen

Korkeatasoinen ja kilpailukykyinen asuntotonttitarjonta on tärkeä menestystekijä kilpailtaessa asukkaista. Tämä edellyttää monipuolista tonttivarantoa sekä laadukasta asuinympäristöä. Tonttitarjonnan ylläpitäminen vaatii tehokasta kaavoitusta, onnistunutta raakamaan hankintaa ja oikein mitoitettuja yhdyskuntatekniikan investointeja, jotta uusia alueita voidaan ottaa käyttöön. Merellinen asuntoalue on kaavoitettu Satamankankaan alueelle ja ensimmäiset rakentajat pääsevät rakentamaan alueelle vuoden 2026 alusta lukien. Alueen markkinointia jatketaan edelleen.

Elinkeinoelämää palvelevien aluevarausten osalta tilanne on hyvä. Kemintullin työpaikka- ja palvelualueella on vapaita tontteja kunnallistekniikan piirissä 15 kappaletta. Karjalahden liikealueella on muutama vapaa tontti ja Ajoksen teollisuusalueella on useita tontteja luovutettavana. Tervaharjun liikealueen tonttien luovuttamista jatketaan edelleen. Kemi East alueen kaavoittaminen ja maan hankinta on alkanut ja työ jatkuu vuonna 2026. Vihreän siirtymän teollisia hankkeita on vireillä, muun muassa yksi aurinkovoimala.

Tonttitilanne asuin- ja elinkeinorakentamiseen on Kemissä kokonaisuudessaan varsin hyvä. Merellistä kerrostaloasumista voidaan toteuttaa Ruutinpuiiston alueelle. Myös Möllärinrannan ja niin kutsutun uuden Puu-Kemin korttelin osalta Mansikkakanon puistossa on kunnallistekniikan äärellä valmista tonttivarantoa merelliselle asuinrakentamiselle. Rovanjokien ja Nauskan pientaloalueet rakentuvat vähitellen. Satamankankaan merelliset tontit ovat kiinnostaneet ja ensimmäiset omakotitalot rakentunevat vuoden 2026 keväällä.

Vuosi 2025 oli Kemissä rakentamisen osalta hiljainen. Omakotitaloja rakennettiin vain yksi kappale. Omakotitonttivarauksia oli voimassa ainoastaan yksi kappale, mikä on vähiten vuosikymmeniin. Rakentamisen ei odoteta kiihtyvän vuonna 2026.

Valmistuneet asuinhuoneistot talotyypeittäin Kemissä vuosina 2019–2025

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	9/2025
Omakotitalot, kpl	17	18	11	9	2	0	1
- huoneistoja	17	18	11	9	2	0	1
Rivitalot, kpl	-	-	-	-	-	0	0
- huoneistoja	-	-	-	-	-	0	0
Kerros- ja luhtitalot, kpl	-	2	1	-	2	0	0
- huoneistoja	-	20	12	-	44	0	1
Yhteensä taloja	17	20	12	9	4	0	1
Yhteensä huoneistoja	17	38	23	9	46	0	2

2. TALOUSARVION 2026 YLEISPERUSTELUT

2.1. Talouden kehitysnäkymät ja kuntatalous

Suomen talouden toipuminen on ollut hidasta, mutta merkkejä nopeammastakin kasvusta on. Inflaation selvä hidastuminen ja korkojen lasku ovat parantaneet kotitalouksien ostovoimaa sekä Suomessa että vientimarkkinoilla. Talouden epävarmuus on kuitenkin kotimaassa ohjannut toistaiseksi tuloja enemmän säästämiseen kuin kulutukseen. Investoinneissa on odotettavissa nopeampaa kasvua, sillä energiasiirtymään ja puolustukseen liittyvät hankkeet lisäävät investointeja merkittävästi ennustejaksolla. Suurelta osin investointeihin liittyi myös viime vuoden talouskasvun tarkentuminen tilastoissa. Odotusten ja ennakkotietojen vastaisesti Suomen talous ei enää supistunutkaan viime vuonna, vaan kasvoi 0,4 prosenttia.

Keskipitkällä aikavälillä Suomen talouden odotetaan kasvavan kohtalaisesti. Vuosina 2028 ja 2029 bruttokansantuotteen ennakoidaan kasvavan 1,6 prosenttia vuodessa. Kasvua tukevat muun muassa yksityisten investointien vahva kehitys, jota vauhdittavat vihreän siirtymän edellyttämät panostukset. Myös erityisesti vuodelle 2029 kohdistetut puolustusmenojen lisäykset tukevat bruttokansantuotteen kasvua.

Julkisen talouden alijäämä syveni 4,5 prosenttiin ja julkinen velkasuhde kasvoi 82 prosenttiin viime vuonna. Kuluvana vuonna julkisen talouden tilanne alkaa parantua, kun sopeutustoimien vaikutukset tulevat pääosin voimaan. Heikossa suhdanteessa verotulojen kasvu on kuitenkin vaisua kuluvaan vuoteen vaikuttavista veronkorotuksista huolimatta.

Ensi vuonna julkisten menojen kasvu on edelleen vaimeata, mutta verokertymä kasvaa talouden toipuessa veronalennuksista huolimatta. Vuoteen 2026 kohdistuu aiemmin päätettyjä sopeutustoimia sekä syksyllä päätettyjä uusia toimia, jotka hidastavat menojen kasvua. Vuoden 2026 alijäämää parantaa myös työttömyysvakuutusmaksun korotus. Julkisen talouden alijäämä kohenee 3,6 prosenttiin ja velkaantuminen hidastuu.

Vuoteen 2028 mennessä julkisen talouden alijäämä paranee 3,1 prosenttiin. Hallituksen huhtikuussa 2025 linjaama puolustusmenojen nosto 3 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuoteen 2029 mennessä nostaa voimakkaasti menoja vuonna 2028 ja erityisesti vuonna 2029. Tämä heikentää myös julkisen talouden alijäämää ja nopeuttaa velkaantumista.

Julkinen velka kasvoi vauhdikkaasti viime vuonna ja velkasuhde nousi 82,1 prosenttiin. Kasvu jatkuu edelleen nopeana vielä tänä vuonna. Velkasuhde kasvaa lähes 87 prosenttiin. Velanottoa kasvattavat syvän alijäämän lisäksi valtion velanottoon liittyvät emissiotappiot sekä muut alijäämästä riippumattomat syyt.

Sopeutustoimien ja talouden virkoamisen ansiosta velkaa kerryttävien sektoreiden, eli valtion ja paikallishallinnon, alijäämä alkaa kohentua, mikä vähentää velanottotarvetta vuonna 2026. Lisäksi talouskasvun nopeutuminen hidastaa velan BKT-suhteen kasvua ja sen kasvu hiipuu hitaammaksi. Vuonna 2027 velkasuhde vakiintuu. Vuodesta 2028 alkaen velkasuhde alkaa taas kasvaa. Velkasuhde on noussut viime vuosina korkealle tasolle, ja velan kasvun hidastumisesta huolimatta velkasuhde nousee yli 90 prosenttiin vuonna 2029.

Vuonna 2024 kuntatalouden tila heikkeni edellisvuoteen verrattuna, mikä näkyi sekä vuosikatteen, tilikauden tuloksen että toiminnan ja investointien rahavirran heikentymisenä. Investointitaso pysyi korkeana, eivätkä kuntatalouden käyttötulot riittäneet nettoinvestointien kattamiseen. Kuntatalouden toiminnan ja investointien rahavirta kääntyi 365 miljoonaa euroa negatiiviseksi ja lainakanta kasvoi noin 600 miljoonalla eurolla 20,5 mrd. euroon.

Kuntatalouden tilanne heikkenee edelleen vuonna 2025. Toimintakuluja kasvattavat mm. kunta-alalle sovitut palkankorotukset, jotka nostavat työvoimakustannuksia yhteensä 2,8 prosentilla vuonna 2025, ja vuoden alusta voimaan tullut TE-palvelu-uudistus. Uudistuksessa kunnille ja kuntien muodostamille yhteistoiminta-alueille siirtyi vastuu työ- ja elinkeinopalveluiden järjestämisestä, ja samalla kuntien rahoitusvastuuta työttömyysetuuksista laajennettiin. Uudistuksen seurauksena kuntahallinto on aiempaa suhdanneherkempi, sillä nyt tulojen lisäksi myös menot reagoivat suoraan työllisyyskehitykseen.

TE-palvelu-uudistuksesta huolimatta kuntien peruspalvelutuotannon painopiste säilyy koulutus- ja sivistyssektorilla, jonka kokonaispalvelutarve on laskeva syntyvyyden laskun vuoksi. Oppilaiden määrän väheneminen ei kuitenkaan tarkoita sitä, että opetuksen järjestämisen kustannukset laskisivat samassa tahdissa, varsinkin kun erityisen tuen tarve on kasvanut. Lisäksi varhaiskasvatuksen osallistumisaste on kasvanut viime vuosina.

Kuntien valtionosuudet kasvavat kuluvana vuonna TE-palvelu-uudistuksen myötä kuntien tehtävien ja rahoitusvastuun laajentuessa. Kuntien saamien valtionosuuksien kasvua kuitenkin hidastavat muun muassa sote-siirtoon liittyvät tarkistukset, hallitusohjelman mukainen valtionosuuksiin tehtävä indeksisäästö sekä asukasluvun ja laskentatekijöiden muutokset, erityisesti lapsi-ikäluokkien pieneneminen. Lisäksi verotulomenetysten korvausten vähennys pienentää valtionosuuksia vuonna 2025 tuntuvasti, tosin verotulot kasvavat vastaavasti.

Kuntien verotulojen kehitys on ollut kuluvana vuonna vaimeaa ja ennusteita on jouduttu madaltamaan alkuvuoden kertymätietojen vuoksi. Verotulot jäivät lähes edellisen vuoden tasolle. Vuonna 2025 vuosikate supistuu edellisvuodesta, mutta riittänee kattamaan poistot. Tilikauden tulos on niukasti positiivinen. Tulosta kuitenkin vahvistaa osin kertaluontoinen satunnainen tuotto,

jonka vaikutus ei ulotu tuleviin vuosiin. Toiminnan ja investointien rahavirta heikkenee -1,1 miljardiin euroon.

Vuonna 2026 kuntatalouden toiminnan ja investointien rahavirran ennustetaan heikkenevän -1,4 mrd. euroon. Toimintakate heikkenee 4,7 prosenttia toimintakulujen kasvaessa ja toimintatuottojen vähentyessä. Toimintakulujen kasvun taustalla on etenkin henkilöstökustannusten kasvu. Keväällä 2025 sovittu palkkaratkaisu kasvattaa työvoimakustannuksia 3,2 % vuonna 2026 ja 3,9 % vuonna 2027. Kunta-alan ansiokehityksen ennakoidaan ylittävän yleisen ansiokehityksen erityisesti vuosina 2027–2028 sopimuskorotusten ajoitusten ja kunta-alalle sovitun palkkojen ja palkkausjärjestelmien kehittämisohjelman vuoksi.

Vuonna 2026 kuntien valtionosuuksien kasvua hidastavat hallituksen pysyvät valtionosuusleikkaukset sekä hallituskauden aikainen yhden prosenttiyksikön indeksijarru. Lisäksi valtionosuuksien kehitystä hidastaa vuoteen 2027 saakka sote-siirtoon liittyvien takautuvasti perittävien valtionosuuksien vähennys.

Verotulot muodostavat suurimman osan kuntien tuloista. Suhdannelilanteen kohentuessa verotulojen kehitys vahvistuu vuonna 2026 5,2 prosentin kasvuun ja tasaantuu vuosina 2027–2029 keskimäärin hieman alle 4 prosenttiin vuodessa.

Painelaskelman perusteella kuntatalouden tulot eivät kuitenkaan riitä kattamaan kasvavia menoja, eikä vuosikate riitä tulevana vuosina nettoinvestointeihin. Kuntatalouden investoinnit pysyvät korkealla tasolla, vaikka kuntakohtaiset erot ovat huomattavia. Osassa kunnista investointinäkyvät ovat laskevia, mutta etenkin kasvukeskuksissa muuttoliike ylläpitää kuntien investointipaineita. Valtaosa investoinneista kohdistuu välttämättömään perusinfrastruktuuriin kuten rakennuksiin, mutta myös vihreän siirtymän investoinnit pitävät osaltaan investointitasoa korkealla.

Kuntatalouden toiminnan ja investointien rahavirta uhkaa syvetä -1,4 miljardiin euroon vuonna 2026 ja -1,5 mrd. euroon vuonna 2027. Tulojen ja menojen epätasapaino helpottuu hieman painelaskelman lopulla vuonna 2028, kun hallitusohjelman mukainen indeksijarru peruspalvelujen valtionosuuteen ja sote-uudistuksen määräaikaiset vähennykset koskien vuoden 2023 valtionosuuksia poistuvat. Toiminnan ja investointien rahavirta jää kuitenkin vuonna 2028 noin 1,2 miljardia ja vuonna 2029 noin 1,0 miljardia negatiiviseksi. Negatiiviset toiminnan ja investointien rahavirrat näkyvät kuntatalouden lainakannan kehityksessä, joka uhkaa kasvaa 26,5 mrd. Myös korkomenot lisääntyvät lähivuosina, vaikka lyhyet markkinakorot ovat jo kääntyneet laskuun. Merkittävä osa kuntien lainakannasta on kuitenkin kiinteäkorkoisia tai suojattuja, minkä vuoksi markkinakorkojen muutokset heijastuvat korkokustannuksiin viiveellä.

Kuntatalouden kestävyysvaikutukset jatkossa yhä enemmän kuntien kyky hallita työvoimakustannuksia, sopeuttaa investointeja sekä hyödyntää digitalisaatiota ja uusia teknologioita palvelutuotannossa. Väestörakenteen muutos, kaupungistuminen ja vihreä siirtymä lisäävät investointitarpeita, mutta vaativat samanaikaisesti rakenteellisia uudistuksia. Tulojen ja menojen epätasapaino edellyttää kuntien omia sopeutustoimia ja tiukkaa menokuria. Palvelut ja palveluverkko on sopeutettava kuntien tulorahoitukseen. Samalla tulopohjan vahvistaminen voi johtaa veronkorotuspaineisiin erityisesti kunnallisverotuksessa.

Kuntatalouden kehitysarvion pohjalla olevaan kokonaistaloudelliseen ennusteeseen liittyy paljon riskejä. Suhdanteiden vaikutus välittyy verotulojen ja työttömyyskehityksen kautta kuntatalouteen. Kuntatalouden menot voivat jäädä arvioitua pienemmiksi, jos kunnat ja kuntayhtymät onnistuvat sopeuttamaan sekä palveluverkkoaan että toimintaansa vastaamaan pienenevää palvelutarvetta ja rahoitusta. Sopeutustoimien epäonnistuminen tai muut menolisäykset, esimerkiksi arvioitua suuremmat sote-kiinteistöjen vuokramenetykset, voivat vastaavasti heikentää tilannetta.

Kunnista poistuneet vaikeasti ennustettavat sote-kustannukset, sivistystoimen palvelutarpeen lasku ja pienenevät investointitarpeet tuovat ennakoitavuutta varsinkin pienempien kuntien talouteen, mutta investointien harkinta ja palvelutarpeen ennakoivan suunnittelun tarve lisääntyy talouden sopeutusmahdollisuuksien siirtyessä enemmän veroprosentin korotuksiin. Pitkällä aikavälillä varsinkin pienemmissä kuntakokoryhmissä tulisi kiinnittää huomiota myös sivistys- ja opetustoimen kustannuskehitykseen ja tarvittaessa tarkastella mahdollisuutta kouluverkon tiivistämiseen tai kuntakoon kasvattamiseen. Erityisen haastavaksi tilanne nousee kunnissa, joissa on vain yksi peruskoulu ja sopeutusta talouteen ei voida hakea kouluverkkoa tarkastelemalla. Mikäli kouluverkko ei mahdollista sopeuttamista, nousevat opetuksen yksikkökustannukset verrattain korkeiksi ja vastaava sopeuttamistarve realisoituu veroprosentin korotuspaineena. Korotuspaine kasvaa lähivuosina erityisesti väestöään menettävissä ja vanhemman väestön kunnissa, joissa veroprosentit ovat pääsääntöisesti jo nyt valtakunnallista keskitasoa korkeammat. Alenevan syntyvyyden myötä sivistystoimen palvelutarve on helposti ennustettavaa ja päätöksiä tulisi tehdä etupainotteisesti. Laskevat oppilasmäärät eivät lyhyellä aikavälillä helpota kuntien kustannuspainetta sivistys- ja opetustoimessa, sillä ne näkyvät varhaiskasvatuksen ja opetustoimen henkilöstö-, ruokailu- ja kuljetuskustannuksissa vasta pitkällä aikavälillä. Toisaalta myös suurissa kaupungeissa on merkittävää kustannusten nousupainetta kasvavien oppilasmäärien ja investointitarpeiden vuoksi.

Vaikka verotulojen odotetaan kasvavan reippaasti vuonna 2026 suhdannetilanteen kohentuessa, kuntatalouden tulojen kehitystä hidastavat valtionapuihin kohdennetut vähennykset. Lisäksi sote-kiinteistöjen vuokrasopimusten päättymisen ja uudelleen neuvottelut uhkaavat heikentää kuntien saamia vuokratuloja.

Laskennallinen kunnallisveroprosentin korotuspaine kasvaa kaikissa kuntakokoryhmissä tarkastelujakson alussa, mutta maltillistuu vuoteen 2029 mentäessä. Isoimmat korotuspaineet kohdistuvat painelaskelman perusteella vuosiin 2026 ja 2027 ja koskevat kaikkia kuntakokoryhmiä. Korotuspaine kasvaa lähivuosina erityisesti väestöään menettävissä ja vanhemman väestön kunnissa, joissa veroprosentit ovat pääsääntöisesti jo nyt valtakunnallista keskitasoa korkeammat. Veropohjan rapautuminen voi olla kasvava uhka varsinkin pienemmissä kuntakokoryhmissä.

Vuonna 2025 negatiivisen vuosikatteen kuntia on arvion mukaan seitsemän, mikä on hieman vähemmän kuin edeltävänä vuonna. Negatiivisen vuosikatteen kuntien lukumäärä kasvaa kuitenkin merkittävästi ensi vuodesta alkaen. Näistä suurin osa on alle 2 000 asukkaan kuntia.

(Lähde: Valtiovarainministeriö: Kuntatalousohjelma vuodelle 2026, syksy 2025)

Kuntataloutta koskevat linjaukset

Valtion talousarvioesitys sisältää lukuisia kuntatalouteen vaikuttavia toimenpiteitä, joiden nettovaikutus kuntatalouteen vaihtelee. Uusiin tai laajentuviin tehtäviin ja velvoitteisiin osoitetaan 100 prosentin valtionosuus, ja valtion päättämien veroperustemuutosten vaikutukset kompensoidaan kunnille. Osana keväällä 2024 linjattuja säästöpäätöksiä joitain kuntien tehtäviä ja velvoitteita poistetaan.

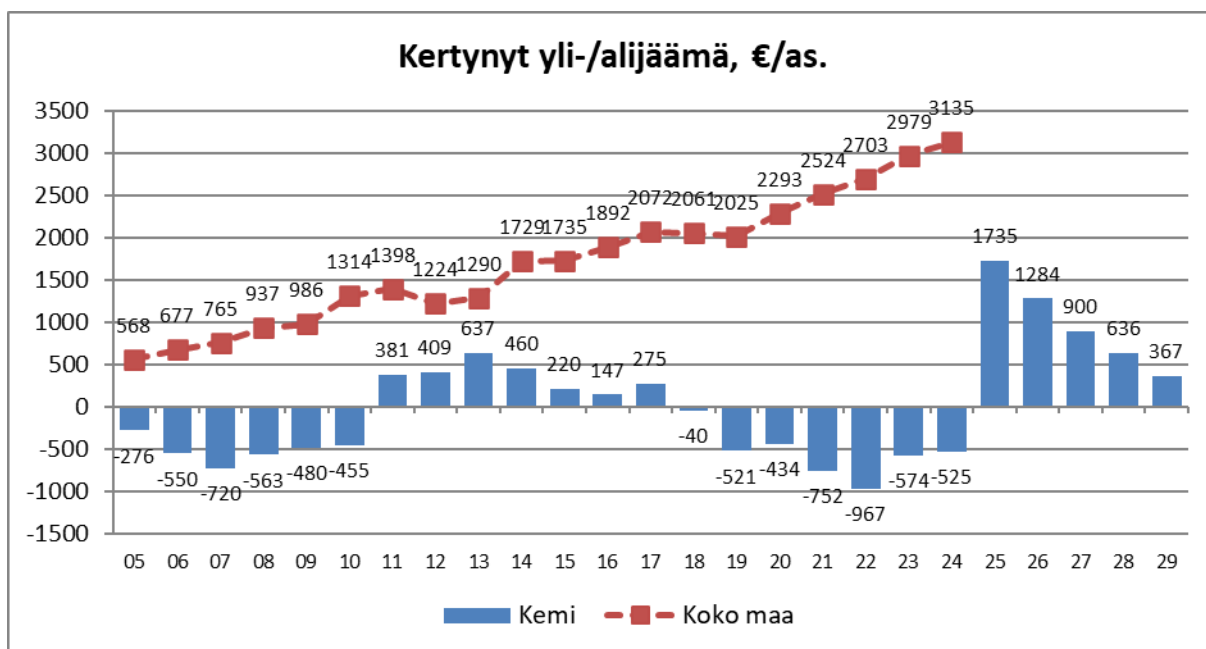
Pääministeri Orpon hallituksen linjaamien toimenpiteiden yhteisvaikutus heikentää kuntataloutta noin 170 milj. eurolla vuonna 2026 vuoteen 2025 verrattuna. Vuoden 2026 talousarvioesityksessä kuntataloutta heikentävät erilaiset valtiontalouden sopeutustoimet. Peruspalveluiden valtionosuuteen kohdennetaan 75 milj. euron vähennys, ja myös vuonna 2026 valtionosuuden indeksikorotuksesta vähennetään yksi prosenttiyksikkö. *(Lähde: Valtiovarainministeriö: Kuntatalousohjelma vuodelle 2026, syksy 2025)*

2.2. Kemin kaupungin talous

Vuosikate oli vuonna 2024 8,9 miljoonaa euroa ja tilikauden ylijäämä 1,3 miljoonaa euroa. Taseessa oli vuodenvaihteessa kertynyttä alijäämää 10,2 miljoonaa euroa. Vuonna 2025 Kemin kaupunki on myynyt Kemin Energia ja Veden osakekannasta 60 % Oulun Energialle. Kaupan seurauksena aiempien vuosien kertynyt alijäämä on saatu katettua ja lainoja lyhennettyä. Vuoden 2025 vuosikate-ennuste on 0,6 miljoonaa euroa, satunnainen tuotto 48,1 miljoonaa euroa ja tilikauden tulos 43,9 miljoonaa euroa. Kertynyttä ylijäämää on arvion mukaan vuodenvaihteessa 33,7 miljoonaa euroa.

Vuoden 2026 valtionosuus tulee olemaan 2,3 miljoonaa euroa negatiivinen, joka vaikeuttaa taloustilannetta merkittävästi. Vuosikate on 4,0 miljoonaa euroa negatiivinen ja tilikauden tulos 8,8 miljoonaa euroa alijäämäinen. Suunnitelmavuosien 2027–2029 valtionosuuden määrä on vielä

hyvin epävarma valmisteilla olevan valtionosuusuudistuksen vuoksi. Nykytiedoilla alijäämää kertyisi suunnitelmavuosina 2027-2029 yhteensä 17,8 miljoonaa euroa ilman valtionosuusuudistusta. Vuoden 2029 lopussa kertynyttä ylijäämää olisi näillä näkymin vain 7,1 miljoonaa euroa eli 367 euroa/asukas.

2.2.1. Verotulot

Kuntien verotulot koostuvat kunnallis-, kiinteistö-, kaivosmineraali- ja yhteisöverosta. Kunnallisveron osuuden verotuloista arvioidaan olevan keskimäärin noin 72 prosenttia, yhteisöveron noin 12 prosenttia ja kiinteistöveron noin 16 prosenttia. Kuntien verotulojen arvioidaan olevan vuonna 2025 yhteensä noin 14,1 mrd. euroa. Edelliseen vuoteen verrattuna verotulojen arvioidaan pysyvän suunnilleen vuoden 2024 tasolla. Vuonna 2026 verotulojen ennustetaan kasvavan 5,2 prosenttia.

Kemissä verotulojen ennustetaan vuonna 2026 pysyvän vuoden 2025 tasolla. Kunnallisvero kasvaa 6,0 %. Yhteisöveron ennustetaan pienenevän 38,8 %, koska Kemin jako-osuus pienenee. Kiinteistövero pienenee 0,4 %. Yleishyödyllisiltä yhteisöiltä ei peritä kiinteistöveroa.

Vuonna 2026 verotuloja arvioidaan saatavan noin 53,8 miljoonaa euroa. Kemin verotuloista noin 77 % on kunnallisverotuloa, 7 % yhteisöveroa ja 16 % tulee kiinteistöveroista. Sote-uudistuksen myötä kunnallisvero- ja yhteisöverotuloja siirrettiin hyvinvointialueen rahoitukseen kiinteistöverotulojen jäädessä kokonaisuudessaan kuntien tuloksi. Näin ollen kiinteistöveron suhteellinen osuus kuntien verotulopotista on kasvanut.

Vuonna 2026 tuloveroprosentti on 9,6 % ja **kunnallisveroa** kertyy noin 41,5 miljoonaa euroa. Kunnallisvero kertyy ansiotuloista (pääosin palkka- ja eläketuloista).

Yhteenveto						
TILIVUOSI	2023	2024	2025**	2026**	2027**	2028**
Verolaji						
Kunnallisvero	39 919	40 707	39 168	41 520	42 186	43 398
Muutos %	- 48,4	2,0	- 3,8	6,0	1,6	2,9
Yhteisövero	4 969	7 271	5 911	3 615	2 975	3 103
Muutos %	- 28,8	46,3	- 18,7	- 38,8	- 17,7	4,3
Kiinteistövero	8 511	8 577	8 701	8 665	8 665	8 665
Muutos %	17,2	0,8	1,5	- 0,4	0,0	0,0
VEROTULOKSI KIRJATTAVA	53 398	56 555	53 780	53 800	53 826	55 166
Muutos %	- 41,7	5,9	- 4,9	0,0	0,0	2,5

Yksittäisen kunnan **yhteisöveron** jako-osuus lasketaan vuosittain kahden vuoden kerroinosuuksien keskiarvona (vuoden 2026 jako-osuus on vuosien 2023 ja 2024 kerroinosuuksien k.a.). Vuosittaista vaihtelua on varsinkin vientiteollisuuskaupungeissa. Kemille yhteisöveroa kertyy vuonna 2025 noin 5,9 miljoonaa euroa ja vuonna 2026 noin 3,6 miljoonaa euroa.

Kiinteistöveron määrään vaikuttavat veroprosenttien lisäksi kiinteistöjen verotusarvot. Vuonna 2026 kiinteistöveroa arvioidaan kertyvän 8,7 miljoonaa euroa. Verotusarvoihin ei ole arvioitu muutoksia suunnittelukaudelle.

2.2.2. Valtionosuudet

Valtionosuusjärjestelmän tavoitteena on kuntien vastuulla olevien julkisten palvelujen saatavuuden varmistaminen tasaisesti koko maassa kohtuullisella verorasitteella. Tämä toteutetaan tasaamalla palvelujen järjestämisen kustannuseroja sekä kuntien välisiä tulopohjaeroja. Kustannuserojen tasauksen laskentaperusteena ovat asukasmäärän ja ikärakenteen lisäksi erilaiset olosuhdetekijät. Toisena valtionosuusjärjestelmän kiinteänä osana kuntien tulopohjaa tasataan kunnan verotulojen perusteella.

Kunnan valtionosuusrahoitus koostuu kahdesta osasta: valtiovarainministeriön hallinnoimasta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja OKM:n hallinnoimasta opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaisesta valtionosuusrahoituksesta.

Peruspalvelujen valtionosuuteen sisältyvät työllisyyspalvelut, lasten päivähoito, esi- ja perusopetus, kirjastot, yleinen kulttuuritoimi ja asukasperustaisesti rahoitettava taiteen perusopetus. Lisäksi peruspalvelujen valtionosuuteen sisältyvät yleinen osa, erityisen harvan asutuksen ym. lisäosat, järjestelmämuutoksen tasaus ja valtionosuudessa huomioon otettavat

lisäykset ja vähennykset. Myös verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus on osa kunnan peruspalvelujen valtionosuutta.

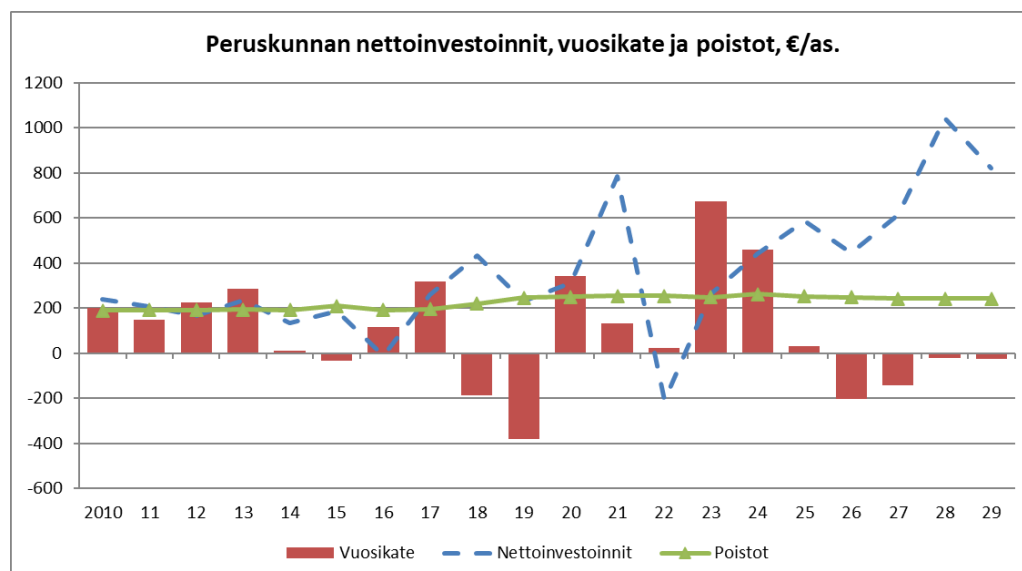
Jotta sote-uudistuksesta johtuvien kunnilta siirtyvien kustannusten ja tulojen määrien poikkeamat eivät aiheuttaisi yksittäisen kunnan talouden tasapainoon merkittäviä muutoksia, kuntakohtaisia eroja rajoitetaan valtionosuusjärjestelmään sisältyvillä muutoksilla ja tasauselementeillä. Yksittäisten kuntien osalta nämä saattavat vaikuttaa oleellisesti valtionosuuden määrään sote-uudistuksen jälkeen. Tasauselementit vaikuttavat erityisesti niissä kunnissa, joissa sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen nettokustannukset ovat yleensä olleet kunnan talouden kokoon nähden suhteessa keskimääräistä suuremmat, ja siirtyvät tulot selvästi siirtyviä kustannuksia pienemmät. **Tästä syystä Kemín vuoden 2026 peruspalvelujen valtionosuuden arvioidaan olevan n. 3,4 miljoonaa euroa negatiivinen.**

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaisen valtionosuusrahoituksen euromääräisesti merkittävin osa on koulutuksen ylläpitäjille myönnettävä yksikköhintarahoitus lukiokoulutukseen ja ammatilliseen koulutukseen. Lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää perusopetukseen oppilaskohtaista lisärahoitusta (*pidennetty oppivelvollisuus, lisäopetus, aineopetus, joustavan perusopetuksen lisä, maahanmuuttajien perusopetukseen valmistava opetus, aikuisoppilaat*) ja rahoituksen muuhun opetus- ja kulttuuritoimintaan (*aamu- ja iltapäivätoiminta, kansalaisopistot, musiikkioppilaitokset, liikunta, nuorisotyö, museot, teatterit, orkesterit*). OKM:n valtionosuuden arvioidaan olevan n. 1,1 miljoonaa euroa vuonna 2026.

Kemín vuoden 2026 kokonaisvaltionosuuden arvioidaan olevan 2,3 miljoonaa euroa negatiivinen.

2.2.3. Vuosikate, poistot ja investoinnit

Vuoden 2026 vuosikate on -4,0 miljoonaa euroa, poistot 4,8 miljoonaa euroa ja nettoinvestoinnit 8,6 miljoonaa euroa. Taloussuunnitelmakaudella investoinnit lisääntyvät merkittävästi uimahallin ja yläkoulun investointien vuoksi.

Vuoden 2026 investointimenot ovat 8,6 miljoonaa euroa. Yleiseen maan ostoon on varattu 1,2 miljoonaa euroa ja maan ostoon liittyen purkukohteisiin sekä huonokuntoisiin kiinteistöihin on varattu 0,8 miljoonaa euroa. Peruskorjaukseen on varattu noin 1,3 miljoonaa euroa, josta 0,4 miljoonaa euroa Keskustan yläkoulun ja Melissan perusparannukseen ja 0,9 miljoonaa euroa muihin perusparannuskohteisiin.

Julkiseen käyttöomaisuuteen on varattu 4,7 miljoonaa euroa, josta merkittävimmät ovat 1,0 miljoonaa euroa hulevesiverkoston uudisrakentamiseen ja perusparannukseen, 0,8 miljoonaa euroa asfalttipintojen perusparannukseen, 0,4 miljoonaa euroa Satamakankaan kunnallistekniikkaan, 0,3 miljoonaa euroa rautatieaseman edustan perusparannukseen ja yleisten alueiden erillisiin kohteisiin yhteensä 1,8 miljoonaa euroa. Tietohallinnon verkkoihin, konesaliin ja digitalisaatioon on varattu 0,1 miljoonaa euroa ja kaupunkikuvallisiin kohteisiin 0,2 miljoonaa euroa.

2.2.4. Korko- ja rahoitustulot ja -menot

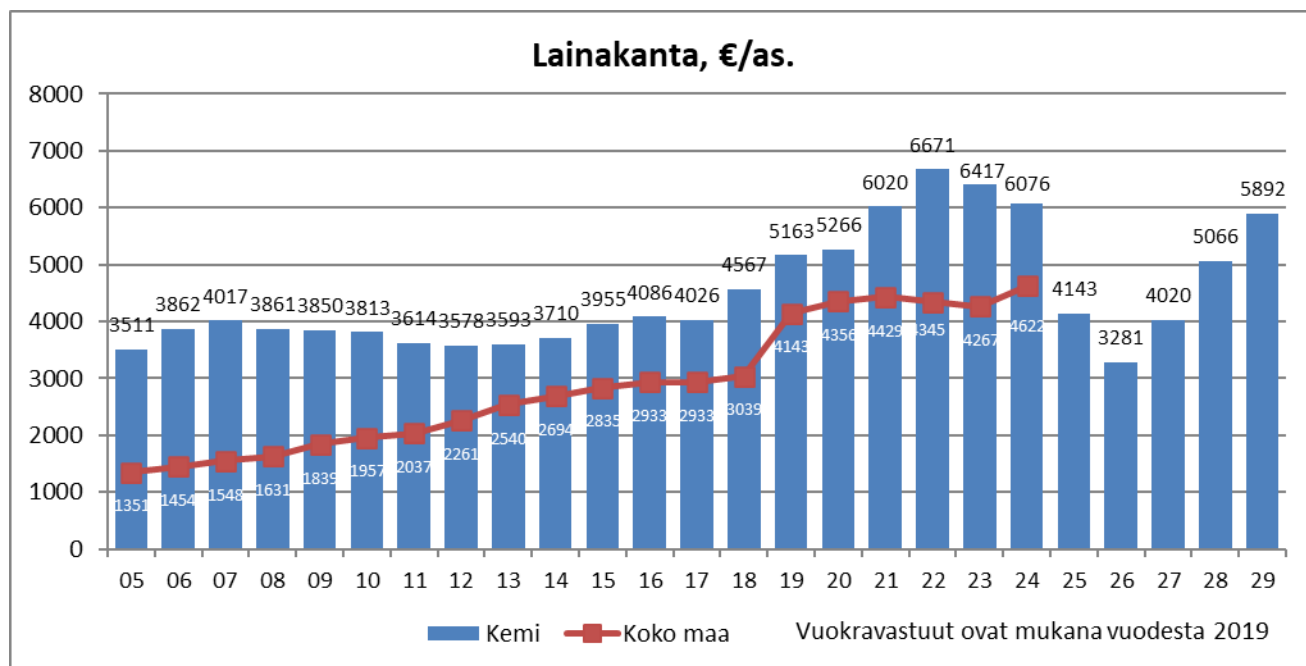
Vuodelle 2026 korkotuloihin sisältyy Kemin Matkailun lainojen korkoa 240 000 euroa. Muissa rahoitustuloissa on Energiayhtiön tuloutusta 1 000 000, sataman lainojen takausprovisiota 320 000 euroa ja muita rahoitustuloja 43 000 euroa. Korkomenoiksi on arvioitu pitkäaikaisten lainojen korkoihin 1 267 000 euroa, lyhytaikaisten lainojen korkoihin 100 000 euroa ja suojausten korkoihin -279 000 euroa.

1000 €	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
Korkotuotot				
- Kemin matkailu	240	110	110	110
- muut	23	20	20	20
Muut rahoitustuotot				
- Energiayhtiön osinko	1000	1000	1000	1000
- sataman lainojen takausprovisio	320	300	280	260
- muut	43	43	43	43
Korko- ja rahoituskulut				
- pitkäaikaiset lainat	1267	1201	1562	2172
- lyhytaikaiset lainat	100	100	100	100
- suojausten korot	-279	-253	-238	-219
- muut	21	21	21	21

2.2.5. Lainat

Omaisuuksien myynnistä saatavilla rahoilla vähennetään lainoja vuosina 2025 ja 2026. Kokonaislainamäärä on vuoden 2026 lopussa 62,6 miljoonaa euroa eli 3 281 euroa/asukas (mukaan lukien vuokravastuut). Vuonna 2026 lyhennetään pitkäaikaisia lainoja ja maksetaan pois vaihtuvakorkoisia lainoja yhteensä 16,7 miljoonalla eurolla. Uusia pitkäaikaisia lainoja ei oteta.

Suunnitelmakaudella lainamäärä lisääntyy kauden loppuun ajoittuvien merkittävien investointien vuoksi (yläkoulu ja uimahalli).

2.2.6. Antolainat ja takaukset

Kaupungilla on vuoden 2026 alussa antolainoja tytäryhtiöille n. 3,4 miljoonaa euroa, josta suurin osa eli 2,7 miljoonaa euroa on Kemin Matkailu Oy:n antolainat.

Kaupunki on taannut konsernin sisäisten yhtiöiden, osakkuusyhteisöjen ja ulkopuolisten lainoja yhteensä 50,0 miljoonaa euroa. Suurimmat takaukset on annettu Kemin satama Oy:lle, 31,2 miljoonaa euroa, Kemin Energia ja Vesi Oy:lle 5,5 miljoonaa euroa ja Teollisuuskylä Oy:lle 6,4 miljoonaa euroa.

2.2.7. Alijäämän kattaminen

Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä on katettu vuonna 2025 omaisuuden myynnistä saaduilla tuloilla. Vuoden 2026 lopussa taseessa on kertynyttä ylijäämää 25 miljoonaa euroa.

3. KEMI-STRATEGIA

3.1. Strategiaperusta

Kaupunkistrategia on kaupunkiorganisaation tärkein strategiatason asiakirja, joka sisältää vision, toiminta-ajatuksen sekä kaupungin kehittämisen päälinjaukset ja painopisteet halutulle ajanjaksolle. Kunnan toimintaa johdetaan valtuuston hyväksymän kuntastrategian mukaisesti ja talousarvio on laadittava siten, että se toteuttaa voimassa olevaa kuntastrategiaa.

Kuntalain 37 § mukaan:

”Kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Kuntastrategiassa tulee ottaa huomioon:

- 1) kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen
- 2) palvelujen järjestäminen ja tuottaminen
- 3) kunnan tehtäviä koskevissa laeissa säädetyt palvelutavoitteet
- 4) omistajapolitiikka
- 5) henkilöstöpolitiikka
- 6) kunnan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet
- 7) elinympäristön ja alueen elinvoiman kehittäminen”

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt Kemin kaupunkistrategian 2030 kokouksessaan 6.10.2025.

3.2. Kaupunkistrategian keskeiset projektit vuodelle 2026 sekä strategiset painopisteet suunnittelukaudelle 2027-2029

Lautakunnat ovat käsitelleet ja hyväksyneet strategian keskeiset projektit vuodelle 2026 sekä strategiset painopisteet suunnittelukaudelle 2027-2029.

Elinvoimatoimiala

Ydintehtävä ja palvelulupaus

Teemme jatkuvaa työtä elinvoiman eteen: Elinvoimatoimiala toteuttaa elinkeinopalveluita, työllisyyspalveluita, maahanmuuttopalveluita, vastaa maankäytöstä ja kaavoituksesta sekä Kivalo-opistosta.

Keskeiset strategiaa toteuttavat projektit vuodelle 2026

- Työnvälityksen ja yrityspalvelujen yhteistyön tehostaminen
- Nuorten työllisyyteen panostaminen: kesätyöllistäminen, ohjaamotoiminta, palkkatuen kohdentaminen nuoriin ja nuorten työllistämisseteli
- Maahanmuuttajien työllistyminen ja kotoutuminen Kemiin maahanmuuttopalvelujen ja International Pointti-hankkeen avulla

- Matkailun ympärivuotisuuden kehittäminen jatkuu kansainvälisen risteilymatkailun ja pyöräilyreitistöhankeissa
- Rakennemuutossuunnitelman toimeenpano jatkuu yhdessä oppilaitosten kanssa (kumppanuussopimus) tukien mm. elinkeinopalveluiden matkailuhankkeita
- Osaamisen kehittäminen osaamispistekursseilla (mm. nuoret/työttömät voivat kartuttaa osaamistaan ja todentaa toiselle kouluttajalle/työnantajalle hankitun osaamisensa valtakunnallisesta Koski -rekisteristä)
- Maahanmuuttajien suomen kielen osaamisen vahvistaminen
- Kemi East –alueen kaavoitus
- Etätyömahdollisuuksia luodaan

Strategiset painopisteet suunnittelukaudelle 2027-2029

Toimialalla viedään läpi yhteinen strategian juurrutuskulttuurimuutos: Viisas Kemi, Välittävä Kemi, Vihreä Kemi, Viettelevä Kemi

- Maahanmuuttajien kotoutumisen ja työllistymisen edistäminen sekä pitovoiman vahvistaminen
- Nuorisotyöttömyyden ja pitkäaikaistyöttömyyden vähentäminen
- Matkailun ja palvelualojen kehittämissuunnitelma Master Plan Kemi 2030 toteuttaminen: matkailun toimintaympäristön kehittämishankkeet
- Rakennemuutossuunnitelman toteuttaminen painottuen vihreään siirtymään ja matkailuun
- Kansalaisten perustaitojen vahvistaminen, kuten digitaidot, matemaattiset perustaidot tai arjen taloustaidot jne. (Kapos-osaamismerkkien käyttöönotto) Kivalo-opistossa. Kohderyhmänä mm. nuoret, työttömät, kehitysvammaiset, mutta myös muut perustaitojen vahvistamista tarvitsevat aikuiset
- Maankäytössä ja kaavoituksessa tarjotaan houkuttelevaa asumista vesistöjen äärellä ja mahdollistetaan teollista vihreää siirtymää

Hyvinvointitoimiala

Ydintehtävä ja palvelulupaus

Hyvinvointitoimialan ydintehtävänä on sivistyksen, hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen. Kehitämme ja uudistamme opetuksen, kasvatuksen ja vapaa-aikatoimen kokonaisuutta, jotka vaikuttavat suoraan tai välillisesti kaikkiin ikäryhmiin ja jokainen on jossain elämänsä vaiheessa merkittävässä määrin näiden palvelujen käyttäjä.

Keskeiset strategiaa toteuttavat projektit vuodelle 2026

- **Palveluverkkoprojekti**
 - Yläkoulun hankesuunnittelu

- Uimahallin rakennussuunnittelu
- **Hyvinvoinnin vahvistaminen**
 - Oppimisen tuen uudistamisen toimeenpano
 - Liikunnallisen elämäntavan ja elintapaohjauksen sekä toimintakyvyn edistäminen kaikenikäisille
 - Harrastamisen ja osallisuuden edistäminen kaikissa ikäryhmissä
 - Oulu2026 kulttuuripääkaupunki osana arkea
- **Korkeakouluopintojen suorittamisen tuki**
- **Nuorisovaltuuston kokemusta nuorisovaltuuston vaikuttavuudesta ja merkittävydestä arvioidaan**
- **Nuorisotyön vaikuttavuus ja saatavuus arvioidaan osana hyvinvointitoimialan perustoimintaa**
- **Etätyömahdollisuuksia luodaan**

Strategiset painopisteet suunnittelukaudelle 2027-2029

Toimialalla viedään läpi yhteinen strategian juurrutuskulttuurimuutos: Viisas Kemi, Välittävä Kemi, Vihreä Kemi, Viettelevä Kemi

- Harrastus, liikunta ja toimintakyvyn edistäminen eri ikäryhmissä
- Rakennettavan uimahallin korvaavat tilajärjestelyt 2027-2029
- Palveluverkkopäätöksen toimeenpano asteittain
- Uuden yläkoulun käyttöönotto 2029 (kalustaminen)
- Uuden uimahallin käyttöönotto 2029 (varustelu)
- Uuden uimahallin ja Kemi Areenan hallinnointi
- Tarpeettomista koulukiinteistöistä luopuminen 2029
- Kulttuurikeskuksen tilojen ja toimintojen optimointi

Ympäristötoimiala

Ydintehtävä ja palvelulupaus

Teemme jatkuvaa työtä Kemin vetovoimaisen ympäristön ja rakentamisen eteen.

Keskeiset strategiaa toteuttavat projektit vuodelle 2026

- Sauvosaaren yläkoulun rakennussuunnittelu
- Uimahallin rakennussuunnittelu
- Katujen päällystäminen
- Sauvosaaren urheilupuiston kehittäminen
- Kaupunkikuvan kehittäminen
- Rakennusjärjestyksen vahvistaminen
- Etätyömahdollisuuksia luodaan

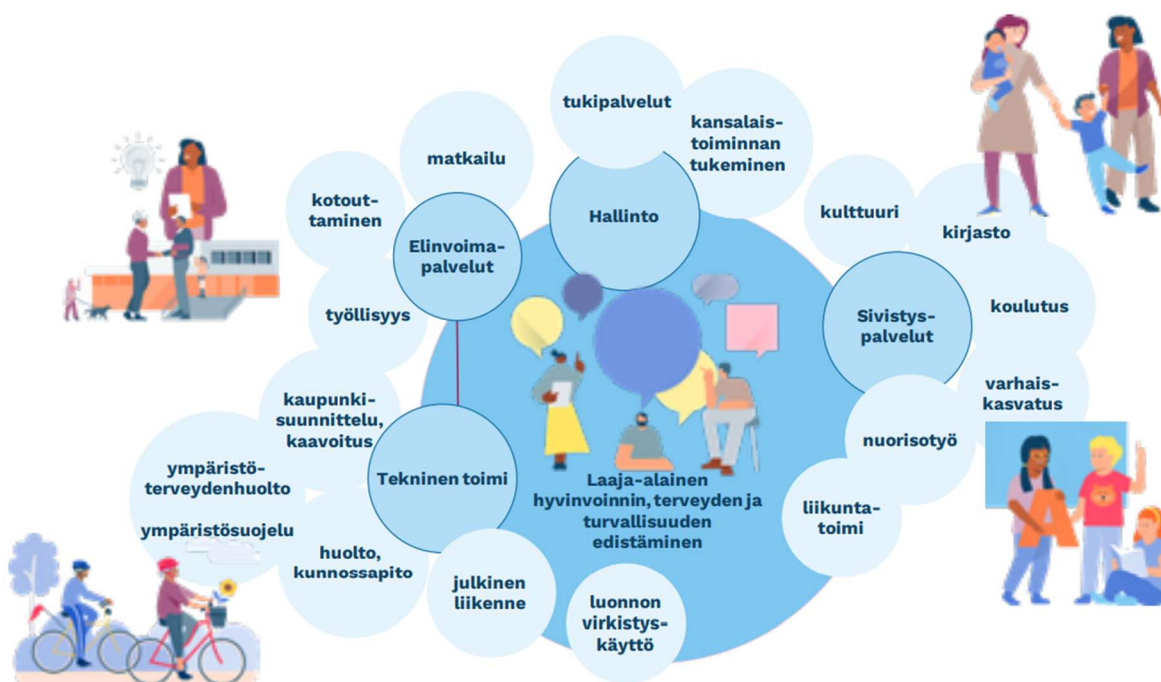
Strategiset painopisteet suunnittelukaudelle 2027-2029

Toimialalla viedään läpi yhteinen strategian juurrutuskulttuurimuutos: Viisas Kemi, Välittävä Kemi, Vihreä Kemi, Viettelevä Kemi

- Palveluverkon vaatimien investointien toteutukset
- Energiatehokkuuden ja Vihreä Kemi - juurrutuksen vaatimat toimet
- Resurssiviisauden tiekartan toimeenpanon toteuttaminen (FISU)
- Liikenneturvallisuuden ja liikkumisen edellytysten parantaminen
- Ranta-alueen kehittäminen
- Kaupunkikuvan kehittäminen

3.3. Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen

Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen kunnassa on asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä tukevaa sekä edistävää toimintaa, jota tehdään laaja-alaisessa yhteistyössä eri toimialoilla. Kunnan oman työn lisäksi hyödynnetään laajasti muiden toimijoiden osaamista tukemassa asukkaiden hyvinvointia. Myös asukkailla on oma tärkeä roolinsa kunnan tarjoamien hyvinvoinnin edellytysten hyödyntämisessä (Kuntaliitto).

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen yhteistyö kunnassa. Lähde: Kuntaliitto

Kuvassa on koottu kunnan eri tehtäviä, joista hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kokonaisuus muodostuu. Jokaiselta toimialalta löytyy tehtäviä, jotka tukevat hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä. Kuntien tehtäviä voidaan lähestyä esimerkiksi seuraavanlaisella jaottelulla:

- Sivistyspalvelut osana hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä
- Elinympäristön terveellisyys ja ympäristöhaittojen ennaltaehkäisy kuntalaisten hyvinvoinnin tuottajana
- Elinvoiman yhteys hyvinvointiin
- Hyvinvointi osana paikallista identiteettiä ja demokratiaa

Kemin kaupungin laaja hyvinvointi- ja turvallisuuskertomus 2022-25 hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 5.5.2025 § 43. Asiakirja valmisteltiin hyvinvointityöryhmän kanssa.

Hyvinvointisuunnitelma vuosille 2026-2029 pohjautuu lakisääteisiin suunnitelmiin ja kaupunkistrategiaan. Te-uudistuksen kunnille tuomat velvoitteet asiakirjojen laatimisessa ja palvelujen toteuttamisessa huomioidaan yhteistyössä elinvoima- ja muiden toimialojen kanssa. Hyvinvointityöryhmä ohjaa suunnitelmatyötä ja seuraa sen toteutumista säännöllisesti.

Hyvinvointisuunnitelma rakennetaan valtuustokausittain ja sen lähtökohtana ovat kaupunkistrategia sekä tilasto- ja tutkimustietoon perustuva analyysi kaupunkilaisten hyvinvoinnista, terveydestä ja arjen turvallisuudesta. Hyvinvointisuunnitelman avulla johdetaan, ohjataan ja kehitetään kaupunkilaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työtä. Suunnitelman avulla varmistetaan toiminnan suunnitelmallisuus, tavoitteellisuus, pitkäjänteisyys ja yhteistyö eri toimijoiden välillä. Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen on laaja-alaista työtä, joka on jokaisen toimialan, tulosalueen ja -yksikön yhteinen tehtävä. Hytetyön koordinoinnista vastaa hyvinvointitoimiala.

Kemin kaupunkistrategia 2030 hyväksyttiin valtuuston kokouksessa 6.10.2025 § 108. Hyvinvoinnin edistämisen painopisteet pohjautuvat Kemin kaupunkistrategian strategisiin päämääriin, joita ovat viisas Kemi, välittävä Kemi, vihreä Kemi ja viettelevä Kemi. Jokaiselle päämäärälle on määritetty tavoitteet ja toimenpiteet hyvinvointisuunnitelmassa, jonka lautakunnat käsittelevät osana talousarviokäsittelyä.

Kemin kaupungin kuntalaisten hyvinvoinnin tilaa tarkastellaan valtakunnallisten arviointi- ja mittaustulosten pohjalta. Keskeisiä mittariaineistoja ovat mm. Tea-viisari, Sotkanet, kouluterveyskysely ja Move!-mittaristo. Hyvinvointitoimiala valmistelee kuntalaisten hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden kokonaistilanteen vuosittain helmikuun loppuun mennessä perustuen tuoreimpiin mittaus- ja tutkimustuloksiin. Aineisto käsitellään sekä hyvinvointilautakunnassa, kaupunginhallituksessa että valtuustossa. Samaa aineistoa käytetään myös päättyvän valtuustokauden hyvinvointikertomuksen laadinnassa.

Erilliset lakisääteiset alaohjelmat Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma ja Ikäihmisten hyvinvointisuunnitelma sekä Ehkäisevän päihdetyön suunnitelma vuosille 2026-29 tulevat valtuuston käsiteltäväksi alkuvuodesta 2026. Aiemmat hyvinvointisuunnitelmat löytyvät [kemi.fi -sivuilta](https://kemi.fi) .

Näiden suunnitelmien painopisteet ja tavoitteet perustuvat viimeisimpiin tutkimustuloksiin sekä kuntalaisten hyvinvoinnin tilannekuvaan. Suunnitelmien valmistelussa on kuultu kuntalaisia ja yhteistyötahoja kyselyllä. Lisäksi on haastateltu eri kohderyhmiä ja järjestetty työpajoja. Vaikuttamistoimielimet ovat antaneet oman lausuntonsa ja hyvinvointityöryhmä on käsitellyt suunnitelmia kokouksessaan 7.11.2025.

Alla on lueteltu eri suunnitelmien valmisteluvaiheen painopisteet, joille asetetaan tavoitteet ja toimenpiteet. Toimenpiteitä tarkastellaan vaikuttavuuden näkökulmasta.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman painopisteitä ovat:

- Arjen osallisuus ja kohtaaminen palveluissa
- Kasvun ja oppimisen vahvistaminen ja
- Hyvinvointia ja terveyttä tuottava elämäntapa

Ikäihmisten hyvinvointisuunnitelman painopisteitä ovat:

- Terveiden ja toimintakyvyn edistäminen
- Mielen hyvinvoinnin tukeminen ja vahvistaminen
- Sosiaalinen osallisuus ja elinympäristön tukeminen

Ehkäisevän päihdetyön kolme painopistettä ovat:

- Tietoa, ymmärrystä ja hyvinvointia tukeva viestintä
- Kohtaaminen ja puheeksiotto
- Yhteisöllinen ja arkea vahvistava tuki

Työikäisten hyvinvointisuunnitelma ei ole lakisääteinen ikäryhmän erillissuunnitelma kuten edellä olevat suunnitelmat, mutta sisältyy laajaan hyvinvoinnin- ja terveyden edistämisen suunnitelmaan. Työikäiset ovat kuntalaisista osuudeltaan väestöryhmistä suurin, joten painopisteitä on syytä tarkastella myös heidän osaltaan.

- Osallisuus ja yhteisöllisyys,
- Liikunta, arjen hyvinvointi ja terveelliset elämäntavat
- Mielenterveyden ja työkyvyn tukeminen sekä
- Saavutettavat palvelut ja osaamisen vahvistaminen

Uusi kotoutumislaki astui voimaan saman aikaisesti TE-uudistuksen kanssa vuonna 2025. Meri-Lapin kuusi kuntaa laativat yhteistyössä kotoutumisohjelman, joka valmistui marraskuussa 2024. Ohjelmaan on kirjattu kunnittain vastuutehtävät kotoutumisen edistämiseksi.
[Meri-Lapin Kotoutumisohjelma 2025 alkaen](#)

Kemin kuntakortti

Kuntakortit on tehty Lapin hyvinvointialueen ja kuntien kanssa yhteistyönä jokaisesta Lapin maakunnan 21 kunnasta samalla tietosisällöllä, sekä ominaispiirteitä kuvaavilla valinnaisilla indikaattoritiedoilla.

KEMI

Lähteet: Tilastokeskus, Sotkanet, Tee-viisari

Asukasluku 2024: **19 402** Väestöennuste 2040: **16 452** **HYTE-kerroin 63** **TEA-viisari 71**

Ikärakenne 2024

0-14 vuotiaita	13,1 %
15-64-vuotiaita	55,9 %
65 vuotta täyttäneitä	31,0 %

Väestöennusteen mukaan Kemin asukasluku tulee pienemään vuoteen 2040 mennessä. 0-14 vuotiaiden määrä tulee pienemään, kun ikaantyvien ja 15-64 vuotiaiden määrä kasvaa.

Väestöllinen huoltosuhde

78,8

Lappi

71,2

Koko maa

61,6

Vuosien 2018-2024 aikana Kemin demografinen huoltosuhde on noussut 13 %. Huoltosuhde säilyy samansuuruisena jatkossa, mutta painottuu ikaantymiin lasten määrän pienentyessä.

Taloudellinen huoltosuhde

185,5

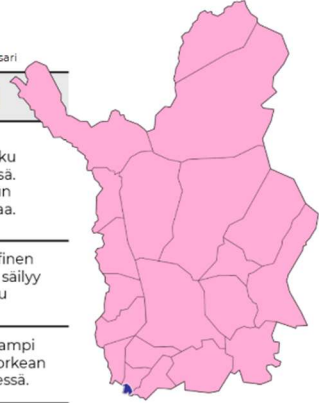
Lappi

140,3

Koko maa

131,8

Kemin taloudellinen huoltosuhde on korkeampi kuin Lapissa ja koko maassa keskimäärin korkean työttömyyden vuoksi sekä väestön ikaantymisellä.

Kemin kaupungin erityispiirteet

Kemissä korkeampi työttömyysaste ja sairastavuus kuin Lapissa. Syntyvyyden laskun myötä vähenevään lapsimäärään on käynnistetty palveluverkon uudistaminen. Kemissä ulkomaalaisten osuus väestöstä suurempi kuin muualla Lapissa. Kemi on merikaupunki, jossa maantieteelliset välimatkat ovat lyhyet kunnan sisällä.

Hyvinvoinnin, terveyden ja arjen turvallisuuden edistämisen painopisteet

- Hyvinvoinnin ongelmien ennalta ehkäisyyn panostaminen
- Syrjäytymisen ehkäisy
- Aktiivisen ja turvallisen arjen tukeminen
- Lisäämme vetovoimaa ja hyvinvointia palveluverkkoa uudistamalla

Lisätietoja: kirjaamo@kemi.fi

	Hyvinvointi ja terveys	Elintavat, työ- ja toimintakyky	Arjen turvallisuus
Lapset ja nuoret 	Tytyväinen elämänsä • 4. ja 5. luokkalaisista 81,9 % (83,1 %) • 8. ja 9. luokkalaisista 63,6 % (64,4 %) Kokenut vahvaa positiivista mielenterveyttä • 8. ja 9. luokkalaisista 26,5 % (20 %) Ei yhtään läheistä ystävää • 8. ja 9. luokan oppilaista 13,2 % (11,7 %)	Heikko fyysinen toimintakyky • 5. luokkalaisista 53,9 % (39,9 %) • 8. luokkalaisista 50,8 % (44,4 %) Huolta herättävää päihteiden käyttöä sekä rahapelaamista • 8. ja 9. luokkalaisista 7,8 % (7,5 %) Lasten pienituloisuusaste • 16,9 % (11,8 %)	Koulukiusatussa vähintään kerran viikossa • 4. ja 5. luokkalaisista 6,7 % (9,9 %) • 8. ja 9. luokkalaisista 8,1 % (8,4 %) Kokenut fyysistä uhkaa vuoden aikana • 8. ja 9. luokkalaisista 17,3 % (18,3 %)
Työikäiset 	Sairastavuusindeksi • Ikävakiointu 132 (108,6) Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneet • 25-64-vuotiaista 39,0 / 1000 vastaavan ikäistä (38,5 / 1000) Työkyvyttömyyseläkettä saavat • 25 - 64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä 11,8 % (8,0 %)	Syrjäytymisriskissä olevat • 18-24-vuotiaista 22,8 % (15,9 %) Työssä käyvät • 15-74-vuotiaista 35,0 % (41,6 %) Vaikeasti työllistyvät (rakennetyöttömyys) • 15 - 64-vuotiaista 6,3 % (3,9 %)	Koti- ja vapaa-ajan tapaturmiin liittyviä hoitojaksoja • 227,9 / 10 000 asukasta (165,8 / 10 000)
Ikaantyneet 	Yksin asuvat • 75 vuotta täyttäneistä 51,4 % (45,3 %)	Täyttä kansaneläkettä saavat • 65 vuotta täyttäneistä 2,1 % (1,5 %)	Kaatumisiin ja putoamisiin liittyviä hoitojaksoja • 65 vuotta täyttäneillä 558,1 / 10 000 vastaavan ikäistä (383,9 / 10 000)

Suluissa ilmoitettu luku kuvaa Lapin hyvinvointialueen tilannetta kyseisessä indikaattorissa.

Lähteet: THL ja Sotkanet

Kemin kuntakortti toukokuu 2025 tiedoilla.

Kemiläisten hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämiseen on varattu määrärahoja sekä investointeihin että käyttötalouspuolelle.

Alla muutamia nostoja talousarviovuodelle 2026:

- Keskustan yläkoulun hankesuunnittelu
- Uimahallin rakennussuunnittelu
- Kaupunkikuvan kehittäminen
- Kivalo-opiston opiskelutilojen uudistaminen
- Satamakankaan kaavoituksen jatkaminen
- Asfalttipintojen uusiminen ja ylläpitäminen
- Prosenttitaiteen hankkiminen Kemi Areenalle
- Hyvinvointia edistävät järjestöavustukset
- Kumppanuussopimukset
- Liikunnallisen elämäntavan ja harrastamisen edistäminen velvoittavaksi esi- ja perusopetuksessa elokuusta 2026 alkaen
- Edistetään Oulu26 kulttuuripääkaupunkitapahtumaa
- Lasten- ja nuorten tapahtuminen/aktiviteettien toimintamallin toimeenpano
- Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen eri ikäryhmissä
- Tapahtumien järjestäminen eri kohderyhmille

Kemin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosa eli **HYTE-kerroin** on kannustinraha, joka tarkoittaa sitä, että kuntien rahoituksen valtionosuuden suuruus määräytyy osaksi niiden tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan. Tällä varmistetaan kuntien aktiivinen toiminta asukkaiden hyvinvoinnin edistämiseksi myös sote-uudistuksen jälkeen. Kemin HYTE-kerroin oli 2024 vuoden osalta 63 pistettä ja sen kautta Kemi sai kannustinrahaa 19 euroa per kuntalainen eli 380.000 euroa.

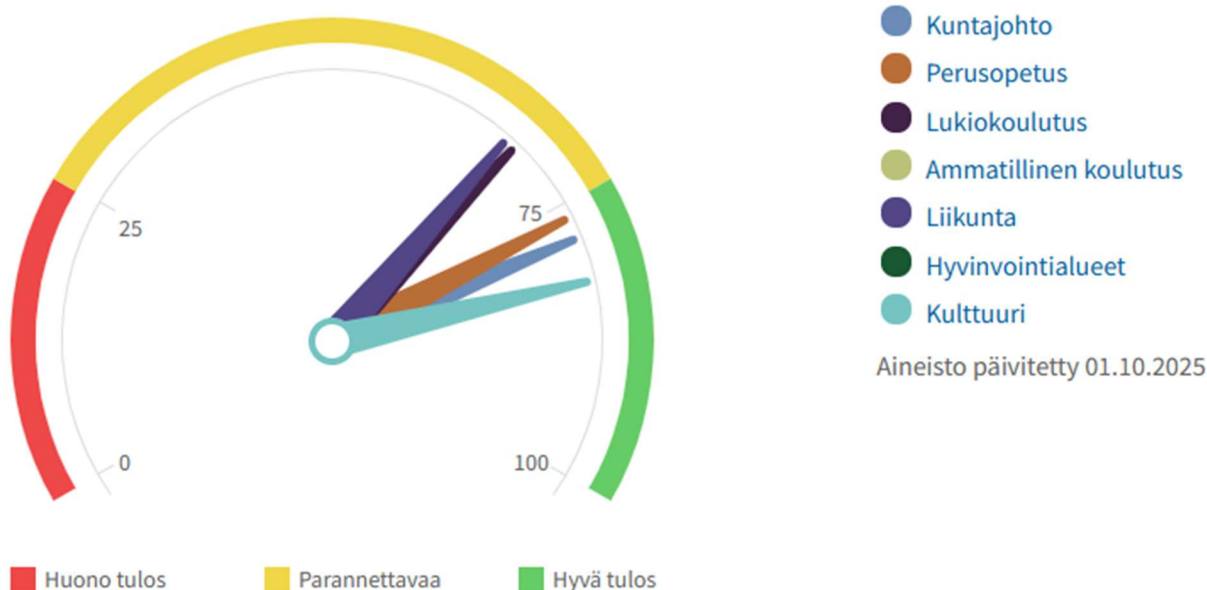
Hyvinvointi- ja turvallisuuskertomuksessa valtuustokauden kehitystä tarkastellaan seuraavista näkökulmista:

1. talous, HYTE-kerroin ja elinvoima
2. lapset, varhaisnuoret ja lapsiperheet
3. nuoret ja nuoret aikuiset
4. työikäiset
5. ikäihmiset
6. kaikki ikäryhmät

Tarkastelu perustuu sähköisen hyvinvointikertomuksen kautta eri tietolähteistä saataviin hyvinvointia ilmaiseviin indikaattoreihin.

Seuraavissa kuvissa esitetään kemiläisten hyvinvoinnin tilannekuvaa ikäryhmittäin suhteessa koko maahan ja verrokkikuntiin Keminmaahan, Tornioon, Raaseen ja Varkauteen. TEAviisarin tiedot kuvaavat terveydenedistämisasiivisuutta eli kunnan toimintaa asukkaidensa terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi suhteessa koko maahan ja verrokkikuntiin.

Kaikki sektorit : Kemi 2025

Pisteet	Kemi	Tornio	Keminmaa	Raahe	Varkaus	Koko maa
Kaikki sektorit	73	70	64	65	68	72
Kuntajohto	78	69	78	66	85	85
Perusopetus	76	56	58	63	66	64
Lukiokoulutus	68	..	57	50	58	69
Ammatillinen koulutus	..	..	..	..	..	66
Liikunta	67	72	55	73	69	69
Hyvinvointialueet	..	..	..	..	..	59
Kulttuuri	82	84	69	68	68	77

TEAviisarin pisteluku ilmaisee hyvinvoinnin edistämisasiivisuutta seuraavasti:

pisteet 75-100 hyvää laatua (vihreä)

pisteet 25-74 parannettavaa (keltainen)

pisteet 0-24 huonoa laatua (punainen)

Parhaimmat pisteet Kemi saa kulttuurin, kuntajohdon ja perusopetuksen sektoreilla, jotka yltyvät hyvän laadun tasoon (pisteet yli 75).

Alla olevassa taulukossa on esitetty keskeisimmät Teaviisarin vahvuudet ja kehittämiskohteet. Vuosiluku kertoo tiedonkeruun ajankohdan. Tuorein tiedonkeruu kohdistuu parittomien vuosien kevään tiedonkeruulle. Näistä kuntajohdon tiedot on saatavilla, mutta perusopetuksen osuus on tulossa Teaviisariin vasta loppuvuodesta 2025, jonka johdosta alla olevassa taulukossa viitataan vielä vuoteen 2023.

	Vahvuudet	Kehittämiskohteet
Kuntajohto: Kemi 2025	• Johtamisvastuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä Kunnassa on nimetty henkilö, jolle kuuluu järjestöyhteistyön koordinoiti • Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus Yhdenvertaisuussuunnitelma käsitelty kunnanhallituksessa • Paikallinen turvallisuussuunnitelma Käsitelty kunnan johtoryhmässä	• Kestävyystavoitteet Eriarvoisuutta vähentävä kaavoitus • Päätösten ennakkoarviointi käytössä: Kirjallista toimintaohjetta ei ole • Kuntalaisfoorumeja: Lapsiparlamentti tai vastaava, lasten kyselytunti
Perusopetus: Kemi 2023 (Tuorein saatavissa oleva julkaisuhetkellä)	• Koulukiusaamisen seuranta: Someturva -palvelu ja Wilmassa kiusaamisselvittely -lomake käytössä kaikissa yksiköissä • Koulupäivän liikuntaa lisäävät toimenpiteet: Oppilaiden aktivointi (välkkärit, tukarit), pitkät välkät, välituntivälinelainaamot, liikkuva koulu -koordinaattori/ kehittäjäopettajat/ ohjausryhmä • Henkilöstön ja oppilaiden osallistaminen: Kyselyt ja tarkastukset käydään läpi henkilöstön ja oppilaiden kanssa	• Koulupsykologi/koululääkäri mitoitus: Psykologi- ja koululääkärimitoitus ei toteudu, myös kuraattorimitoituksen suunta huolestuttava • Kurinpito toimien ja ojentamisen seuranta: otetaan kaikissa kouluissa käyttöön Wilma -lomakkeet/ kirjaaminen syysloman 2024 jälkeen; oppilaan tavaroiden tarkastaminen ja esineen tai aineen haltuun ottaminen • Oppilashuoltoryhmän kokoonpano: Oppilaskunnan kuuleminen säännölliseksi kaikissa yksiköissä kuntakohtaisen vuosikellon mukaisesti, myös vanhempien/ vanhempainyhdistysten kuulemisen tehostaminen
Liikunta: Kemi 2024	• Liikuntapaikat Kunnan kuntosalit /1000 asukasta (3kpl), Kunnan vesiliikuntatilat, allaspinta-ala m²/1000 asukasta (665) • Hyvinvointikertomus Kuvaus soveltavien liikuntapalveluiden käytöstä • Yhteen veto hyvinvointikertomuksessa Seuratoimintaan osallistuvien lasten osuus	• Esittely johtoryhmälle Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta ja Ikääntyneiden liikunta-aktiivisuutta ei esitelty • Esittely luottamushenkilöille Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta, Ikääntyneiden liikunta-aktiivisuutta ei esitelty • Kaavoitusprosessiin osallistuminen

		Liikunnasta vastaava viranhaltija ei ole mukana suunnittelussa
Lukiokoulutus: Kemi 2024	Opiskelijoiden terveyden ja hyvinvoinnin tietojen raportointi Luottamushenkilöille, Koulutuksen järjestäjälle Koulupäivän liikuntaa lisäävät toimenpiteet Opiskelijoita koulutetaan vertaisohjaajiksi liikkumisen tueksi Henkilöstökokouksessa käsitelty Lukiolaisbarometrin tulokset: Keskusteltu ja päätetty toimenpiteistä	Opiskeluhoitotryhmän kokoonpano Psykoogi ei kuulunut ryhmään Opiskelijoiden vaikutusmahdollisuudet Opiskelijat eivät osallistuneet järjestyssääntöjen ja kurinpittoa koskevien suunnitelmien käsittelyyn Psykoogimitoitus (1146/2021) Mitoitus alle 50 % suositellusta
Kulttuuri: Kemi2025	Esittely johtoryhmälle ja luottamushenkilöille Kuntalaisten tyytyväisyyttä kaikkiin tai joihinkin kulttuuripalveluihin Henkilöstö Kunnan yleisen kulttuuritoiminnan henkilöstö (3,4 htv) Kirjaston tilat Tiloja voidaan käyttää kansalaistoimintoihin	Vaikuttamistavat Asukaskohtaamiset, Palveluiden käyttäjien mukaan ottaminen kunnan toimielimiin Hyvinvointialueyhteistyö Vakiintunut alueellinen yhteistyörakenne Kirjastotilastot Tapahtumiin osallistujat 47hlöä/1000 asukasta, Lainaajia, 26 % asukkaista

Valtuustokauden 2025-2029 hyvinvoinnin- ja terveyden edistämisen aikataulus

KEMI

Valtuustokausi 2025-2029

Hyvinvointisuunnitelman toimenpiteet vuodelle 2026

Strateginen päämäärä : Viisas Kemi

Tavoite	Hyvinvointityötä toteuttava toimenpide 2026	Kuka vastaa toimenpiteen toteuttamisesta?
Osallistava kehittäminen ja yhteisöllisyys	Kaupunginjohtajan aamukahvit kahdesti vuodessa Järjestöjen tapaaminen kahdesti vuodessa; seurafoorumi ja järjestöjen toimijatapaaminen Kuntalaiskyselyt Koulujen oppilaskuntatoiminta	Kanslia Hyvinvointitoimiala
Ideakulttuurin vahvistaminen ja rohkea uudistuminen	Osallistava budjetointi	Kanslia
Palveluprosessien sujuvoittaminen ja yksinkertaistaminen sekä digitalisaation kehittäminen	Jatkuva parantaminen, ISO 14001 ja 45001 Kokouskäytännöissä hyödynnetään tekoälyä asteittain Digipolun päivittäminen ja tekoälyn hyödyntäminen opetuksessa ja varhaiskasvatuksessa	Koko organisaatio / Kestävän kehityksen päällikkö Hyvinvointitoimiala
Yhteistyön tekeminen yli rajojen	Oulu2026 Ylikunnallinen Meri-Lapin musiikkiopisto ja jousikvartetti Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen neuvottelut eli hyte-neuvottelut hyvinvointialueen, kuntien ja muiden hyte-toimijoiden välillä Hytetu (hyvinvointi, terveys, turvallisuus) yhteistyö toimialojen kesken	Hyvinvointitoimiala Kaikki toimialat
Kemi on oppiva kaupunki - oppimisen ja koulutustason vahvistaminen	Lasten ja nuorten vuosikellosuunnitelman toimeenpano Ulkopuolisen rahoituksen hakeminen opetukseen Oppimisen tuen uudistuksen toimeenpano opetuksessa Työnhakijoiden osaamisen kehittäminen työllisyyspalvelujen ostopalveluna Oppisopimuspalvelujen ja opinto-ohjauksen tarjoaminen Pointissa ja Ohjaamossa Kivalo-opiston osaamispistekurssit	Hyvinvointitoimiala Elinvoimatoimiala

Strateginen päämäärä : Välittävä Kemi

Tavoite	Hyvinvointityötä toteuttava toimenpide 2026	Kuka vastaa toimenpiteen toteuttamisesta?
Asiakaslähtöiset ja aidosti välittävät palvelut - välittäminen on avoimuutta, arvostusta ja reiluuutta	Ajanvarauksetonta asiakaspalvelua Pointissa, IP-Pointissa ja Ohjaamossa, lähipalvelu työllisyyspalveluissa, maahanmuuttopalveluissa ja elinkeinopalveluissa, yrityspalvelutiimi jalkautuu yrityksiin	Elinvoimatoimiala
Hyvinvointi ja yhteisöllisyys kaikille – ei jätetä ketään yksin	Harraste- ja järjestömessut Tapahtumatoimiston järjestämät tapahtumat Rekrytointitilaisuudet ja pop up-tapahtumat Pointissa ja Ohjaamossa Kohtaamon ja muiden määriteltujen tilojen käyttömahdollisuus kulttuurikeskuksessa eri toimijoille.	Elinvoimatoimiala Hyvinvointitoimiala
Henkilöstön hyvinvointi ja arvostus	Sosiaalisen pääoman kysely Hyvinvointiprofiili kysely opetuksessa Henkilöstöedut (epassi, virkistysiltapäivät, työsuhdepyöräetu, kampanjat)	Keskusvirasto Hyvinvointitoimiala
Terveelliset elintavat ja omasta hyvinvoinnista huolehtiminen	Liikunnallinen elämäntapa esi- ja perusopetukseen, lain velvoite KouluPT -toiminta Elintapaohjaus	Hyvinvointitoimiala
Ympäristövastuu ja kestävät elämäntavat	ISO sertifiointi Koulujen eko-oppilaskuntatoiminta	Kestävän kehityksen päällikkö Hyvinvointitoimiala

Strateginen päämäärä: Vihreä Kemi

Tavoite	Hyvinvointityötä toteuttava toimenpide 2026	Kuka vastaa toimenpiteen toteuttamisesta?
Kestävä arki osaksi jokapäiväistä elämää	Hyvikkiruoan hyödyntäminen	Hyvinvointitoimiala
Kestävä kehitys osaksi päätöksentekoa ja johtamista	ISO sertifikaatit Kalusteiden kierrätys	Toimialat
Luontosuhteen vahvistaminen ja lähiluonnon arvostus	Koulujen ulkoluokkapedagogiikka	Hyvinvointitoimiala
Ilmastoystävällinen liikkuminen ja energiaratkaisut	Varhaiskasvatuksen muksubussit Ulkokuntosalit ja lähiliikuntapaikat Kevyenliikenteen hankkeet. Energiatehokkuus hankkeet.	Hyvinvointitoimiala Ympäristötoimiala
Yhteistyö ja vihreän ajattelun juurruttaminen. (Vihreä ja kestävä Kemi juurrutetaan niin henkilökunnalle, päätöksentekoon, kaupunkilaisille, lapsille, yrittäjille, yhdistyksille kuin matkailijoillekin)	Jatkuvan parantamisen juurruttaminen Koulun eko-oppilaskuntatoiminta	Toimialat

Strateginen päämäärä: Viettelevä Kemi

Tavoite	Hyvinvointityötä toteuttava toimenpide 2026	Kuka vastaa toimenpiteen toteuttamisesta?
Houkutellaan uusia asukkaita, yrityksiä ja matkailijoita tarjoamalla hyvät puitteet elämälle, työlle ja vapaa-ajalle	Visit Kemin matkailumarkkinointi International Pointti-hankkeen ja maahanmuuttopalvelujen palvelut kotoutumisen edistämässä ja uusien asukkaiden sitouttamisessa Kemiin Satamakankaan tonttitarjonnan laajentaminen	Elinvoimatoimiala Ympäristötoimiala
Rakennetaan monipuolisia vapaa-ajan ja matkailun palveluja, jotka tukevat hyvinvointia ja houkuttelevat vierailijoita	Vihreä matkailuaalto –hanke kehittää kansainvälistä risteilymatkailua. Pyöräillen reitistöjä Kemi-Keminmaa – hanke kokoaa olemassa olevia pyöräreittejä reitistöiksi matkailu- ja virkistyskäyttöön. Uimahallin rakennussuunnittelu Kulttuurikeskuksen tilojen ja toimintojen optimointi Kumppanuussopimusten kautta lisää palvelutarjontaa	Elinvoimatoimiala Ympäristötoimiala Hyvinvointitoimiala
Vahvistetaan kaupungin positiivista julkisuuskuvaa ja tunnettuutta hyvinvoivana, turvallisena ja houkuttelevana paikkana	Kaupunkiympäristön kehittäminen. Visit Kemin matkailumarkkinointi Varhaiskasvatuksen ja opetuksen palveluverkon asteittainen toimeenpano	Ympäristötoimiala Elinvoimatoimiala Hyvinvointitoimiala
Tarjotaan kasvun ja itsensä kehittämisen mahdollisuuksia oppimisessa, työssä ja harrastuksissa.	Kivalo-opiston kurssitarjonta pidetään monipuolisena ja asiakkaita palvelevana sekä tarjotaan mahdollisuuksia kasvattaa osaamista osaamispistekursseilla. Työllisyyspalvelujen työllistämisen ja valmennuksen ostopalvelu, joka sisältää osaamisen kehittämisen ja osatutkintojen suorittamisen. Harrastusten jäänmurtaja -malli	Elinvoimatoimiala Hyvinvointitoimiala
Kehitetään asuinalueita viihtyisiksi, turvallisiksi ja yhteisöllisiksi	Asuinalueiden ympäristön kehittäminen. Kaavamuutoksilla on mahdollista kehittää asuinalueita. Kemi Areenalle toteutetaan prosenttitaideteos	Ympäristötoimiala Elinvoimatoimiala Hyvinvointitoimiala

3.5. Vihreä ja kestävä Kemi

Yhdistyneiden kansakuntien jäsenmaat sopivat vuonna 2015 kestävän kehityksen toimintaohjelmasta, 17 päätavoitteesta ja 169 alatavoitteesta, jotka ohjaavat kestävän kehityksen edistämistä vuosina 2016–2030. Tavoitteena on poistaa maailmasta äärimmäinen köyhyys ja turvata hyvinvointi tavalla, joka on kestävä paitsi ympäristölle, myös ihmisille ja taloudelle. Ensisijainen vastuu Agenda 2030:n toimeenpanosta on valtioilla. Tavoitteiden saavuttamiseen tarvitaan myös paikallishallinnon, yksityissektorin, kansalaisyhteiskunnan ja kansalaisten laajaa osallistumista.

Kemin kaupunki sitoutui kaupunginvaltuuston päätöksellä joulukuussa 2017 Yhdistyneiden kansakuntien Agenda 2030 kestävän kehityksen tavoitteisiin (englanniksi: Sustainable Development Goals, SDG).

Kemin kaupunkistrategia 2030 on käsittelyssä ja siinä Vihreä Kemi on yksi neljästä strategisesta päämäärästä. Vihreä ja kestävä Kemi -toimintamallia on vähitellen sisällytetty kaupungin perustyöhön, mihin liittyen kaupungilla on ollut vuodesta 2023 lähtien nimettynä kestävän kehityksen päällikkö.

ISO-standardit

Kemin kaupunki on ainoa suomalainen kunta, jolla on sekä ISO 14001:2015 ympäristösertifikaatti että 45001:2018 työterveys- ja työturvallisuussertifikaatti. ISO 14001 ympäristöstandardi asettaa Kemin kaupungin ympäristötoiminnoille suunnan ja raamit. Se edellyttää ympäristövaikutteisten toimintojen jatkuvaa parantamista tavoitteita asettaen ja toteutumisia seuraten. Systemaattinen ympäristön huomioon ottaminen aloitettiin ensisijaisesti sertifioituissa kohteissa ja toiminnoissa, mutta vihreää ja kestävää toimintamallia laajennetaan jatkuvasti koskemaan yhä suurempaa osaa kaupunkiorganisaation ja myös sidosryhmien toimintoja. Monialainen ja –laatuinen yhteistyö ja viestintä ovat olennaisessa roolissa, sillä ympäristö ja siitä huolehtiminen on kaikkien yhteinen asia.

ISO 14001:2015 ympäristöstandardi ja ISO 45001:208 työterveys- ja työturvallisuusstandardi ovat osa johtamisjärjestelmää. ISO 14001 ohjaa kiinnittämään huomiota muun muassa energiatehokkuuteen, jätehuoltoon, hankintoihin, kasvatukseen, liikkumiseen, rakentamiseen, maankäyttöön, ruokaketjuun, turvallisuuteen, päätöksentekoon, vastuisiin, seurantaan, palautteisiin ja dokumentaatioon. Vuonna 2026 Kemin kaupungin 18 kohteella on ympäristösertifikaatti ja niistä 11 kohteella eli kaikilla kouluilla ja viidellä päiväkodilla on myös työterveys- ja työturvallisuussertifikaatti.

Kaupungin omalla kestäväällä toiminnalla ja monipuolisella viestinnällä kestävästä kehityksestä ja ympäristöasioista on tavoitteena saada itsestään selvä malli kaikkeen toimintaan.

Hinku ja Fisü

Kemin kaupunki liittyi vuonna 2020 kaupunginvaltuuston päätöksellä Hinku -verkostoon (kohti hiilineutraalia kuntaa). Hinku-verkosto on ilmastonmuutoksen hillinnän edelläkävijöiden verkosto, joka kokoaa yhteen kunnianhimoisiin päästövähennyksiin sitoutuneet kunnat, ilmastoystävällisiä tuotteita ja palveluita tarjoavat yritykset sekä energia- ja ilmastoalan asiantuntijat. Hinku-verkostossa on mukana myös maakuntia. Tavoitteena on 80 % päästövähennys Kemin kaupungin alueella aikavälillä 2007-2030, pois lukien teollisuuden päästökaupan alaiset päästöt. Vuoden 2023 lopussa Kemin päästöt olivat pudonneet noin 61 % tarkastelujakson alusta. Suomen ympäristökeskuksen skenaariotyökalun mukaisella perusskenaariolla Kemi saavuttaa noin 70 %:n päästövähennyksen vuoteen 2030 mennessä, joten vaikka hyvässä vauhdissa ollaan, kirittävääkin on.

Hinku-tavoite on koko kaupunkialueen tavoite, ei vain kaupunkiorganisaation. Kaukolämmön osuus Kemin Hinku-laskennan mukaisista päästöistä on laskenut voimakkaasti uusittujen lämpölaitosten myötä ja se oli vuonna 2023 enää 10,6 %, kun se vuonna 2007 oli yli 60 %. Kemin Energia ja Vesi Oy:n kaukolämpötuotannon päästöjen odotetaan tästä vielä laskevan. Myös kaupungin isojen rakennushankkeiden, Pajarinrannan päiväkodin ja monitoimihalli Kemi Areenan, toteuttaminen pääosin puurakenteisina on ollut vaikuttava ympäristöteko.

Kemin kaupunki liittyi vuodenvaihteessa 2024-25 Fisun verkostoon, Finnish Sustainable Communities, joka on resurssiviisaisten edelläkävijäkaupunkien ja -kuntien osaamisoyhteisö. Fisun verkoston päätavoitteet vuoteen 2050 mennessä ovat: ei päästöjä, ei jätettä, ei ylikulutusta. Siihen liittyen Kemi on laatinut resurssiviisauden tiekartan 2025-2029, joka oli kaupunginvaltuuston hyväksyttävänä lokakuussa 2025. Pyrkimyksenä on tiekartan avulla tunnistaa uusia yhteistoimintamahdollisuuksia ja tekemisen tapoja sekä vahvistaa kunta- ja aluetaloutta, luoda työpaikkoja ja edistää kestävästä hyvinvointia.

Konkreettisia tekoja kaupunkialueen päästöjen vähentämiseksi tehdään eri toimialoilla myös jatkuvaa parantamista edellyttävien Energiatohokkuussopimuksen ja ISO 14001 ympäristöstandardin kannustamana ja tukemana. Vihreä Kemi -johtoryhmä koordinoi Hinkutavoitteeseen tähtäävää vihreää ja kestävästä tekemistä.

Kaupunki kannustaa alueensa toimijoita vastuullisuuteen myöntämällä vuosittain Vihreä Teko -kunniamaininnan ympäristöystävällisestä toiminnasta. Vuonna 2026 myönnetään kahdeksas Vihreä Teko -kunniamaininta. Yritysten vihreä ja kestävä Kemi -hankkeessa luotua Ympäristökäsikirjapohjaa tarjotaan kaupungin hankintakilpailutuksissa yrityksille työkaluksi kuvaamaan ympäristöjärjestelmää, ellei yritys ole sitä muuten kuvannut. Täyttämällä kirjan yritys tulee dokumentoiteeksi ympäristöjärjestelmänsä, mistä on sille hyötyä paitsi kilpailutuksissa myös markkinoinnissa, rahoituksen saannissa ja viestinnässä. Ympäristökäsikirjan avulla yritys voi edistää toimintaansa vähähiilisemmäksi, mikä osaltaan edistää kaupungin Hinku-tavoitteen saavuttamista.

Energiatohokkuus

Energiatohokkuussopimusjärjestelmän avulla Suomi toteuttaa Euroopan unionin energiatohokkuusdirektiiviä tuomalla sen tavoitteet kunta-, maakunta- ja yritystasolle. Kemin kaupunki liittyi kunta-alan energiatohokkuussopimusjärjestelmään vuonna 2008. Vuoden lopussa päättyneen toisen sopimuskauden päätavoitteesta jäätiin selvästi. Kemi on liittymässä kolmanteen Julkisen alan energiatohokkuussopimukseen vuoden 2025 aikana. Uusi kausi kattaa vuodet 2026-2035. Energiatohokkuussopimuksen tavoitteet muokataan kaupunkiorganisaation osien toimenpiteiksi, joiden toteutumisesta energiatyöryhmä seuraa ulkopuolisen konsultin (EG EnerKey) vetämillä katselmoinneilla kaksi kertaa vuodessa.

Konkreettisina energiatohokkuustoimenpiteinä muun muassa vaihdetaan valaisimia ledeiksi sekä sisä- että ulkotiloissa, mikä tuo merkittäviä valaistussähkösäästöjä. Aurinkopaneeleja on Kemi Areenan, Pajarinrannan päiväkodin ja uimahallin katoilla.

Energian ja veden kulutusmääriä seurataan kiinteistökohtaisesti EnerKey-järjestelmän avulla. Energianseurantatulvut päivittyvät järjestelmään automaattisesti, vedenkulutusseuranta automatisoituu vähitellen, osa seurannasta on vielä manuaalista. Energiatohokkuus otetaan huomioon suunnittelussa ja hankinnoissa. Energiatohokkuudesta vastaa tilapalvelu.

Jätehuolto

Jätelainsäädännön, ISO 14001 -standardin ja Fisun verkoston tavoitteena on vähentää jätteen määrää ja haitallisuutta, parantaa kierrätysastetta sekä edistää luonnonvarojen kestäväää käyttöä. Ympäristöministeriön Valtakunnallisessa jättesuunnitelmassa (Valtsu) ja jätelaissa edellytetään, että julkisen hallinnon tulee toimia esimerkkinä yksityisille toimijoille ja eri toimialoille ja sitoutua vähentämään jätteen määrää ja haitallisuutta omassa toiminnassaan.

Kemin kaupungin kiinteistöissä jätteet lajitellaan jätelainsäädännön edellyttämällä tavalla. Kemin kaupungin vuonna 2018 tekemän Sitoumus2050:n mukaisesti muovin käyttämistä kaupungin toiminnassa vähennetään edelleen. Tämänhetkinen jätteidenkeräysjärjestelmä ei sisällä jätelajikohtaista punnitusta, joten kaupungin isoimmissa kohteissa mittareina käytetään tilavuusmääriä: roskasäkkien lukumäärää ja jäteastoiden tyhjennyskertoja. Seurannan tehostamiseksi ja käyttäjien opastamiseksi intranetissä on lajitteluohjeita ja jätehuolto prosessikuvauksia, joista selviää eri jätelajien elinkaaret: tyhjennysvastuut, -ajankohdat ja jätteiden loppusijoituspaikat. Prosessikuvauksia päivitetään vuosien 2025 ja 2026 aikana.

Lakkautettujen päiväkotien ja koulujen irtaimistoa kierrätetään intranetin Kierrätysnurkan, avoimien huutokauppojen, kirpputorien ja hyväntekeväisyyslahjoitusten avulla. Tämä toiminta edistää tavoitteita jätteiden vähentämisestä, kierrätysasteen parantamisesta ja kulutuksen vähentämisestä. Koulujen ja päiväkotien vähentyessä tulevana vuosina kalustekierrätystä on syytä jatkaa ja kehittää, jotta kaupungin jätehuolto toimii jätelainsäädännön, Valtsun, Fisun ja ISO 14001:2015 ympäristöstandardin edellyttämällä tavalla. Kierrättäminen vaatii jonkin verran tila- ja henkilöresursseja, mutta toisaalta se vähentää ostoja, pienentää jätehuollon kustannuksia ja parantaa kierrätysastetta.

Jätehuollosta vastaa tilapalvelu. Prosessit ja ohjeet on laadittu alun perin Vihreä ja kestävä Kemi – hankkeessa. Kierrätysprosessia kehitetään ja toteutetaan yhteistyössä ympäristötoimialan, kestävän kehityksen toimijoiden ja irtaimiston omistajien kesken.

Hankinnat

Kaupungin hankintoihin sisällytetään enenevässä määrin ekologisen kestävyys kriteereitä, mitä ISO 14001:2015 ympäristösertifikaatti, Energiatohokkuussuunnitelma ja Fisun tavoitteet edellyttävät. Kilpailutuksiin osallistuvien yritysten odotetaan todentavan ympäristövaikutteisen toimintansa ja siten ympäristöjärjestelmänsä esimerkiksi ympäristösertifikaatilla tai Ympäristökäsikirjalla. Hankintakohtaisia ja yleisiä ympäristökriteereitä tiukennetaan ja lisätään kaupungin tarjouspyyntöihin vähitellen.

Hankinnoista vastaavat tilaajat yhdessä hankinta-asiantuntijan kanssa.

Ruokaketju

Kaupungin toiminnoissa ruokaketjuja on lähinnä kouluissa ja päiväkodeissa. Kaikilla Kemin kouluilla ja viidellä päiväkodilla on ISO 14001:2015 ympäristösertifikaatti, jonka edellyttämänä ruokahävikin pienentämiseen kiinnitetään huomiota eri tavoin. Koulujen ja päiväkotien ruokahuollon tuottaa Meri-Lapin kuntapalvelut Oy, jonka kanssa on jatkettu keskustelua hävikkiin menossa olevan ruoan myynnistä tai lahjoituksesta.

Kaupungintalon lounasravintola Hertta Sky tarjoaa runsaasti kasvisruokaa ja myy yli jääneitä ruoka-annoksia WhatsApp-ryhmässä.

Liikenne

Liikenteen päästöjen vähentäminen on olennainen, mutta haasteellinen osa kestävästä kehitystä erityisesti kaupungeissa ja isojen liikenneväylien varrella, kuten Kemissä. Tieliikenteestä aiheutui vuonna 2023 yli kolmannes Kemin alueen kasvihuonekaasupäästöistä (lähde: [SYKE – Kuntien ja alueiden KHK-päästöt](#)). Kun mukaan lasketaan lisäksi vesi- ja raideliikenne sekä työkoneet, on liikenteen osuus Kemin alueen kokonaispäästöistä lähes puolet. Kemin joukkoliikennettä on pyritty edistämään parantamalla reittejä, aikatauluja ja niistä tiedottamista. Asukkaita on houkuteltu lisäämään joukkoliikenteen käyttöä muutaman kuukauden välein järjestettävien maksuttoman joukkoliikennekampanjoiden avulla.

Kun kaupungille hankitaan uusia autoja, priorisoidaan sähkö- ja hybridautoja, jos ne ovat käyttötarkoitukseensa järkeviä. Kaupungilla on neljä leasattua täyssähköautoa. Kaupungintalon pysäköintialueella on sähköautojen latauspisteitä.

Kevyen liikenteen edistämiseksi kaupungilla on kesäisin tarjolla pientä maksua vastaan kierrätetyistä pyöristä kunnostettuja kaupunkipyöriä, osa pyöristä on ympärivuotisessa käytössä. Päiväkotien yhteiskäytössä on sähköavusteisia pyöriä, Muksubusseja, lasten kyyditykseen ja kaupunkiorganisaatiossa on yhteiskäytössä kaksi sähköavusteista tavarapyörää.

Liikenneasioista vastaa ympäristötoimiala: ympäristöjohtaja.

Maankäytön suunnittelu

Kaavoituksessa huomioidaan maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti turvallisuus, terveellisyys, viihtyisyys sekä yhdyskuntarakenteen ja alueidenkäytön taloudellisuus. Lisäksi suunnittelussa huomioidaan muun muassa luonnon monimuotoisuus, luonnon arvojen säilyvyys, ympäristönsuojelu, ympäristöhaittojen ehkäiseminen sekä liikenteen tarkoituksenmukaisuus ja kevyen liikenteen toimivuus. Myös ilmastonmuutoksen sopeutumiseen on kiinnitettävä suunnittelussa entistä enemmän huomiota. Suunnitelmat laaditaan vuorovaikutuksessa kuntalaisten

ja toimijoiden kanssa. Suunnitelmissa pyritään huomioimaan ja mahdollistamaan kiertotalouden ja kestävän kehityksen mallin mukainen toiminta.

Ympärivuotinen kaupunkiviljely ja lähiruoan tuottaminen Kemissä – hankkeen käynnistämä siirtolapuutarhatoiminta etenee yhdistyksen vetämänä ja kaupunki on kaavoittanut siirtolapuutarha-alueen Leukalaan.

Vuonna 2023 laadittiin kaupunkikuvallinen inventointi, monet siinä esitetyt keskustan viihtyistämistoimet sisältävät kaupunkivihreän lisäämistä. Osa on toteutettu vuosien 2024 ja 2025 aikana ja toteuttaminen jatkuu vuoden 2026 aikana. Kesäisin kaupunki tarjoaa asukkailleen mahdollisuuden kaupunkiviljelyyn Koivuniemen puistossa. Luonnon monimuotoisuuden säilyttämiseksi kaupunkialueelle on istutettu kukkaniittyjä. Vieraslajien leviämistä ehkäistään kitkemällä vieraskasveja kaupungin alueelta ja sijoittamalla kaupunkialueelle vieraskasvien keräysastioita, joihin asukkaat voivat tuoda kitkemänsä vieraslajijätteet. Lisäksi kaupunki tarjosi kesällä 2025 käyttöön Crowdsorsa-sovelluksen, jonka avulla käyttäjät voivat ansaita rahaa kitkemällä vieraskasveja ja siivoamalla roskia luonnosta. Crowdsorsan käyttöä myös vuonna 2026 mietitään.

Laadituissa asemakaavoissa on osoitettu vaatimuksia ympäristön laadulle, kaupunkitilojen viihtyvyyden lisäämiselle sekä kestäväälle liikkumiselle.

Maankäytön suunnittelusta vastaa elinvoimatoimiala.

Ennallistaminen

Ympäristöministeriön Kunta-Helmi -rahoituksen tavoitteena on edistää luonnon monimuotoisuutta ja parantaa arvokkaiden elinympäristöjen tilaa. Kemissä Helmi-hankkeiden tavoitteena on turvata kaupunkialueen monimuotoisen luonnonympäristön luontotyytit lajistoineen. Ennallistamistoimenpiteitä on toteutettu ja toteutetaan Ajoksen hiekkarannalla, Kalkkinokan rantalueella, Takajärven kukkaniityillä, Kivilonkan vesialueella, Myllyniemen Leukalan rantakedoilla sekä Kiikelissä.

Kiikeliä kehitetään New European Bauhaus (NEB) -mallin mukaisesti kestävästi, esteettisesti ja osallistavasti. Aluetta on ennallistettu raivaamalla pusikoita sekä hakettamalla ja läjittämällä raivausjätteet uhanalaisen lintulajin elinolosuhteiden parantamiseksi. Uhanalaista hakamaaluontotyyppiä ennallistavat myös Ammattiopisto Lappialla kasvatettavat ja Kiikelissä laiduntavat lapinlehmät, uhanalaisia nekin. Vapaaehtoiset asukkaat seuraavat lehmien hyvinvointia. Ainutlaatuisia Kiikelin lähiluontoaluetta on kehitetty myös asukkaiden virkistyskäyttöön lintutornin ja laavun avulla sekä parantamalla esteettömyyttä pitkospuilla ja polkuja kunnostamalla. Aluetta käytetään myös opetuksessa ja koululaiset ovat asentaneet alueelle kymmeniä linnunpönttöjä.

Metsä Groupilla jatkuu tehtaansa ja Kiikelin alueella pilottihanke, jossa tehdään ekologista ennallistamista sekä lisätään ja vahvistetaan biodiversiteettiä. Hankkeessa huomioidaan paikallisen luonnon erityispiirteet ja parannetaan uhanalaisten lajien elinoloja. Uusia keinoja viheralueiden biodiversiteetin lisäämiseksi kehitetään yhteistyössä Kemin kaupungin ja Villi vyöhyke -yhdistyksen kanssa. Pilotissa tehdään poikkeuksellisen laajaa hyönteistutkimusta, jossa kartoitetaan paikallista hyönteislajistoa. Alueilla on tehty myös kasvikartoituksia sekä Meri-Lapin Lintutieteellinen Yhdistys Xenus ry:n avulla lintuseurantaa. Vastaavaa on suunnitelmissa toteuttaa Metsä Groupin kaikilla tehdaspaikkakunnilla, joten tällä teollisuuden, asumisen ja luonnon rinnakkaiseloa edistävällä yhteistyöllä odotetaan olevan jopa globaalia merkitystä.

Palautteet

Kaiken toiminnan rationaaliseen kehittämiseen ja jatkuvaan parantamiseen tarvitaan palautteita ja niiden systemaattista käsittelyä. Palautteita ja niistä aiheutuvia toimenpiteitä seuraamalla tunnistetaan epäkohtia ja niihin johtavia syitä. Kun palautteita käsitellään keskitetymmin, toistuvien palautteiden ja niiden juurisyiden selvittäminen ja epäkohtien korjaaminen helpottuu. Toiminta kehittyy ja aikaa sekä rahaa lopulta säästyy.

Rego-palauttejärjestelmä on käytössä ja palauteprosessia kehitetään edelleen käytännön kokemusten perusteella.

Tavoitteet

Kemin kaupunkistrategian 2030 *strategiset* päämäärät ovat:

- Viisas Kemi
- Välittävä Kemi
- Vihreä Kemi
- Viettelevä Kemi

Taktiset ympäristötavoitteet ovat:

- Kemin kaupungin toimialojen ja kaupungin sidosryhmien toimiminen kestävän kehityksen ja vähähiilisyyden periaatteita noudattaen ja jatkuvasti parantaen.
- Kemin kaupungin toimialojen ja kaupungin sidosryhmien toimiminen työterveyttä, -turvallisuutta ja -hyvinvointia jatkuvasti parantaen.
- Tietämyksen lisääminen ympäristöystävällisistä ja ISO 14001:2015 ympäristöstandardin sekä ISO 45001:2018 työterveys- ja työturvallisuusstandardin mukaisista toimintatavoista.
- Kemin kaupunki on mukana kunta-alan energiatehokkuussopimusjärjestelmässä, jonka keskeinen tavoite on 7,5 %:n säästö kaupungin omien toimintojen energiankulutuksessa kaudella 2017-2025. HUOM! Tavoite päivitetään vuoden 2025 lopulla.
- Kemi on mukana Hinku-verkostossa, jonka tavoitteena on kaupunkialueen päästöjen (pl. päästökaupan alaiset) pieneneminen 80 % aikavälillä 2007-2030.

- Viheralueiden kehittäminen, laatu, määrä ja saavutettavuus sekä hiilinielujen lisääminen otetaan olennaiseksi osaksi kaupunkisuunnittelua.
- Työhyvinvoinnin paraneminen (sosiaalisen pääoman mittari).

Operatiivisia ympäristötavoitteita on asetettu toimiala- ja toimipistekohtaisesti pääasiassa sertifioituille kohteille ja ne on sisällytetty Ympäristökäsikirjaan liitteenä YK_Liite3.4.1 Operatiiviset tavoitteet. Operatiivisia tavoitteita ja niiden statuksia päivitetään vuosittain ISO-auditointien yhteydessä.

Muut mittarit

Ympäristövaikutusten mittaaminen on usein haasteellista, mutta mittareita kehitetään. ISO 14001:2015 ympäristösertifikaatin voimassa pitäminen edellyttää ulkoisen ja sisäisen auditoinnin sekä yhden tai useamman johdon katselmuksen järjestämistä vuosittain. Näillä varmistetaan standardinmukainen jatkuvasti paraneva toiminta ja tarkistetaan asetettujen ympäristötavoitteiden statukset.

Hiilidioksidipäästöjen seurannassa Kemi on mukana Sitowisen ylläpitämässä kansallisessa CO2-raportissa. Suomen ympäristökeskus (SYKE) tuottaa kattavia kuntakohtaisia sekä käyttö- että kulutusperusteisia päästölaskelmia ja skenaarioita, joihin myös Hinku-tavoite perustuu.

Kemin edustan merialueen ja ilman laatuja tarkkaillaan alueiden toimijoiden (suurteollisuus) kanssa säännöllisesti yhteistarkkailuna. Merialue kuuluu myös valtakunnallisen leväseurannan piiriin. Kaupungin virallisten uimarantojen vedenlaatua seurataan säännöllisesti.

Viestintä

Kaupunki pyrkii runsaalla ja monipuolisella vihreällä ja kestäväällä viestinnällä - vastuullisuusviestinnästäkin voidaan puhua - lisäämään ihmisten tietoisuutta ilmastonmuutoksesta, ilmastoystävällisistä toimintatavoista ja ilmastonmuutokseen sopeutumisesta. Eri kohderyhmät otetaan huomioon viestimällä eri tyyliin, eri kanavilla ja eri painotuksin. Siispä käytettäviä kanavia ovat some-kanavat, verkkosivut, Cardu-mobiilisovelluksen Kemi-kortti, Kemiläinen-lehti, mediatiedotteiden, maksettujen ilmoitusten ja mainosten avulla ns. perinteinen media, osallistavat tapahtumat ja kampanjat, info-tv:t ja jopa pylväsmainokset kaupungilla.

Vihreästä ja kestävästä toiminnasta pyritään viestimään mahdollisimman konkreettisesti ja monipuolisesti, jotta kestävä kehitys ja ympäristön hyvinvointi tulisivat vähitellen oletuskriteeriksi ihmisten kaikkeen suunnitteluun ja toimintaan.

3.6. Hankkeet

Tulosalue	Hankkeen nimi (rahoitus/ohjelma)	Toiminta- aika	Budjetti koko toiminta-ajalle	Kaupungin osuus v. 2026	Lyhyt tiivistelmä mitä hankkeessa tehdään (max 150 merkkiä)	Hankehenkilö- kunnan määrä
Hallintopalvelut	Kemistä vetovoimainen kaupunkibrändi (Lapin liitto/AKKE)	1.8.2024 - 31.7.2026	294 837,69 €	14 631 €	Hankkeen tavoitteena on kehittää ja vahvistaa Kemin kaupungin mainetta vetovoimaisena ja houkuttelevana asuinpaikkana. Edistää ja mahdollistaa käynnissä olevaa teollisuuden vihreää siirtymää ja turvata riittävä työvoiman saanti.	2
Hallintopalvelut	Kemin uuden rantareitin innovatiivinen kehittäminen Kraaselista Kiikeliin <i>Haetaan rahoitus vuosille 2026-2027, ei rahoituspäätöstä</i>	2026-2027	260 212 €	26 021 €	Kemin rantareitistä Kraaselista Kiikeliin tehdään mallialue, jossa yhdistyvät arkkitehtoninen laatu, ympäristöystävällisyys, digitaaliset ratkaisut ja käyttäjien osallistaminen. Hankkeessa kehitetään Kemin rantareitistä arkkitehtonisesti ja esteettisesti korkeatasoinen, viihtyisä ja esteetön ympäristö. Tavoitteena on edistää alueen ympärivuotista käyttöä ja liiketoimintamahdollisuuksia uusien palveluiden, digitaalisten ratkaisujen ja toimintamallien avulla. Hanke toimii pilotointi- ja kokeilu-ympäristönä uusille teknologioille ja palveluille sekä tukee kestävä kehitystä, EU:n Itämeren alueen strategiaa ja New European Bauhaus -arvoja.	
Henkilöstö- palvelut	Ruuhkavuodet 2 (Työsuojelurahasto)	1.6.2024- 30.11.2026	240 000 €	12 000 €	Hyvinvoinnin vahvistaminen iäkkäistä läheisistään huolta pitävien yli 50-vuotiaiden työntekijöiden arjessa eri alojen työpaikoilla.	0

Tulosalue	Hankkeen nimi (rahoitus/ohjelma)	Toiminta-aika	Budjetti koko toiminta-ajalle	Kaupungin osuus v. 2026	Lyhyt tiivistelmä mitä hankkeessa tehdään (max 150 merkkiä)	Hankehenkilökunnan määrä
Elinkeinopalvelut	<i>Haetaan rahoitus syksyllä 2025 ESR+ Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus, ei rahoituspäätöstä: Osaajakutsu – Parempaa kohtaantoa Kemissä</i>	1.2.2026 - 31.12.2028	ESR+ / Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus 502 118 € Kemin kaupungin omarahoitusosuus 125 529 €	41 843 €	Tavoitteena on osaavan työvoiman saatavuuden turvaaminen: tunnetaan työnhakijat, työnantajat ja miten tieto kulkeutuu yrityspalvelutiimiltä työnvälitystä tekeville ja päinvastoin.	Projektipäällikkö ja 2 projektityöntekijää
Elinkeinopalvelut	<i>Haetaan rahoitus syksyllä 2025: huoltovarmuuteen liittyvä hanke</i>	1.1. - 31.8.2026	ÄRM Akke / Lapin liitto 78 920 € Kemin kaupungin omarahoitusosuus 19 730 €	19 730 €	Hankkeessa selvitetään sairaalan merkitystä osana Meri-Lapin ja Lapin huoltovarmuuden turvaamista ja siihen liittyvää tulevaisuuden kuvaa.	Osa-aikainen projektityöntekijä
Elinkeinopalvelut	<i>Haetaan rahoitus syksyllä 2025: Rakennemuutos-suunnitelman toimeenpano</i>	Hankeaika 18 kk (arvio)	EAKR / Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus 151 200 € Kemin kaupungin omarahoitusosuus 37 800 €	25 200 €	Rakennemuutossuunnitelman toimeenpano	1-2 projektityöntekijää
Elinkeinopalvelut	Vihreä matkailuaalto	1.5.2025 - 30.4.2027	ÄRM Akke / Lapin liitto 185 531 € Kemin kaupungin omarahoitusosuus 46 383 €	28 783 €	Hankkeessa kehitetään Kemiin kohdistuvaa kansainvälistä risteilymatkailua.	Projektipäällikkö 20 %, projektikoordinaattori 100 %

Elinkeinopalvelut	Pyöräillen reitistöjä Kemi – Keminmaa ÄRM AKKE / Lapin liitto	1.5.2025 - 31.10.2026	ÄRM Akke / Lapin liitto 77 040 € Kemin kaupungin omarahoitusosuus 9 630 € Keminmaan kunnan osuus 9 630 €	7 811 €	Hankkeella mahdollistetaan olemassa olevien pyöräilyreittien kokoaminen reitistöksi yli kuntarajojen Kemissä ja Keminmaassa.	Projektipäällikkö 19 %
Maahanmuutto- ja pakolaistyö	International Pointti (Pohjois-Pohjanmaan Elyn osarahoittama, ESR+)	1.5.2024-30.4.2027 Hanke käynnistynyt 5.8.2024	Haettu rahoitus 498 348 € (80%) Kemin kaupungin omarahoitusosuus 124 588 €	68 111 €	International Pointti-hankkeessa kehitetään maahanmuuttajien matalankynnyksen palvelupiste, josta saa apua työllistymiseen ja koulutukseen sekä arjen asioihin liittyen.	Projektipäällikkö 100%, 2 palvelukoordinaattoria 100%
Maankäyttö ja asuminen	Kunta Helmi4: Kemin merelliset ranta-alueet, Saarten rannat ja niityt. Kahlaajien ja muiden pesimälinnustojen reviirien kunnostus.	1.1.2026-31.12.2027	Ympäristöministeriö (80-90 %) 20 000 € (vuosi 2026)	5 000 €	Tavoite on turvata kaupunkialueen monimuotoisen luonnonympäristön luontotyyppitajistoinen. Kohteet ovat myös merkittäviä maisemakokonaisuuksia ja virkistyskäyttöön soveltuvia.	Maankäytön suunnittelija
Maankäyttö ja asuminen	Kiikelin kehittämishanke 2026: Kohtaamisia Kiikelissä	1.1.2026-31.12.2026	Ympäristöministeriö/Leader (80%) 60 000 €	12 000 €	Ympäristö- ja luontokasvatus hanke. Luontomatkailun kehittäminen	Maankäytön suunnittelija (Projektipäällikkö 25%) Koordinaattori 50%

Maankäyttö ja asuminen	Kiikelin investointihanke 2026: Metsäluontotupa	1.1.2026-	Leader/MG/Kaupunki 60 000 €	20 000 €	Kohtaamispaikka Kiikeliin. Yhteistyössä Metsä Groupin ja yhdistysten kanssa mm. Xenus ry	Maankäytön suunnittelija
Maankäyttö ja asuminen	Ajoksen laguuni ja hiekkasärkkä	1.5.2025-31.12.2026	ELY (50%) 40 000 €	20 000 €	Virkistyskäyttöä ja luontomatkailua edistävä investointikohde.	Maankäytön suunnittelija
Kivalo-opisto	Yhteiskunta omaksi – Osaamisella osallisuuteen (ESR 2026-2028)	Hankeaika 1.6.2026-31.12.2028	Ei omarahoitusosuutta	0 euroa	Kumppanina hankkeessa, opisto toteuttaa koulutuksia mikäli hanke toteutuu. Kohderyhmänä ovat kehitysvammaiset tai samankaltaista tukea tarvitsevat nuoret ja aikuiset, yhdistystoimijat ja opistojen työntekijät. Tavoitteena kehitysvammaisten henkilöiden yhteiskunnallisten ja työelämätaitojen kehittyminen sekä heidän toimijuutensa vahvistuminen ja roolien monipuolistuminen.	

Tulosalue	Hankkeen nimi (rahoitus/ohjelma)	Toiminta- aika	Budjetti koko toiminta-ajalle	Kaupungin osuus v. 2026	Lyhyt tiivistelmä mitä hankkeessa tehdään (max 150 merkkiä)	Hanke- henkilö- kunnan määrä
Perusopetus	OPH 136/370/2025 Kemin kerhot pyörivät 8	20.5.2025- 31.12.2026	21 429 €	4 060 €	Kerhotoiminta tarjoaa koululaisille ohjattua, mielekästä tekemistä joustavasti koulupäivässä, lisää lasten tasavertaisuutta ja ennaltaehkäisee yksinäisyyttä ja syrjäytymistä. Avustuksella tuetaan myös liikunnallisen ja sosiaalisen välituntitoiminnan sekä aktiivisen tukioppilastoiminnan kehittämistä yhteistyössä koulunuorisotyön kanssa.	resurssi jaetaan po opettajille ja koulun- käynnin- ohjaajille
Perusopetus	LAAVI/785/2025 Kemi Move-polulta kohti liikkuvampaa kouluarkea 2	18.6.2025- 31.7.2026	43 640 €	8 820 €	Kehitetään Move!-prosessin jalkauttamista, liikuntaneuvontaa ja koulu-PT-toimintaa sekä vahvistetaan Liikkuva koulu -toimintaa, koulumatkaliikuntaa ja välituntien aktivointia yhteistyössä oppilaiden ja verkostojen kanssa.	resurssi jaetaan po opettajille
Varhaiskasvatus ja esi- ja perusopetus	OKM/142/520/2024 Varhaiskasvatuksen ja esi- ja perusopetuksen koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistäviin toimenpiteisiin	17.4.2024- 31.12.2027	253 000 €	Omaisuus jaoteltuna: Vaka: 15 000 € Po: 44 250 € Eo: 4 000 €	Vahvistetaan tasa-arvoisuutta, yhdenvertaisuutta ja inklusiivistä toimintakulttuuria varhaiskasvatuksessa sekä esi- ja perusopetuksessa palkkaamalla lisähenkilöstöä pienentämään varhaiskasvatuksen lapsiryhmiä, sekä tukemaan esi- ja perusopetuksen opetusryhmien toteuttamista.	Po: 1 kokoaikainen 2 osa- aikaista, osa resurssista jaetaan po opettajille Eo: 0,5 Vaka: 2

Hyte	LAAVI/450/2025 Hankeavustus kunnille Harrastamisen Suomen mallin toteuttamiseen - Harrastusten jäänmurtaja 5	1.8.2025- 31.7.2026	71 429 €	12 500 €	Mahdollistetaan kemiläisille lapsille ja nuorille maksuton ja mieluisa harrastus osana turvallista koulupäivää.	resurssi jaetaan po opettajille, koulunkäynni nohjaajille ja muille kerho- ohjaajille
Museo	va-mv-2024-3-26 Avustus vuonna 2025-2026 Lumipalloeefkti 5-näyttelyn näyttelypalkkioihin	1.1.2025- 31.12.2026	10 275 €	1 027,50 €	Kemin taidemuseo järjestää yhteistyössä Aineen taidemuseon kanssa viidennen Lumipalloeefkti- ryhmänäyttelyn, joka esittelee ennakkoluulotonta ja raikasta pohjoista nykyaikaa. Avustuksen avulla katetaan Lumipalloeefkti 5 - ryhmänäyttelyn näyttelypalkkiot Kemin taidemuseossa esillä oleville 10 taiteilijalle.	
Museo	va-mv-2025-2-33 Avustus vuonna 2025–2026 näyttelyn näyttelypalkkioiden kattamiseen.	1.1.- 31.12.2026	13 800 €	3 450 €	Vuosina 2025–2026 Kemin taidemuseossa näyttelyitä pitävien taiteilijoiden näyttelypalkkioiden kattamiseen.	
Nuorisotyö	LAAVI/776/2024 Koulunorpan jalanjäljissä yhdessä eteenpäin	1.8.2024- 31.7.2026	33 333 €	972 €	Kehitetään koulussa tehtävää nuorisotyötä ja monialaista yhteistyötä.	1

56
Hyvinvointitoimiala

HANKKEET

Nuorisotyö	LAAVI/2204/2024 Kemin etsivä nuorisotyö	20.6.2025- 19.06.2026	117 900 €	31 450 €	Etsivä nuorisotyö kohdentuu Kemissä 15-28-vuotiaisiin nuoriin. Nuorisotyö tukee ja auttaa nuoria heidän erilaisissa elämäntilanteissaan, sekä toteuttaa palvelunohjausta.	2
Nuorisotyö	LAAVI/2275/2024 Päiväleiritoimintaa Kemiläisille lapsille loma- aikoihin	1.5.2025- 31.5.2026	10 000 €	385 €	Järjestetään kemiläisille 7–12-vuotiaille lapsille ja nuorille maksutonta päiväleiritoimintaa koulujen loma-aikoina. Toiminnan tavoitteena on tarjota monipuolista tekemistä lasten ja nuorten vapaa-aikaan. Toiminta tuo iloa lasten elämään, vahvistaa kaverisuhteiden syntymistä ja lisää lasten tasa-arvoa. Toiminnan kulmakiviä ovat aikuiset ohjaajat ja turvallinen ympäristö.	
Nuorisotyö	LAAVI/647/2025 Koulunorpan seikkailut jatkuvat	1.9.2025- 31.7.2026	33 333 €	2 121 €	Kehitetään ja monipuolistetaan kouluissa tehtävää nuorisotyötä sekä monialaista yhteistyötä.	1

Hankkeen nimi (rahoitus/ohjelma)	Toiminta- aika	Budjetti koko toiminta-ajalle	Kaupungin osuus v. 2026	Lyhyt tiivistelmä mitä hankkeessa tehdään (max 150 merkkiä)	Hankehenkilö- kunnan määrä
Lapin seudullinen liikenneturvallisuustyö	2026-2028	50 000 €	5 600 €	Hankkeessa kehitetään ja koordinoidaan yhteneväisesti kaikkien Lapin kuntien liikenneturvallisuustyötä.	0
Ryhti-hanke	2026	Valtakunnallinen, summa ei tiedossa	7 000 €	Rakennusvalvonnan Lupapiste ja Louhi- nimiset järjestelmät päivitetään valtakunnantasolla	0

3.7. Hankinnat

Kemin kaupunginhallitus hyväksyi kokouksessaan 9.11.2020 (§ 400) **Kemin kaupungin hankintaohjelman sekä Kemin kaupungin hankintavaltuudet ja -rajat** (§ 401). Hankintaohjelma on koko kaupungin (konsernin) hankintatoimintaa ohjaava asiakirja, jossa määritellään kaupungin hankintojen strategisen tason tavoitteet, linjaukset, päämäärät, mittarit ja toimeenpano. Hankintavaltuuksilla ja -rajoilla määritellään toimintaohjeet, päätös- ja toimeenpanovalta hankinnan arvon mukaan.

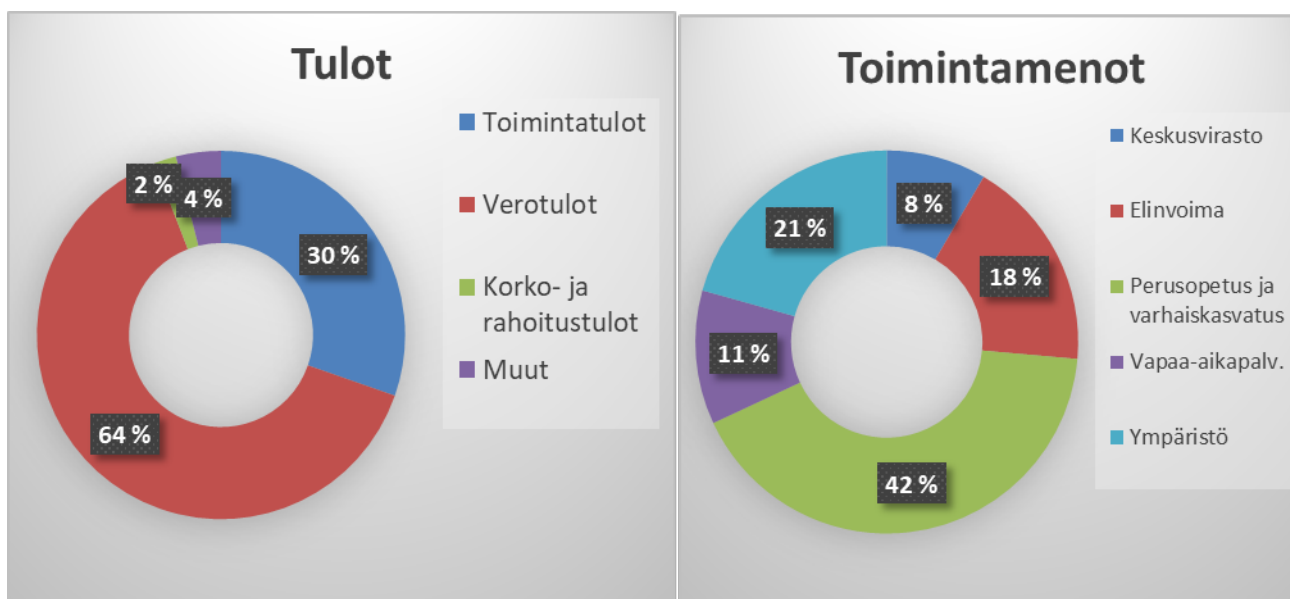
Tarjousten pyytämisessä ja hankintojen kilpailuttamisessa noudatetaan voimassa olevaa lakia julkisista hankinnoista (1397/2016) ja siihen liittyviä muita lakeja, asetuksia ja säädöksiä sekä voimassa olevaa kaupungin hankintaohjelmaa ja -ohjeita. Hankinnat on suoritettava taloudellisesti ja tarkoituksenmukaisesti sekä käytettävä hyväksi olemassa olevat kilpailuolosuhteet. Hankinnoissa on noudatettava hankinnan suuruudesta riippumatta avoimuuden, tasapuolisuuden ja syrjimättömyyden periaatteita. Hankintojen valmistelussa on olennaista pohtia, mikä on paras ratkaisu kaupungin ja sen toiminnan kannalta. Kestävät arvot ISO-sertifikaatteineen ohjaavat myös kaupungin hankintoja.

Hankinnat ovat osa talouden ennustamista ja suunnittelua. Hankintojen ennakkointiin ja valmisteluun tulee kiinnittää huomiota ja hankinnan valmistelu tulee aloittaa hyvissä ajoin vastuuhenkilön toimesta. Hankkivalla yksiköllä tulee olla hankintaan tarvittava määräraha talousarviossa. Kansallisen kynnysarvon alittavissa hankinnoissa hankintatoimi ohjeistaa tarvittaessa hankintamenettelyssä ja auttaa yksittäisen hankinnan toteuttamisessa. Hankintojen, joiden ennakoitu arvo yksittäisenä hankintana tai sopimuskautena ylittää kansallisen kynnysarvon, hankintaprosessin oikeellisuudesta vastaa hankintatoimi. Hankinnat tehdään sopimustoimittajalta, mikäli sellainen on kilpailutettu.

4. TULOS- JA RAHOITUSLASKELMA

4.1. Kokonaistulot ja -menot

Kaupungin kokonaistulot jakautuvat siten, että verotulojen osuus on 64 % ja toimintatulojen osuus 30 %. Valtionosuutta ei vuonna 2026 saada vaan sitä joudutaan maksamaan valtiolle 2,3 miljoonaa euroa. Kaupungin toimintamenot jakaantuvat siten, että perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen osuus on 42 %, ympäristötoimen osuus 21 %, elinvoimatoimialan osuus 18 %, vapaa-aikapalveluiden osuus 11 % ja keskusviraston osuus 8 %.

4.2. Tuloslaskelma

Tuloslaskelma osoittaa vuotuisen tilikauden tuloksen ja sen, miten talousarvio vaikuttaa kunnan oman pääoman kokonaismäärään taseessa. Siinä asetetaan samalla tuloksen käsittelyä koskevat tavoitteet, joilla oman pääoman rakennetta muutettaisiin.

Toimintatulot ja -menot saadaan toimialojen käyttötaloudesta. Näin saatuun **toimintakatteeseen** lisätään verotulot sekä rahoitustulot ja -menot, jolloin saadaan **vuosikate**. Vuosikate siirretään rahoituslaskelmaan, jossa se on tulo-rahoituksen tärkein ja tervein osa. Vuosikatteen tulee kattaa vähintään poistot. Vuosikatteesta vähennetään käyttöomaisuuden poistot sekä satunnaiset erät, jolloin saadaan **tilikauden tulos**. Tuloksen käsittelyssä on huomioitava, että ylijäämä vahvistaa taseen omaa pääomaa tai siitä voidaan tehdä varaus. Alijäämä vähentää varauksia, rahastoja tai muuta vapaata omaa pääomaa.

TULOSLASKELMA

	TP	TPE	TA	Ts	Ts	Ts
Luvut 1000 euronä	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Toimintatuotot	25374	27095	25595			
Toimintakulut	-72076	-80341	-81583			
TOIMINTAKATE	-46702	-53246	-55988	-56188	-56388	-56588
Verotulot	56555	54598	53800	53826	55166	56000
Valtionosuudet	-2226	207	-2291	-793	793	715
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot	1663	619	263	130	130	130
Muut rahoitustuotot	2697	533	1363	1343	1323	1303
Korkokulut	-2987	-2065	-1089	-1049	-1426	-2055
Muut rahoituskulut	-118	-20	-20	-20	-20	-20
VUOSIKATE	8882	626	-3961	-2750	-421	-514
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-5086	-4900	-4800	-4700	-4700	-4700
Arvonalentumiset	-2526					
Satunnaiset erät	50					
Satunnaiset tuotot		48124				
Satunnaiset kulut						
TILIKAUDEN TULOS	1321	43850	-8761	-7450	-5121	-5214
Poistoeron lisäys tai vähennys						
Varausten lisäys tai vähennys						
Rahastojen lisäys tai vähennys						
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (alijäämä)	1321	43850	-8761	-7450	-5121	-5214
Tavoitteet ja tunnusluvut						
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	35	34	31			
Vuosikate/Poistot, %	175	13	-83	-59	-9	-11
Vuosikate, euroa/asukas	458	32	-204	-142	-22	-26
Tuloveroprosentti	9,6	9,6	9,6	9,6	9,6	9,6
Lainakanta €/asukas	6061	4088	3226	3967	5014	5840
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	-10183	33667	24906	17457	12336	7122
Kertynyt yli-/alijäämä, € / asukas	-525	1735	1284	900	636	367
Asukasmäärä vuoden lopussa	19402	19402	19402	19402	19402	19402

Vuonna 2026 toimintakate on -56,0 miljoonaa euroa. Verotuloja kertyy 53,8 miljoonaa euroa. Valtionosuutta joudutaan maksamaan valtiolle 2,3 miljoonaa euroa. Vuosikate on miinuksella 4,0 miljoonaa euroa ja tilikauden tulos on 8,8 miljoonaa euroa alijäämäinen. Vuonna 2025 toteutuneella omaisuuden myynnillä saatiin kertyneet alijäämät katettua ja vuoden 2026 lopussa kertynyttä ylijäämää on 25 miljoonaa euroa, joka kuitenkin suunnitelman mukaan vähenee siten, että ylijäämää on suunnitelmakauden lopussa 7,1 miljoonaa euroa.

4.3. Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelmalla osoitetaan kuinka paljon kunnan varsinainen toiminta ja sen investoinnit ovat ylijäämäisiä tai alijäämäisiä (*talouden tasapaino*). Rahoitustoiminnalla osoitetaan, miten alijäämä on katettu tai miten ylijäämä on käytetty rahoitusaseman muuttamiseen.

RAHOITUSOSA

	TP 2024	TPE 2025	TA 2026	Ts 2027	Ts 2028	Ts 2029
Luvut 1000 €:na						
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	8882	626	-3961	-2750	-421	-514
Satunnaiset erät*	50	48124				
Tulorahoituksen korjauserät	-197	-300	-300	-300	-300	-300
Investointien rahavirta						
Investointimenot	8909	11413	8621	12026	20570	16200
Rahoitusosuudet investointimenoihin	320	0	20	15	300	300
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	724	7176	300	300	300	300
Toiminnan ja investointien rahavirta	870	44213	-12562	-14761	-20691	-16414
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäykset	2	0	0	0	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	62	16325	50	388	388	388
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	17300	0	0	22751	30955	29775
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	17745	28283	16711	8378	10653	13748
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-6000	-10000				
Oman pääoman muutokset	-379					
Muut maksuvalmiuden muutokset	3826	3000	3000	0	0	0
Rahoituksen rahavirta	-2938	-18958	-13661	14761	20691	16414
Rahavarojen muutos	-2068	25256	-26223	0	0	0
Rahavarat 31.12.	2796	28052	1829	1829	1829	1829
Rahavarat 1.1.	4864	2796	28052	1829	1829	1829
Tavoitteet ja tunnuslukujen tavoitearvot						
Lainanhoitokate	0,6	0,1	-0,2	-0,2	0,1	0,1
Lainakanta 31.12.	117591	79308	62597	76971	97273	113299

Omaisuuksien myynnillä saaduilla varoilla on vuonna 2025 lyhennetty lainoja n. 38 miljoonaa euroa ja vuonna 2026 lainoja lyhennetään edelleen n. 17 miljoonaa euroa. Uutta lainaa ei vuonna 2026 oteta. Vuoden 2026 lopussa lainamäärä on 62,6 miljoonaa euroa eli 3 226 euroa/asukas. Heikko vuosikate ja suunnitelmakauden isot investoinnit (yläkoulu ja uimahalli) nostavat lainamäärän 113,3 miljoonaan euroon vuonna 2029.

5. KÄYTTÖTALOUSOSA

5.1. Toimintatulot

Toimintatuloja arvioidaan saatavan 25,6 miljoonaa euroa vuonna 2026. Ympäristötoimiala kerää tuloja 14,5 miljoonaa euroa, valtaosa tuloista on sisäisiä (*mm. vuokrat*). Elinvoimatoimialalla on tuloja 6,9 miljoonaa euroa, josta suurimmat erät tulevat tontinvuokrista ja Meri-Lapin työllisyysalueelta laskutettavista eristä. Hyvinvointitoimialan 2,0 miljoonan euron tuloon sisältyvät varhaiskasvatuksen maksut ja vapaa-aikapalveluiden maksutuotot. Keskusvirastolla on tuloja 2,3 miljoonaa euroa, josta suurimmat ovat tietohallinnon sisäiset tulot.

1 000 €	TP 2024	Korjattu TA 2025	TA 2026	Muutos TA 2026- TA 2025
Keskusvirasto	2 387	2 611	2 292	-12,2 %
Elinvoima	4 987	5 917	6 909	16,8 %
Hyvinvointi	2 869	2 021	1 921	-4,9 %
Ympäristö	15 130	16 546	14 472	-12,5 %
Koko kaupunki yhteensä	25 374	27 095	25 595	-5,5 %

5.2. Toimintamenot

Vuonna 2026 toimintamenot ovat 81,6 miljoonaa euroa. Kasvua vuoteen 2025 on 1,5 %. Elinvoimatoimialan menot kasvavat 4,6 %, hyvinvointitoimialan menot 1,6 % ja ympäristötoimialan menot 1,1 %. Keskusviraston menot pienenevät 3,8 %.

1 000 €	TP 2024	Korjattu TA 2025	TA 2026	Muutos TA 2026- TA 2025
Keskusvirasto	-7 111	-7 097	-6 828	-3,8 %
Elinvoima	-8 634	-13 953	-14 588	4,6 %
Hyvinvointi	-41 776	-42 805	-43 495	1,6 %
Ympäristö	-14 554	-16 486	-16 672	1,1 %
Koko kaupunki yhteensä	-72 076	-80 341	-81 583	1,5 %

6. TALOUSARVION SITOVUUS JA KÄYTTÖSUUNNITELMAN LAATIMINEN

Kaupungin toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet hyväksytään talousarviossa ja taloussuunnitelmassa. Kaupunkistrategiassa määritellään strategiset päämäärät, joihin toimialat esittävät strategiaa toteuttavat toimenpiteet.

Määräraha on kaupunginvaltuuston toimielimelle myöntämä euromäärältään ja käyttötarkoitukseltaan rajattu valtuutus varojen käyttämiseen. Toimialojen tulee toimia kaupunginvaltuuston hyväksymien määrärahojen puitteissa.

Talousarviossa sitovat kokonaismenot ja -tulot esitetään tulosalueittain. **Valtuustoon nähdessä sitovia ovat kokonaismenot ja -tulot tulosalueittain (oheinen taulukko).**

Taloussuunnitelmavuosien sitovuus poikkeaa talousarviosta. Vuosille 2027–2029 kohdistuvat menoarviot eivät oikeuta vielä varojen käyttöön. Toimialojen tulee kuitenkin toimia taloussuunnitelmassa asetettujen tavoitteiden mukaisesti.

Investoinneissa sitovuustaso on palvelualue / investoinnin laatu eli esim. ympäristötoimialan julkisen käyttöomaisuuden investointien kokonaissumma on valtuustoon nähdessä sitova. Toimialan lautakunta voi investointiryhmän sisällä (esim. julkinen käyttöomaisuus tai talonrakennus/peruskorjaus) päättää määrärahojen muutoksista, mutta investointiryhmän kokonaissummaa ei saa ylittää ilman valtuustokäsittelyä.

Toimialojen tulee hyväksyä käyttösunnitelmat helmikuun loppuun mennessä. Talousseuranta ja laskennallinen tilinpäätösennuste käsitellään kaupunginhallituksessa kuukausittain ja viedään kaupunginvaltuustolle tiedoksi neljännesvuosittain. Puolivuotis seuranta, toimialojen ennuste koko vuoden kehityksestä ja kirjallisesti yksilöidyt keinot, joilla mahdollinen talousarvion ylitys estetään, käsitellään elokuussa, jolloin myös tehdään lisämäärärahaesitykset.

TALOUSARVION 2026 SITOVUUDET

TALOUSARVION MÄÄRÄRAHAT JA TULOARVIOT OVAT SITOVIA

Käyttötalousosa	Sitovuus	Määrärahat	Tuloarviot	Vastuuhenkilö
Keskusvirasto	Brutto	-6 828	2 292	Matti Ruotsalainen, Jukka Vilén
Elinvoimalautakunta				
Hallinto	Brutto	-184	0	Kimmo Heikka
Yrittäjyyden ja työllisyyden edistäminen	Brutto	-13142	4291	Riitta Hakala, Hanna Alila, Päivi Remes
Maankäyttö, asuminen ja kaupunkisuunnittelu	Brutto	-1262	2619	Paulus Rantajärvi
Hyvinvointilautakunta				
Hallintopalvelut/hyvinvointi	Brutto	-788	0	Hyvinvointijohtaja
Lasten ja nuorten palvelut	Brutto	-33593	1043	Piia Hulkkonen, Henna Rämä
Vapaa-aikapalv. kehittäminen ja koordinointi	Brutto	-9114	878	Marke Rautiala
Ympäristölautakunta				
Hallinto	Brutto	-210	0	Mika Grönvall
Yleisten alueiden palvelut	Brutto	-5762	1797	Petri Nevanperä
Kiinteistönpito	Brutto	-9918	12502	Virpi Mäki-Iso
Viranomaistoiminta ja luvitus	Brutto	-781	174	Risto Pöykiö

Tuloslaskelmaosa	Sitovuus	Määrärahat	Tuloarviot
Verotulot	Brutto		53800
Valtionosuudet	Brutto		-2291
Korkotulot	Brutto		263
Muut rahoitustulot	Brutto		1363
Korkomenot	Brutto	-1089	
Muut rahoitusmenot	Brutto	-20	
Satunnaiset erät	Brutto	0	

Investointiosa	Sitovuus	Määrärahat	Tuloarviot
Keskusvirasto			
Aineeton käyttöomaisuus	Brutto	120	
Julkinen käyttöomaisuus	Brutto	200	
Irtain omaisuus	Brutto	30	
Elinvoima			
Kiinteä omaisuus	Brutto	2000	
Irtain omaisuus	Brutto	11	
Hyvinvointi			
Talonrakennus/peruskorjaus	Brutto	30	
Julkinen käyttöomaisuus	Brutto	40	
Irtain omaisuus	Brutto	40	20
Ympäristö			
Talonrakennus/uudisrakennus	Brutto	500	
Talonrakennus/peruskorjaus	Brutto	1300	
Julkinen käyttöomaisuus	Brutto	4350	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot			300

Rahoitusosa	Sitovuus	Määrärahat	Tuloarviot
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäykset	Brutto	0	
Antolainasaamisten vähennykset	Brutto		50
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	Brutto		0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	Brutto	16711	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	Netto	0	
Tulorahoituksen korjauserät		-300	

7. HENKILÖSTÖN KEHITTÄMISSUUNNITELMA

7.1. Henkilöstösuunnitelma 2026-2029

Henkilöstösuunnitelmassa ennakoitaan toiminnallisten muutosten vaikutusta henkilöstötarpeeseen, poistumaa ja niistä johtuvaa rekrytointitarvetta. Tavoitteena on kustannustehokas palvelu- ja tuotantoverkosto. Henkilöstön saatavuus, osaaminen ja ammattitaidon ylläpitäminen turvataan sekä henkilöstön työhyvinvointi pidetään hyvällä tasolla. Henkilöstösuunnittelu on henkilöstövoimavarojen yhteensovittamista kaupungin tavoitteisiin ja tasapainoiseen talouteen. Jatkuvan parantamisen mallin mukaisesti toimintatapaa arvioidaan ja kehitetään jatkuvasti.

7.2. Kaupunkistrategian ja muiden strategisten linjausten toteuttaminen

Henkilöstön osaamisen kriittisinä menestystekijöinä ovat johtamistaitojen ja työyhteisötaitojen kehittäminen, henkilöstön osaamisen varmistaminen, henkilöstön rekrytoinnin ja moniosaamisen edistäminen sekä henkilöiden tarkoituksenmukainen sijoittuminen organisaatioon. Oikea-aikaisella viestinnällä ja dialogilla parannamme tiedolla johtamista ja varmistamme, että organisaatio toimii yhdenmukaisesti saavuttaakseen asetetut päämäärät.

Strategisen henkilöstöjohtamisen päämäärä on *osaamisen kehittäminen ja uudistumiskyky*. Tuloksellisuuden ja tuottavuuden kehittäminen kuuluu *jokaisen työhön*. Kaupunkistrategiassa ja sen sisältämissä hankkeissa otetaan kantaa, miten strategiset tavoitteet saavutetaan.

7.3. Henkilöstön rakenne, määrä sekä arvio kehitymisestä

Taloudellinen tilanne ja kunta-alan toimintaympäristön muutokset (esim. digitalisaatio, niukkenevat resurssit, väestörakenteen muutos) pakottavat parantamaan palveluverkkoa ja palvelujen tuottamisen tapoja sekä toimintamallia tehdä asioita aiempaa tuottavammin. Palveluverkoston ja palvelutuotannon jatkuva arviointi ja päätettyjen toimenpiteiden toteuttaminen ovat tärkeitä.

Prosessimaisen toimintamallin kehittäminen parantaa myös henkilöstön mahdollisuuksia ja vastuuta vaikuttaa työprosesseihin. Samalla tuottavuutta parannetaan työn sisältöä ja työmenetelmiä kehittämällä. Prosessien kehittämisen sisäiseksi toimintamalliksi on Kemin kaupungissa valittu jatkuva parantaminen. Toimintamallia auditoidaan ISO14001 ja ISO45001 sertifikaateilla. Jatkuvan parantamisen kautta tarkoituksena on parantaa henkilöstötuottavuutta ja työelämän laatua esihenkilötyön, toimintatapojen ja prosessien kehittämisen kautta.

Henkilöstön määrän arvioidaan suunnittelukaudella vähenevän kaupungin väestömäärän sekä palvelutarpeen pienentyessä. Ikäluokkien pienentyessä varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen määrä vähenee.

Taulukko 1. Henkilöstömäärä 2026-2029

	TP 2024	TA 2025	TPE 2025	TA 2026	Muutos-% TPE 2025- TA 2026	TS 2027 ennuste	TS 2028 ennuste	TS 2029 ennuste
Henkilöstömäärä								
Vakinaiset	482	533	528	524	-1 %	522	510	500
Määräaikaiset	128	77	116	100	-14 %	66	61	64
Yhteensä	622	610	643	624	-3 %	588	571	564
HTV yhteensä	686	620	647	635	-2 %	599	582	575
Eläkeiän saavuttaa		22	15	13	-13 %	17	14	14
Muu poistuma		1	3	1	-67 %	5	10	11

Kaupunkitasoisten kehittämistoimenpiteiden yksi tavoite on henkilöstömäärän sopeuttaminen uusiin palvelurakenteisiin. Eläköitymisen hyödyntäminen helpottaa sopeuttamista. Alimman vanhuseläkeiän saavuttaa 45 työntekijää vuosina 2026 – 2029.

Esihenkilötoiminnassa on huolehdittava siitä, että rekrytoinnissa ja tehtävien uudelleen järjestelyssä tarkistetaan tehtävän kuvaus ja henkilöstön osaamisen laaja-alaisempi käyttö. Rekrytoinnissa on lisäksi selvitettävä sisäisen siirron mahdollisuus. Henkilöstöressurssien suunnittelulla parannetaan toiminnan taloudellisuutta ja tehokkuutta. Systemaattisella työtehtävien arvioimisella, tehtävien muutoksilla ja osaamisen lisäämisellä henkilöstömäärä vastaa palvelutuotannon tarpeita.

7.4. Työsuhdemuotojen periaatteet

Lähtökohtana on tarjota vakinaista työtä, jos työn tarve on pysyvää. Kokoaikaiset ja toistaiseksi voimassa olevat eli pysyvät palvelussuhteet ovat palvelussuhdemuotojen pääsääntö.

Määräaikaisia palvelussuhteita käytetään, mikäli siihen on viranhaltijalaissa tai työsopimuslaissa määriteltä perusteltu syy. Perusteltu syy tulee olla lain mukainen ja kirjattu työsopimukseen tai virkamääräykseen. Työtehtävien luonteesta ja erilaisten palveluiden lakitasoisesta järjestämisvastuusta johtuen määräaikaista henkilöstöä joudutaan palkkaamaan sijaisiksi.

Työntekijät ja viranhaltijat voivat tehdä myös lyhennettyä työaika, mikäli työajan lyhennys on mahdollista järjestää siten, että siitä ei ole haittaa palvelutuotannon järjestämiselle tai organisaation toiminnalle. Mahdollisuudesta työajan lyhennykseen päättää kuitenkin aina viime kädessä työnantaja. Kaupunki suhtautuu myönteisesti erilaisten virka- ja työvapaiden myöntämiseen perheystävällinen kunta -ohjelman mukaisesti.

7.5. Työhyvinvoinnin ja työssä jatkamisen tukeminen

Työn haitallisten kuormitustekijöiden keventäminen tukee työntekijöiden työssä jaksamista ja jatkamista. Panostamalla työhyvinvointia lisääviin toimenpiteisiin myös työn tuottavuus työnantajalle kasvaa. Erityisesti työn sisältöön ja töiden järjestelyihin sekä työyhteisön sosiaaliseen toimivuuteen vaikuttamalla voidaan vähentää työn haitallista psykososiaalista kuormitusta.

Perusedellytyksenä on työntekijöiden ja -hakijoiden yhdenvertainen kohtelu. Työelämässä ihmisillä tulee olla yhdenvertaiset mahdollisuudet työhön riippumatta heidän kansalaisuudestaan, etnisestä alkuperästään, uskonnostaan tai vakaumuksestaan, seksuaalisesta suuntautumisestaan, iästään, sukupuolestaan tai siitä, onko heillä jokin vamma tai sairaus.

Työyhteisöviestinnällä ja yhteistyöllä on suuri merkitys henkilöstön työhyvinvointiin. Henkilöstö odottaa vuoropuhelua, mahdollisuutta vaikuttaa ja näkemystä tulevasta. Selkeä johtaminen ja töiden järjestely, oikeudenmukaiset pelisäännöt, luotettava ja avoin vuorovaikutus sekä mahdollisuus vaikuttaa omaan työhön vaikuttavat positiivisesti työkykyyn ja -hyvinvointiin.

Työkykyyn vaikuttavat ennen kaikkea työntekijän omat voimavarat ja työn yhteensopivuus sekä niiden muutokset. Ennakoimalla ja vuoropuhelulla pystytään vähentämään mahdollisia työkykyyn vaikuttavia tekijöitä. Työkyvyn ylläpitämistä tuetaan käyttämällä johtamisessa aktiivisen tuen -toimintamallia, tarjoamalla kulttuuri- hyvinvointi- ja liikuntaetuuksia ja huomioimalla asianmukainen työpiste-ergonomia jokaisen työntekijän työpisteessä.

7.6. Osaamisen kehittäminen

Kemin kaupungilla on käytössä osaamisen kehittämisen toimintamalli ja vuosittain laadittava koulutussuunnitelma. Henkilöstön osaamisen kehittämisen toimintamalli ja koulutussuunnitelma linjaavat kaupungin osaamisen kehittämisen ja koulutuksen tavoitteita, toimenpiteitä ja käytäntöjä, joiden mukaan menetellään. Lähtökohtana ovat tehtävien edellyttämä osaaminen nyt ja tulevaisuudessa.

Vuoden 2026 aikana Kemin kaupungin henkilöstön osaamisen kehittäminen tapahtuu yhteistyössä paikallisten koulutusten järjestäjien kanssa. Kaupunki hyödyntää tietoyhteyksien kautta saavutettavia oppimisympäristöjä. Henkilöstön osaamisen kehittämisellä pyritään mahdollistamaan kaupungin strategisten päämäärien mukaisen toiminnan toteutuminen. Ammattitaitoa ylläpitämällä varmistetaan henkilöstön osaaminen ja kyky kehittää toimintaa ja palveluita muuttuvassa toimintaympäristössä.

Osaamisen kehittämisellä tarkoitetaan koulutuksen lisäksi kaikkea työssä, työyhteisössä ja työyhteisöverkostoissa tapahtuvaa oppimista ja toimintatapojen uudistamista. Kemin kaupungissa

tiedon ja osaamisen vaihdolla erilaisten ihmisten, ammattiryhmien ja yksiköiden kesken yli toimialarajojen edistetään työyhteisön osaamisen kehittämistä. Työyhteisön osaamisen kehittämisessä hyödynnetään muun muassa oman henkilökunnan asiantuntijaosaamista kouluttamalla sisäisesti muuta henkilökuntaa, osallistumalla yhteisiin kehittämishankkeisiin sekä jakamalla kokemuksia ja hyviä käytäntöjä. Osaamisen ja oman työn kehittäminen kuuluu jokaisen työntekijän, työyksikön ja toimialan jokapäiväisiin tehtäviin.

7.7. Osaamisen kehittämisen strategiset painopisteet vuodelle 2026

Osaamisen kehittämisen strategiset painopisteet perustuvat Kemin kaupunkistrategiaan, yhteisiin kehittämishankkeisiin ja organisaation uudistumiseen. Päivittäisjohtamisessa korostuu osallistava ja kannustava esihenkilötyö, jossa työssä saatu tuki ja ohjaus sekä arvostuksen saaminen ovat keskeistä. Johtajuus rakentuu esihenkilöiden ja työntekijöiden keskinäisessä päivittäisessä yhteistoiminnassa ja vuorovaikutuksessa. Kaikilla työyhteisön jäsenillä on yhteinen vastuu työyhteisön hyvinvoinnista.

Tämä merkitsee, että esihenkilöstön ja työntekijöiden tulee pystyä kuuntelemaan toisiaan ja arvostamaan erilaisia näkemyksiä. Toisen mielipiteitä kohtaan osoitetaan kiinnostusta ja arvostusta. Joustavuus kuuluu hyvään vuorovaikutukseen. Hyvä vuorovaikutus ei korosta asemaa, eikä arvovaltaa, vaan se on tasa-arvoista toisen ihmisen ymmärtämistä ja kohtaamista.

Näin ollen kaikilta odotetaan viestintätaitoja, koska viestintätaidot ovat olennaisin osa työyhteisön toimintaa. Viestien välittäjän ja tiedottajan roolissa on muistettava oikea-aikaisuus ja kattavuus, niin että mahdollisimman moni kuulee viestin samaan aikaan. Esihenkilön vuorovaikutustaidot vaikuttavat koko työyhteisön toimintaan ja vuorovaikutuskulttuuriin. Toimintaympäristön muutokset luovat paineita muuttaa vakiintuneita toimintamalleja, joissa on luotava täysin uusia ajattelu- ja toimintamalleja.

Uusien tietoteknisten ohjelmistojen ja työkalujen käyttöönottoa tulee vauhdittaa helpottamaan rutiiniluontoisten töiden sujumista ja mahdollistamaan asiantuntijoiden työajan käyttöä toiminnan kehittämiseen ja laadun parantamiseen.

7.8. Kemin kaupungin koulutussuunnitelma

Koulutussuunnitelma kohdistuu koko henkilöstöön. Henkilöstöllä tarkoitetaan sekä vakituista henkilöstöä että määräaikaista henkilöstöä, joiden työkyky ja ammattitaito ovat myös oleellisia tekijöitä laadukkaan toiminnan kannalta.

Osaamisen kehittämisellä pyritään varmistamaan, että koko henkilöstön osaaminen vastaa muuttuvaa toimintaympäristöä. Työkyvyn ja työmarkkinakelpoisuuden ylläpitämisen kannalta aktiivinen varhainen tuki, ammatillinen koulutus ja työhyvinvoinnin edistäminen ovat esimerkkejä keinoista, joilla työnantaja ja työntekijät yhdessä voivat vaikuttaa työssä jaksamiseen.

Koulutussuunnitelmassa kehittämisalueet on jaoteltu seuraavasti:

Ammattitaito

- Ammatillista osaamista kehittävän ja ylläpitävän koulutuksen tulee liittyä työntekijän nykyisiin tai tuleviin työtehtäviin työnantajan palveluksessa. Ammatillista osaamista kehittäväksi ja ylläpitäväksi koulutukseksi luetaan myöskin ammattiin liittyvät lain edellyttämät koulutukset ja lailla säädetty koulutusoikeus.

Esihenkilötaidot

- Esihenkilötaitojen osaamisen kehittämisen keskeisenä ajatuksena on, että johtaminen on kokonaisvaltaista toimintaa, jossa johtaminen ja ihmisten johtaminen sekä oman johtajuuden kehittäminen muodostavat yhtenäisen kokonaisuuden.

Työyhteisötaidot

- Työyhteisötaitojen koulutukset lisäävät henkilöstön kokemusta omasta mahdollisuudestaan ja vastuustaan vaikuttaa työprosesseihin, työyhteisöön ja siten parantaa yleistä työhyvinvointia.

Työkyky

- Työkyky on perustana tehokkaalle ja tuottavalle työnteolle. Työkyvyssä on kysymys ihmisen voimavarojen ja työn välisestä yhteensopivuudesta ja tasapainosta.

Työsuojelu- ja turvallisuus

- Työsuojelu- ja turvallisuuskoulutukset parantavat työturvallisuutta ja kehittävät työympäristöä.

Yhteistyö ja yhteistoiminta

- Osaamisen kehittämisen ja koulutuksen tulisi lisätä laaja-alaista poikkihallinnollista yhteistyötä yli organisaatiorajojen.

Toimialakohtaiset koulutussuunnitelmat

Keskitetty koulutus, kehittämis- ja koulutussuunnitelma koko henkilöstölle

Kehittämisaalue	Koulutus	Tavoite
Ammattitaito	Ohjelmistokoulutukset	Osaamisen kehittäminen ja ylläpito
	Asianhallintajärjestelmään liittyvät ajankohtaiskoulutukset	Osaamisen kehittäminen ja ylläpito
	Viestintäkoulutukset	Osaamisen kehittäminen ja ylläpito
	Hankintakoulutukset	Osaamisen kehittäminen ja ylläpito
	Tietosuoja- ja tietoturvakoulutukset	Osaamisen kehittäminen ja ylläpito
	MS-office osaamisen lisääminen	Osaamisen kehittäminen ja ylläpito
	Tekoälyn hyödyntäminen	Osaamisen kehittäminen ja ylläpito
Esihenkilö- ja työyhteisötaidot	Strategia- ja päivittäisjohtamiseen liittyvät koulutukset	Tavoitteena esihenkilötaitojen kehittäminen ja verkostojen johtaminen
	Työkyky- ja työhyvinvointikoulutukset	Tavoitteena työkyvyn ja työhyvinvoinnin parantaminen
	ISO sertifikaatit	Ylläpidetään sertifikaattien edellyttämää toiminnanlaatua.
Työsuojelu- ja turvallisuus	Tapaturmakoulutus	Nolla tapaturmaa tavoitteen saavuttamien
	Henkilöturvallisuus	HHR: Uhkaavien tilanteiden hallinta töissä, uhkaavasta tilanteesta irrottautuminen ja rauhoittaminen
	Ea-koulutukset	Työturvallisuuslain edellyttämän valmiuden ylläpito
Yhteistyö ja yhteistoiminta		

Keskusvirasto

Kehittämisaalue	Koulutus	Tavoite
Ammattitaito	ISO -sertifikaatin mukainen toiminta Tiedonhankintalaki Taloushallinnon tietojärjestelmien käyttökoulutukset Tilastojen analysointi ja hyödyntäminen Virka- ja työehtosopimukset Ammattitaidon ylläpitämiseksi tähtäävät koulutukset	Lisätä henkilöstön osaamista ISO-sertifikaatin asettamien tavoitteiden mukaisesti Tietoturvajohdaminen Tehokas ja luotettava taloustiedon tuottaminen päätöksenteon ja valvonnan tueksi Tehokas ja luotettava tilastotiedon tuottaminen Ammatillisen osaamisen päivittäminen ja verkostoituminen Ammatillisen osaamisen päivittäminen ja vahvistaminen
Työsuojelu ja turvallisuus	Työyhteisön ristiriitatilanteet ja niiden sovittelu Työsuojelun perus- ja jatkokurssi Työsuojelutoimijoiden ajankohtaispäivät ja yt-toiminta	Työvälineitä työsuojeluun ja ristiriitatilanteisiin Työsuojeluvaltuutetun valmiuksien kehittäminen Yhteistyön kehittäminen ja ammattitaidon ylläpito
Yhteistyö ja yhteistoiminta	Luottamusmiesten ajankohtaispäivät ja yt-toiminta	Yhteistyön kehittäminen ja ammattitaidon ylläpito

Elinvoimatoimiala

Kehittämisa-alue	Koulutus	Tavoite
Ammattitaito	Työllisyydenhoidon uudet palvelumallit Työllisyydenhoidon yhteiskehittäminen ESR-hankkeissa Työllisyyden hoidon ammatilliset koulutukset Lainsäädäntöön liittyvät koulutukset Ammattitaidon ylläpitämiseen tähtäävät koulutukset Ohjelmistokoulutukset Kaupunkisuunnittelun koulutus	Valmiuksien ja osaamisen lisääminen ko. asiassa TE24 uudistuksen myötä käyttöönotettavat uudet toimintatavat Osaamisen kehittäminen Osaamisen päivittäminen Ajantasainen tarvittava lakitietoisuus Ammattitaidon osaamisen päivittäminen ja vahvistaminen Nykyisten ja tulevien suunnitteluperiaatteiden syvempi tuntemus (sustainable thinking) Ammattitaidon osaamisen päivittäminen ja vahvistaminen
Työsuojelu ja turvallisuus	Työyhteisön ristiriitatilanteet ja niiden sovittelu Työsuojelun perus- ja jatkokurssi Työsuojelutoimijoiden ajankohtaispäivät ja yt-toiminta EA-koulutus Tietoturvakoulutus Arkistointi	Työvälineitä työsuojeluun ja ristiriitatilanteisiin Työsuojeluvaltuutetun valmiuksien kehittäminen Yhteistyön kehittäminen ja ammattitaidon ylläpito Turvallisuus/perusensiavun antaminen Ammattitaidon vahvistaminen Ammattitaidon vahvistaminen
Yhteistyö ja yhteistoiminta	Luottamusmiesten ajankohtaispäivät ja yt-toiminta	Yhteistyön kehittäminen ja ammattitaidon ylläpito

Hyvinvointitoimiala

Kehittämisa-alue	Koulutus	Tavoite
Ammattitaito	Veso-päivät 3 pv Ammattitaidon ylläpitämiseen tähtäävät koulutukset Eri ammattiryhmät pedagogisessa tehtävässä Terveiden ja hyvinvoinnin edistäminen Lääkehuoltokoulutus Eduhouse -koulutukset	Koulun/oppilaitoksen sisäinen ja kaupunkitasoinen kehittäminen; Ammatillisen osaamisen päivittäminen ja vahvistaminen Roolien ja vastuiden selkiyttäminen, kuormittavuuden ehkäisy Erityisosaamisen laajentaminen Lääkehuollon vahvistaminen ja ylläpitäminen varhaiskasvatuksessa ja opetuksessa Osaamisen täydentäminen ja uuden oppiminen
Työsuojelu ja turvallisuus	Ensiapukoulutus Alkusammutuskoulutus Järjestysmieskorttikoulutus	Ajantasaiset EA -taidot Ajantasaiset taidot Ajantasaiset taidot / osaamisen kehittäminen ja ylläpito

Ympäristötoimiala

Kehittämisa-alue	Koulutus	Tavoite
Ammattitaito	Lainsäädäntöön liittyvät koulutukset (MRL, tilaajavastuu, sopimusoikeus) Ohjelmistokoulutukset Ammattitaidon ylläpitämiseen tähtäävät koulutukset Hankintoja tekevien talousosaaminen Kaupunkisuunnittelun koulutus Sähköturvallisuus- ja pätevyyspäivät Ulkoliikuntapaikkojen hoitokoulutus Jätehuoltopäivät	Ajantasainen tarvittava lakitietoisuus Ammattitaidon vahvistaminen Ammatillisen osaamisen päivittäminen ja vahvistaminen Ammattitaidon vahvistaminen Nykyisten ja tulevien suunnitteluperiaatteiden syvämpi tuntemus (sustainable thinking) Ammattitaidon ylläpito Ammattitaidon vahvistaminen Ammattitaidon vahvistaminen
Työsuojelu ja turvallisuus	EA-koulutus Kuljettajien ammattipätevyys Työturvallisuus-koulutus Romuajoneuvokoulutus Vesityökortti	Turvallisuus/perusensiavun antaminen Ammattitaidon vahvistaminen Turvallisuus Ammattitaidon vahvistaminen Ammattitaidon vahvistaminen /pakollinen

7.9. Seuranta

Henkilöstösuunnitelman toteutumista seurataan vuosittain. Edellisen vuoden suunnitelman toteutumisen arviointi toimii pohjana uudelle suunnitelmalle. Henkilöstösuunnitelmassa toimialajohtajat arvioivat toimintaympäristön muutokset ja ennusteet sekä niiden vaikutukset palvelutuotantoon.

Kaikki rekrytoinnit käsitellään täyttölupamenettelyllä. Avoimiksi tulevat virat ja toimet edellyttävät aina esihenkilöiltä henkilöstöselvitystä, joka tulee tehdä yhteistyössä henkilöstöosaston kanssa. Esihenkilön tulee selvittää, onko vapautunut työpaikka jatkossa tarpeellinen ja tarkoituksenmukainen vai tulisiko virka tai toimi muuttaa palvelutarpeita paremmin vastaavaksi.

Toimialajohtajat ovat vastuussa rekrytoinnista ja tehtävien uudelleen järjestelyistä. Palvelutuotannon taloudellisuus ja tehokkuus sekä poikkiorganisatorinen yhteistyö on otettava huomioon. Toimialajohtajat vastaavat henkilötövuosien määrän ja henkilöstösuunnitelman tavoitteiden toteutumisesta.

Kaupunginhallitus seuraa henkilöstömäärän ja palkkasumman toteumaa talousseurannan yhteydessä. Henkilöstöpalvelut seuraavat erilaisten työsuhdemuotojen käyttöä sekä virka- ja työehtosopimuksien noudattamista. Henkilöstösuunnitelma ja henkilöstösuunnitelman muutokset tarkistetaan aina yhteistoimintamenettelyssä.

8. KÄYTTÖTALOUSOSA TOIMIALOITTAIN

8. KÄYTTÖTALOUS TOIMIALOITTAIN

KOKO KAUPUNKI

Toimintamenot

1 000 €	TP 2024	Korjattu TA 2025	TA 2026	Muutos TA 2026- TA 2025
Keskusvirasto	-7 111	-7 097	-6 828	-3,8 %
Elinvoima	-8 634	-13 953	-14 588	4,6 %
Hyvinvointi	-41 776	-42 805	-43 495	1,6 %
Ympäristö	-14 554	-16 486	-16 672	1,1 %
Koko kaupunki yhteensä	-72 076	-80 341	-81 583	1,5 %

Toimintatulot

1 000 €	TP 2024	Korjattu TA 2025	TA 2026	Muutos TA 2026- TA 2025
Keskusvirasto	2 387	2 611	2 292	-12,2 %
Elinvoima	4 987	5 917	6 909	16,8 %
Hyvinvointi	2 869	2 021	1 921	-4,9 %
Ympäristö	15 130	16 546	14 472	-12,5 %
Koko kaupunki yhteensä	25 374	27 095	25 595	-5,5 %

Toimintakate

1 000 €	TP 2024	Korjattu TA 2025	TA 2026	Muutos TA 2026- TA 2025
Keskusvirasto	-4 724	-4 486	-4 535	1,1 %
Elinvoima	-3 647	-8 036	-7 679	-4,4 %
Hyvinvointi	-38 907	-40 784	-41 574	1,9 %
Ympäristö	576	60	-2 199	-3776,0 %
Koko kaupunki yhteensä	-46 702	-53 246	-55 988	5,1 %

KESKUSVIRASTO

Toimintamenot

1 000 €	TP 2024	Korjattu TA 2025	TA 2026	Muutos TA 2025-> TA2026
Hallintopalvelut	-3423	-3153	-3015	-4,4 %
Tietohallintopalvelut	-1385	-1534	-1386	-9,6 %
Talouspalvelut	-830	-777	-769	-1,1 %
Henkilöstöpalvelut	-1384	-1634	-1658	1,5 %
Sotevastuut	-90	0	0	0,0 %
Keskusvirasto yhteensä	-7 111	-7 097	-6 828	-3,8 %

Toimintatulot

1 000 €	TP 2024	Korjattu TA 2025	TA 2026	Muutos TA 2025-> TA2026
Hallintopalvelut	385	431	233	-46,1 %
Tietohallintopalvelut	1417	1535	1393	-9,3 %
Talouspalvelut	13	25	20	-20,0 %
Henkilöstöpalvelut	567	620	647	4,5 %
Sotevastuut	6	0	0	0,0 %
Keskusvirasto yhteensä	2 387	2 611	2 292	-12,2 %

Toimintakate

1 000 €	TP 2024	Korjattu TA 2025	TA 2026	Muutos TA 2025-> TA2026
Hallintopalvelut	-3038	-2722	-2782	2,2 %
Tietohallintopalvelut	32	2	7	300,4 %
Talouspalvelut	-817	-752	-749	-0,5 %
Henkilöstöpalvelut	-817	-1014	-1011	-0,3 %
Sotevastuut	-85	0	0	0,0 %
Keskusvirasto yhteensä	-4 724	-4 486	-4 535	1,1 %

ELINVOIMATOIMIALA

Toimintamenot

1 000 €	TP 2024	Korjattu TA 2025	TA 2026	Muutos TA 2025- > TA2026
Hallinto	-105	-162	-184	14,1 %
Yrittäjyyden ja työllisyyden edistäminen	-7300	-12756	-13142	3,0 %
Maankäyttö, asuminen ja kaupunkisuunnittelu	-1229	-1035	-1262	21,9 %
Elinvoima yhteensä	-8 634	-13 953	-14 588	4,6 %

Toimintatulot

1 000 €	TP 2024	Korjattu TA 2025	TA 2026	Muutos TA 2025- > TA2026
Hallinto	0	0	0	0,0 %
Yrittäjyyden ja työllisyyden edistäminen	2561	3681	4291	16,6 %
Maankäyttö, asuminen ja kaupunkisuunnittelu	2426	2236	2619	17,1 %
Elinvoima yhteensä yhteensä	4 987	5 917	6 909	16,8 %

Toimintakate

1 000 €	TP 2024	Korjattu TA 2025	TA 2026	Muutos TA 2025- > TA2026
Hallinto	-105	-162	-184	0,0 %
Yrittäjyyden ja työllisyyden edistäminen	-4739	-9075	-8851	-2,5 %
Maankäyttö, asuminen ja kaupunkisuunnittelu	1197	1200	1356	13,0 %
Elinvoima yhteensä yhteensä	-3 647	-8 036	-7 679	-4,4 %

HYVINVOINTITOIMIALA

Toimintamenot

1 000 €	TP 2024	Korjattu TA 2025	TA 2026	Muutos TA 2025-> TA2026
Hallintopalvelut/hyvinvointi	-638	-784	-788	0,5 %
Lasten ja nuorten palvelut	-32963	-33088	-33593	1,5 %
Vapaa-aikapalv. kehittäminen ja koordinointi	-8176	-8933	-9114	2,0 %
Hyvinvointi yhteensä	-41 776	-42 805	-43 495	1,6 %

Toimintatulot

1 000 €	TP 2024	Korjattu TA 2025	TA 2026	Muutos TA 2025-> TA2026
Hallintopalvelut/hyvinvointi	0	0	0	0,0 %
Lasten ja nuorten palvelut	1890	1159	1043	-10,0 %
Vapaa-aikapalv. kehittäminen ja koordinointi	980	862	878	1,9 %
Hyvinvointi yhteensä	2 869	2 021	1 921	-4,9 %

Toimintakate

1 000 €	TP 2024	Korjattu TA 2025	TA 2026	Muutos TA 2025-> TA2026
Hallintopalvelut/hyvinvointi	-638	-784	-788	0,5 %
Lasten ja nuorten palvelut	-31073	-31928	-32550	1,9 %
Vapaa-aikapalv. kehittäminen ja koordinointi	-7196	-8071	-8236	2,0 %
Hyvinvointi yhteensä	-38 907	-40 784	-41 574	1,9 %

YMPÄRISTÖTOIMIALA

Toimintamenot

1 000 €	TP 2024	Korjattu TA 2025	TA 2026	Muutos TA 2025-> TA2026
Hallinto	-144	-199	-210	5,7 %
Yleisten alueiden palvelut	-4942	-5478	-5762	5,2 %
Kiinteistönpito	-8727	-10026	-9918	-1,1 %
Viranomaistoiminta ja luvitus	-741	-783	-781	-0,1 %
Ympäristö yhteensä	-14 554	-16 486	-16 672	1,1 %

Toimintatulot

1 000 €	TP 2024	Korjattu TA 2025	TA 2026	Muutos TA 2025-> TA2026
Hallinto	0	0	0	0,0 %
Yleisten alueiden palvelut	1631	1570	1797	14,5 %
Kiinteistönpito	13317	14798	12502	-15,5 %
Viranomaistoiminta ja luvitus	182	178	174	-2,2 %
Ympäristö yhteensä	15 130	16 546	14 472	-12,5 %

Toimintakate

1 000 €	TP 2024	Korjattu TA 2025	TA 2026	Muutos TA 2025-> TA2026
Hallinto	-144	-199	-210	5,7 %
Yleisten alueiden palvelut	-3311	-3908	-3966	1,5 %
Kiinteistönpito	4590	4772	2584	-45,8 %
Viranomaistoiminta ja luvitus	-559	-605	-608	0,5 %
Ympäristö yhteensä	576	60	-2 199	-3776,0 %

	VAKINAINEN JA MÄÄRÄAIKAINEN HENKILÖSTÖ										
	TP 2024				TPE 2025				TA 2026		
	vak.	ma	yht.	htv:t	vak.	ma	yht.	htv:t	vak.	ma	yht.
								(tp-ennuste)			
Keskusvirasto	28,0	2,0	30,0	30,7	27,0	4,0	31,0	29,1	25,0	4,0	29,0
Hallintopalvelut	13	2	15	15,4	12	4	16	13,7	11	4	15
Tietohallintopalvelut	2	0	2	2,2	2	0	2	1,3	2	0	2
Talouspalvelut	4	0	4	3,1	4	0	4	4,3	3,5	0	3,5
Henkilöstöpalvelut	9	0	9	10	9	0	9	9,9	8,5	0	8,5
Elinvoimatoimiala	28,0	22,0	50,0	37,3	50,1	10,5	60,6	48,4	55,6	9,5	65,1
Yrittäjyyden ja työllisyyden edistäminen	18	22	40	26,0	40,1	10	50,1	38,0	45,6	9	54,6
Maankäyttö, asuminen ja kaupunkisuunnittelu	10	0	10	11,3	10	0,5	10,5	10,4	10	0,5	10,5
Hyvinvointitoimiala	349,0	108,0	457,0	529,4	373,4	91,0	464,4	478,1	365,7	76,0	441,7
Hallintopalvelut hyvinvointi	6	0	6	8,5	7	1	8	7,1	7	0	7
Lasten ja nuorten palvelut	281	102	383	438,7	306	85	391	395,6	290	74	364
Vapaa-aikapalv. kehittäminen ja koordinoiti	62	6	68	82,15	60,4	5	65,4	75,5	68,7	2	70,7
Ympäristötoimiala	77,0	8,0	85,0	88,7	77,0	10,0	87,0	79,3	78,0	10,0	88,0
Hallintopalvelut ympäristö	1	0	1	1,5	2	0	2	1,5	2	0	2
Yleisten alueiden palvelut	24	2	26	29,8	23	8	31	22,1	24	8	32
Kiinteistöjen ylläpito	49	5	54	53,4	49	2	51	51,9	49	2	51
Viranomaistoiminta ja luvitus	3	1	4	4	3	0	3	3,9	3	0	3
Yhteensä	482,0	140,0	622,0	686,0	527,5	115,5	643,0	635,0	524,3	99,5	623,8

KESKUSVIRASTO

KESKUSVIRASTO

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	Vertailu (%) 2026/2025	Vertailu (%) 2026/2024
A110 Hallintopalvelut					
TOIMINTATUOTOT	385 275	431 260	232 608	54 %	60 %
TOIMINTAKULUT	-3 423 263	-3 152 886	-3 014 850	96 %	88 %
TOIMINTAKATE	-3 037 988	-2 721 626	-2 782 242	102 %	92 %
A150 Tietohallintopalvelut					
TOIMINTATUOTOT	1 416 530	1 535 227	1 392 636	91 %	98 %
TOIMINTAKULUT	-1 384 883	-1 533 597	-1 386 109	90 %	100 %
TOIMINTAKATE	31 647	1 630	6 527	400 %	21 %
A160 Talouspalvelut					
TOIMINTATUOTOT	13 076	25 000	20 000	80 %	153 %
TOIMINTAKULUT	-829 601	-777 027	-768 606	99 %	93 %
TOIMINTAKATE	-816 526	-752 027	-748 606	100 %	92 %
A170 Henkilöstöpalvelut					
TOIMINTATUOTOT	566 744	619 539	647 218	104 %	114 %
TOIMINTAKULUT	-1 383 553	-1 633 613	-1 658 130	102 %	120 %
TOIMINTAKATE	-816 808	-1 014 074	-1 010 912	100 %	124 %
A190 Sotevastuut					
TOIMINTATUOTOT	5 528	0	0	0 %	0 %
TOIMINTAKULUT	-90 164	0	0	0 %	0 %
TOIMINTAKATE	-84 636	0	0	0 %	0 %
A10 KESKUSVIRASTO					
TOIMINTATUOTOT	2 387 153	2 611 026	2 292 462	88 %	96 %
TOIMINTAKULUT	-7 111 464	-7 097 123	-6 827 695	96 %	96 %
TOIMINTAKATE	-4 724 312	-4 486 097	-4 535 233	101 %	96 %

TALOUSARVIOESITYS 2026

<i>Toimiala</i>	Keskusvirasto
<i>Tulosalue</i>	
<i>Vastuuhenkilö</i>	Jukka Vilén

Lain edellyttämät muutokset / Toiminnalliset muutokset

Selvitys muutoksesta	Eurovaikutus verrattuna vuoteen 2025	HTV-vaikutus
Materiaalikeskuksen siirto keskusvirastosta ympäristötoimialalle	Menot 204 130 € Tulot 206 260 €	2 htv

Suoritteet/Tunnusluvut

Suorite	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Vakituinen henkilökunta, hlö	482	533	524

ELINVOIMALAUTAKUNTA

ELINVOIMATOIMIALA

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	Vertailu (%) 2026/2025	Vertailu (%) 2026/2024
A210 Hallintopalvelut elinvoima					
TOIMINTAKULUT	-104 954	-161 637	-184 408	114 %	176 %
TOIMINTAKATE	-104 954	-161 637	-184 408	114 %	176 %
A220 Yrittäjyyden ja työllisyyden edistäminen					
TOIMINTATUOTOT	2 560 890	2 450 438	4 290 895	175 %	168 %
TOIMINTAKULUT	-7 299 928	-11 506 047	-13 141 548	114 %	180 %
TOIMINTAKATE	-4 739 037	-9 055 609	-8 850 653	98 %	187 %
A260 Maankäyttö, asuminen ja kaupunkisuunn.					
TOIMINTATUOTOT	2 426 401	2 235 600	2 618 600	117 %	108 %
TOIMINTAKULUT	-1 229 109	-1 035 442	-1 262 490	122 %	103 %
TOIMINTAKATE	1 197 293	1 200 158	1 356 110	113 %	113 %
A20 ELINVOIMATOIMIALA					
TOIMINTATUOTOT	4 987 292	4 686 038	6 909 495	147 %	139 %
TOIMINTAKULUT	-8 633 990	-12 703 126	-14 588 446	115 %	169 %
TOIMINTAKATE	-3 646 698	-8 017 088	-7 678 951	96 %	211 %

TALOUSARVIOESITYS 2026

<i>Toimiala</i>	Elinvoima
<i>Tulosalue</i>	Hallinto
<i>Vastuuhenkilö</i>	Kimmo Heikka

Lain edellyttämät muutokset / Toiminnalliset muutokset

Selvitys muutoksesta	Eurovaikutus verrattuna vuoteen 2025	HTV-vaikutus

Suoritteet/Tunnusluvut

Suorite	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Lautakunnan kokousten lkm		11	11

Yrittäjyyden ja työllisyyden edistäminen

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	Vertailu (%) 2026/2025	Vertailu (%) 2026/2024
2200 Elinkeinopalvelut					
TOIMINTATUOTOT	187 318	339 000	524 712	155 %	280 %
TOIMINTAKULUT	-981 023	-1 314 062	-1 718 143	131 %	175 %
TOIMINTAKATE	-793 705	-975 062	-1 193 431	122 %	150 %
2300 Kivalo-opisto					
TOIMINTATUOTOT	564 841	567 270	545 700	96 %	97 %
TOIMINTAKULUT	-1 861 250	-2 077 533	-2 088 026	101 %	112 %
TOIMINTAKATE	-1 296 409	-1 510 263	-1 542 326	102 %	119 %
2400 Työllisyyspalvelut					
TOIMINTATUOTOT	520 121	487 904	1 785 736	366 %	343 %
TOIMINTAKULUT	-3 843 466	-7 271 726	-8 663 782	119 %	225 %
TOIMINTAKATE	-3 323 345	-6 783 822	-6 878 046	101 %	207 %
2500 Maahanmuuttopalvelut					
TOIMINTATUOTOT	1 288 610	1 056 264	1 434 747	136 %	111 %
TOIMINTAKULUT	-614 188	-842 726	-671 597	80 %	109 %
TOIMINTAKATE	674 421	213 538	763 150	357 %	113 %
A220 Yrittäjyyden ja työllisyyden edistäminen					
TOIMINTATUOTOT	2 560 890	2 450 438	4 290 895	175 %	168 %
TOIMINTAKULUT	-7 299 928	-11 506 047	-13 141 548	114 %	180 %
TOIMINTAKATE	-4 739 037	-9 055 609	-8 850 653	98 %	187 %

TALOUSARVIOESITYS 2026

<i>Toimiala</i>	Elinvoima
<i>Tulosalue</i>	Yrittäjyyden ja työllisyyden edistäminen
<i>Vastuuhenkilö</i>	Riitta Hakala, Hanna Alila ja Päivi Remes

Lain edellyttämät muutokset / Toiminnalliset muutokset

Selvitys muutoksesta	Eurovaikutus verrattuna vuoteen 2025	HTV-vaikutus
Elinkeinopalveluissa käynnissä tai valmistelussa enemmän hankkeita v. 2026	Tulot arvioitu v. 2026: 524 712 €	5 htv määräaikaiset
Elinkeinopalveluissa suunnittelijan vakituinen toimi	42 000 €	1 htv
Keramiikkaopetuksen toiminnan perusteiden varmistaminen/kaluston uudistaminen	10 000 €	

Suoritteet/Tunnusluvut

Suorite	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Yritysneuvonnassa neuvotut yritykset (elinkeinopalvelut, työllisyyspalvelut ja Kemin Digipolis Oy)	166	120	120
Opiskelijoiden kesätyöllistäminen	211	100 kesätyöseteliä 170 kesätyöhön hallintokuntiin	130 200

Maankäyttö, asuminen ja kaupunkisuunn.

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	Vertailu (%) 2026/2025	Vertailu (%) 2026/2024
2600 Kaavoitus ja suunnittelu					
TOIMINTATUOTOT	54 111	9 000	142 000	1 578 %	262 %
TOIMINTAKULUT	-347 031	-399 258	-649 105	163 %	187 %
TOIMINTAKATE	-292 920	-390 258	-507 105	130 %	173 %
2700 Maankäyttö					
TOIMINTATUOTOT	2 372 291	2 226 600	2 476 600	111 %	104 %
TOIMINTAKULUT	-882 078	-636 184	-613 385	96 %	70 %
TOIMINTAKATE	1 490 213	1 590 416	1 863 215	117 %	125 %
A260 Maankäyttö, asuminen ja kaupunkisuunn.					
TOIMINTATUOTOT	2 426 401	2 235 600	2 618 600	117 %	108 %
TOIMINTAKULUT	-1 229 109	-1 035 442	-1 262 490	122 %	103 %
TOIMINTAKATE	1 197 293	1 200 158	1 356 110	113 %	113 %

TALOUSARVIOESITYS 2026

<i>Toimiala</i>	Elinvoima
<i>Tulosalue</i>	Maankäyttö, asuminen ja kaupunkisuunnittelu
<i>Vastuuhenkilö</i>	Paulus Rantajärvi

Lain edellyttämät muutokset / Toiminnalliset muutokset

Selvitys muutoksesta	Eurovaikutus verrattuna vuoteen 2025	HTV-vaikutus

Suoritteet/Tunnusluvut

Suorite	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Asemakaavat ja kaavamuutokset kpl	4	4	4
Uudet maanvuokrasopimukset	0	10	10

HYVINVOINTILAUTAKUNTA

MUSIIKKITOIMEN

YHTEISLAUTAKUNTA

HYVINVOINTITOIMIALA

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	Vertailu (%) 2026/2025	Vertailu (%) 2026/2024
A300 Hallintopalvelut hyvinvointi					
TOIMINTAKULUT	-637 954	-783 980	-787 769	100 %	123 %
TOIMINTAKATE	-637 954	-783 980	-787 769	100 %	123 %
A310 Lasten ja nuorten palvelut					
TOIMINTATUOTOT	1 889 545	1 159 396	1 043 196	90 %	55 %
TOIMINTAKULUT	-32 962 543	-33 087 804	-33 593 499	102 %	102 %
TOIMINTAKATE	-31 072 998	-31 928 408	-32 550 303	102 %	105 %
A330 Vapaa-aikapalv. kehitt. ja koordinointi					
TOIMINTATUOTOT	979 775	861 666	878 108	102 %	90 %
TOIMINTAKULUT	-8 175 745	-8 932 873	-9 114 136	102 %	111 %
TOIMINTAKATE	-7 195 970	-8 071 207	-8 236 028	102 %	114 %
A30 HYVINVOINTITOIMIALA					
TOIMINTATUOTOT	2 869 320	2 021 062	1 921 304	95 %	67 %
TOIMINTAKULUT	-41 776 242	-42 804 657	-43 495 404	102 %	104 %
TOIMINTAKATE	-38 906 922	-40 783 595	-41 574 100	102 %	107 %

TALOUSARVIOESITYS 2026

<i>Toimiala</i>	Hyvinvointi
<i>Tulosalue</i>	Hallinto
<i>Vastuhenkilö</i>	Hyvinvointijohtaja

Lain edellyttämät muutokset / Toiminnalliset muutokset

Selvitys muutoksesta	Eurovaikutus verrattuna vuoteen 2025	HTV-vaikutus

Suoritteet/Tunnusluvut

Suorite	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Lautakunnan kokousten lkm	9	11	10

Lasten ja nuorten palvelut

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	Vertailu (%) 2026/2025	Vertailu (%) 2026/2024
A3100 Perusopetus/ Peruskoulut					
TOIMINTATUOTOT	1 050 102	542 200	492 200	91 %	47 %
TOIMINTAKULUT	-19 863 202	-19 849 550	-20 097 774	101 %	101 %
TOIMINTAKATE	-18 813 100	-19 307 350	-19 605 574	102 %	104 %
A3210 Kemin lyseon lukio					
TOIMINTATUOTOT	181 110	109 706	109 706	100 %	61 %
TOIMINTAKULUT	-2 676 018	-2 955 818	-3 173 462	107 %	119 %
TOIMINTAKATE	-2 494 908	-2 846 112	-3 063 756	108 %	123 %
A3230 Varhaiskasvatus					
TOIMINTATUOTOT	658 334	507 490	441 290	87 %	67 %
TOIMINTAKULUT	-10 423 323	-10 282 436	-10 322 263	100 %	99 %
TOIMINTAKATE	-9 764 989	-9 774 946	-9 880 973	101 %	101 %
A310 Lasten ja nuorten palvelut					
TOIMINTATUOTOT	1 889 545	1 159 396	1 043 196	90 %	55 %
TOIMINTAKULUT	-32 962 543	-33 087 804	-33 593 499	102 %	102 %
TOIMINTAKATE	-31 072 998	-31 928 408	-32 550 303	102 %	105 %

TALOUSARVIOESITYS 2026

<i>Toimiala</i>	Hyvinvointi
<i>Tulosalue</i>	Lasten ja nuorten palvelut
<i>Vastuhenkilö</i>	Piia Hulkkonen ja Henna Rämä

Lain edellyttämät muutokset / Toiminnalliset muutokset

Selvitys muutoksesta	Eurovaikutus verrattuna vuoteen 2025	HTV-vaikutus
Oppimisen tuen uudistus	+100 000	

Suoritteet/Tunnusluvut

Suorite	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Lapset/oppilaat	2758	2725	2540
varhaiskasvatus	515	514	480
esiopetus	157	131	136
perusopetus	1798	1760	1646
valmistava opetus	-	-	13
lukio	288	320	286
Asiakastyytyväisyyskysely	1	1	1

Vapaa-aikapalv. kehitt. ja koordinointi

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	Vertailu (%) 2026/2025	Vertailu (%) 2026/2024
A3300 Hyvinvoinnin, terveyden ja liikunnan edist.					
TOIMINTATUOTOT	374 580	452 500	452 500	100 %	121 %
TOIMINTAKULUT	-3 055 385	-3 635 605	-3 808 578	105 %	125 %
TOIMINTAKATE	-2 680 806	-3 183 105	-3 356 078	105 %	125 %
A3310 Kulttuuripalvelut					
TOIMINTATUOTOT	20 900	22 158	22 158	100 %	106 %
TOIMINTAKULUT	-484 461	-537 618	-524 441	98 %	108 %
TOIMINTAKATE	-463 561	-515 460	-502 283	97 %	108 %
A3320 Museotoimi					
TOIMINTATUOTOT	51 538	32 300	32 300	100 %	63 %
TOIMINTAKULUT	-885 523	-905 218	-868 405	96 %	98 %
TOIMINTAKATE	-833 985	-872 918	-836 105	96 %	100 %
A3330 Kirjastotoimi					
TOIMINTATUOTOT	50 368	16 950	16 950	100 %	34 %
TOIMINTAKULUT	-1 093 800	-1 114 390	-1 132 024	102 %	103 %
TOIMINTAKATE	-1 043 432	-1 097 440	-1 115 074	102 %	107 %
A3380 Nuorisotoiminta					
TOIMINTATUOTOT	90 119	52 000	52 000	100 %	58 %
TOIMINTAKULUT	-799 913	-843 605	-899 969	107 %	113 %
TOIMINTAKATE	-709 794	-791 605	-847 969	107 %	119 %
A3390 Musiikkitoimi					
TOIMINTATUOTOT	392 271	285 758	302 200	106 %	77 %
TOIMINTAKULUT	-1 856 663	-1 896 437	-1 880 719	99 %	101 %
TOIMINTAKATE	-1 464 392	-1 610 679	-1 578 519	98 %	108 %

Vapaa-aikapalv. kehitt. ja koordinointi

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	Vertailu (%) 2026/2025	Vertailu (%) 2026/2024
A330 Vapaa-aikapalv. kehitt. ja koordinointi					
TOIMINTATUOTOT	979 775	861 666	878 108	102 %	90 %
TOIMINTAKULUT	-8 175 745	-8 932 873	-9 114 136	102 %	111 %
TOIMINTAKATE	-7 195 970	-8 071 207	-8 236 028	102 %	114 %

TALOUSARVIOESITYS 2026

<i>Toimiala</i>	Hyvinvointi
<i>Tulosalue</i>	Vapaa-aikapalveluiden kehittäminen ja koordinointi
<i>Vastuhenkilö</i>	Marke Rautiala

Lain edellyttämät muutokset / Toiminnalliset muutokset

	Eurovaikutus verrattuna vuoteen 2025	HTV-vaikutus

Suoritteet/Tunnusluvut

Suorite	TP 2024	TA 2025	TA 2026
<u>Kävijöiden lukumäärä</u>			
Museotoimi	31 021	25 000	30 000
Kirjastotoimi	139 033	140 000	144 000
Nuorisotoiminta	25 705	20 000	30 000
Musiikkitoimi	27 133	25 000	28 000
Kulttuuripalvelut	38 518	45 000	40 000
Hyvinvoinnin, terveyden ja liikunnan edistäminen	336 223	315 000	457 000
Asiakastyytyväisyyskysely, kpl	6	6	6

YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

YMPÄRISTÖTOIMIALA

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	Vertailu (%) 2026/2025	Vertailu (%) 2026/2024
A400 Hallintopalvelut ympäristö					
TOIMINTAKULUT	-144 411	-198 687	-210 091	106 %	145 %
TOIMINTAKATE	-144 411	-198 687	-210 091	106 %	145 %
A410 Yleisten alueiden palvelut					
TOIMINTATUOTOT	1 631 120	1 569 720	1 796 620	114 %	110 %
- josta valmistus omaan käyttöön	50 160	70 000	70 000	100 %	140 %
TOIMINTAKULUT	-4 941 958	-5 478 217	-5 762 339	105 %	117 %
TOIMINTAKATE	-3 310 838	-3 908 497	-3 965 719	101 %	120 %
A460 Kiinteistönpito					
TOIMINTATUOTOT	13 316 890	14 798 237	12 501 868	84 %	94 %
TOIMINTAKULUT	-8 726 738	-10 026 272	-9 917 590	99 %	114 %
TOIMINTAKATE	4 590 152	4 771 965	2 584 278	54 %	56 %
A470 Viranomaistoiminta ja luvitus					
TOIMINTATUOTOT	181 959	177 600	173 700	98 %	95 %
TOIMINTAKULUT	-740 894	-782 552	-781 499	100 %	105 %
TOIMINTAKATE	-558 935	-604 952	-607 799	100 %	109 %
A40 YMPÄRISTÖTOIMIALA					
TOIMINTATUOTOT	15 129 969	16 545 557	14 472 188	87 %	96 %
- josta valmistus omaan käyttöön	50 160	70 000	70 000	100 %	140 %
TOIMINTAKULUT	-14 554 001	-16 485 728	-16 671 519	101 %	115 %
TOIMINTAKATE	575 968	59 829	-2 199 331	-3 676 %	-382 %

TALOUSARVIOESITYS 2026

<i>Toimiala</i>	Ympäristö
<i>Tulosalue</i>	Hallinto
<i>Vastuuhenkilö</i>	Mika Grönvall

Lain edellyttämät muutokset / Toiminnalliset muutokset

Selvitys muutoksesta	Eurovaikutus verrattuna vuoteen 2025	HTV-vaikutus

Suoritteet/Tunnusluvut

Suorite	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Kokoukset (kpl)	12	11	11

Yleisten alueiden palvelut

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	Vertailu (%) 2026/2025	Vertailu (%) 2026/2024
4010 Rakennuttaminen ja suunnittelu					
TOIMINTATUOTOT	16 429	10 000	10 000	100 %	61 %
TOIMINTAKULUT	-295 614	-357 106	-355 309	99 %	120 %
TOIMINTAKATE	-279 186	-347 106	-345 309	99 %	124 %
4020 Liikenneverkkopalvelut					
TOIMINTATUOTOT	76 681	83 800	83 800	100 %	109 %
TOIMINTAKULUT	-1 856 779	-2 074 531	-2 120 959	102 %	114 %
TOIMINTAKATE	-1 780 097	-1 990 731	-2 037 159	102 %	114 %
4040 Viheraluepalvelut					
TOIMINTATUOTOT	281 144	298 000	298 000	100 %	106 %
TOIMINTAKULUT	-652 385	-744 498	-739 008	99 %	113 %
TOIMINTAKATE	-371 241	-446 498	-441 008	99 %	119 %
4060 Ulkoliikuntapaikat ja venesata					
TOIMINTATUOTOT	114 974	75 200	73 434	98 %	64 %
TOIMINTAKULUT	-991 190	-1 078 079	-1 088 798	101 %	110 %
TOIMINTAKATE	-876 216	-1 002 879	-1 015 364	101 %	116 %
4100 Konekeskus					
TOIMINTATUOTOT	595 272	562 720	625 126	111 %	105 %
- josta valmistus omaan käyttöön	50 160	70 000	70 000	100 %	140 %
TOIMINTAKULUT	-584 298	-631 830	-627 352	99 %	107 %
TOIMINTAKATE	10 974	-69 110	-2 226	3 %	-20 %
4200 Hulevesi					
TOIMINTATUOTOT	415 438	410 000	410 000	100 %	99 %
TOIMINTAKULUT	-146 195	-142 173	-177 852	125 %	122 %
TOIMINTAKATE	269 243	267 827	232 148	87 %	86 %

Yleisten alueiden palvelut

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	Vertailu (%) 2026/2025	Vertailu (%) 2026/2024
4300 Joukkoliikenne					
TOIMINTATUOTOT	131 182	130 000	130 000	100 %	99 %
TOIMINTAKULUT	-415 497	-450 000	-450 000	100 %	108 %
TOIMINTAKATE	-284 315	-320 000	-320 000	100 %	113 %
4310 Materiaalikeskus					
TOIMINTATUOTOT	0	0	166 260	0 %	0 %
TOIMINTAKULUT	0	0	-203 061	0 %	0 %
TOIMINTAKATE	0	0	-36 801	0 %	0 %
A410 Yleisten alueiden palvelut					
TOIMINTATUOTOT	1 631 120	1 569 720	1 796 620	114 %	110 %
- josta valmistus omaan käyttöön	50 160	70 000	70 000	100 %	140 %
TOIMINTAKULUT	-4 941 958	-5 478 217	-5 762 339	105 %	117 %
TOIMINTAKATE	-3 310 838	-3 908 497	-3 965 719	101 %	120 %

TALOUSARVIOESITYS 2026

<i>Toimiala</i>	Ympäristö
<i>Tulosalue</i>	Yleisten alueiden palvelut
<i>Vastuuhenkilö</i>	Petri Nevanperä

Lain edellyttämät muutokset / Toiminnalliset muutokset

Selvitys muutoksesta	Eurovaikutus verrattuna vuoteen 2025	HTV-vaikutus
Materiaalikeskuksen siirto keskusvirastosta ympäristötoimialalle	Menot 204 130 € Tulot 206 260 €	2 htv

Suoritteet/Tunnusluvut

Suorite	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Venepaikkojen määrä (kpl)	591	591	591
Talvikunnossapito (m2)	1 665 558	1 665 558	1 665 558
Raskas kalusto (kpl)	15	15	14
Raskas kalusto käyttötunnit (h)	5 900	6 800	5 500
Puistot (m2)	800 000	800 000	800 000
Leikkipaikat (m2)	57 000	57 000	43 000

Kiinteistönpito

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	Vertailu (%) 2026/2025	Vertailu (%) 2026/2024
4400 Kiinteistönpito hallinto ja ra					
TOIMINTATUOTOT	11 809 560	13 261 561	11 034 105	83 %	93 %
TOIMINTAKULUT	-2 791 942	-2 501 371	-2 396 780	96 %	86 %
TOIMINTAKATE	9 017 618	10 760 190	8 637 325	80 %	96 %
4420 Kiinteistöjen ylläpito ja korj					
TOIMINTATUOTOT	44 329	31 200	42 000	135 %	95 %
TOIMINTAKULUT	-4 356 959	-5 846 870	-5 958 850	102 %	137 %
TOIMINTAKATE	-4 312 629	-5 815 670	-5 916 850	102 %	137 %
4430 Asiakaspalvelut					
TOIMINTATUOTOT	11 344	9 367	10 591	113 %	93 %
TOIMINTAKULUT	-145 907	-167 510	-145 037	87 %	99 %
TOIMINTAKATE	-134 564	-158 143	-134 446	85 %	100 %
4440 Siivouspalvelut					
TOIMINTATUOTOT	1 451 657	1 496 109	1 415 172	95 %	97 %
TOIMINTAKULUT	-1 431 929	-1 510 521	-1 416 923	94 %	99 %
TOIMINTAKATE	19 728	-14 412	-1 751	12 %	-9 %
A460 Kiinteistönpito					
TOIMINTATUOTOT	13 316 890	14 798 237	12 501 868	84 %	94 %
TOIMINTAKULUT	-8 726 738	-10 026 272	-9 917 590	99 %	114 %
TOIMINTAKATE	4 590 152	4 771 965	2 584 278	54 %	56 %

TALOUSARVIOESITYS 2026

<i>Toimiala</i>	Ympäristö
<i>Tulosalue</i>	Kiinteistöjen ylläpito
<i>Vastuuhenkilö</i>	Virpi Mäki-Iso

Lain edellyttämät muutokset / Toiminnalliset muutokset

Selvitys muutoksesta	Eurovaikutus verrattuna vuoteen 2025	HTV-vaikutus
Kuntalain mukaan kunnat eivät voi toimia markkinoilla vuokraajana. Sotekiinteistöt tulee yhtiöittää. Vuokratulot ja kiinteistömenot siirtyvät uuteen yhtiöön. Tyhjilleen jää Sauvosaaren sairaala ja Kiinteistö Oy Kemin Kauppapuiston tilat.	vuokratulot vähenevät n. 1,3 milj. € kiinteistökulut siirtyvistä kohteista vähenevät n. 418 000 € ja tyhjilleen jäävien sotekiinteistöjen kulut jäävät tilapalveluihin n. 419 000 €	
Varautumiseen liittyvät toiminnot on siirretty keskushallinnosta tilapalveluihin	Lisää määrärahan tarve 35 000 €	
Kuituliittymämaksut on siirretty tietohallinnosta tilapalveluihin, joka lisää menoja.	Lisää määrärahan tarve menoihin n. 160 000 €	

Suoritteet/Tunnusluvut

Suorite	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Kerrosala k-m2	91 262	100 471	86 305
Siivousala sm2	58 480	55 780	50 460

TALOUSARVIOESITYS 2026

<i>Toimiala</i>	Ympäristö
<i>Tulosalue</i>	Viranomaistoiminta ja luvitus
<i>Vastuuhenkilö</i>	Risto Pöykiö

Lain edellyttämät muutokset / Toiminnalliset muutokset

Selvitys muutoksesta	Eurovaikutus verrattuna vuoteen 2025	HTV-vaikutus
Kemin ilmanlaadun yhteistarkkailu Valtio-neuvoston asetuksen ilmanlaadusta (79/2017) määräämällä tavalla (Lupajaosto 20.03.2025 § 28, 15.05.2025 § 54 ja § 55). Asetuksen mukaan kunnan pitää toteuttaa ilmanlaadun mittaus viiden vuoden välein. Kemissä tämä tulee tehtäväksi seuraavan kerran vuonna 2026.	Kemin kaupungin maksusuudet (% ja eur) vuoden 2026 ilmanlaadun yhteistarkkailusta ovat seuraavia:	
Ilmanlaadun yhteistarkkailu pitää sisällään ilman epäpuhtauksien mittauksen ja bioindikaattoritutkimuksen.	Ilmanlaadun mittaus 30 % lisärahantarve 16 350 eur	
Yhteistarkkailu toteutetaan yhteistyössä toiminnanharjoittajien (Metsä Fibre Oy, Kemin Energia ja Vesi Oy, Kemin Satama Oy, Nevel Oy, Outokumpu Chrome Oy, Nordkalk Oy Ab) kanssa, koska Pohjois-Suomen Aluehallintovirasto (PSAVI) on ympäristölupapäätöksissä määrännyt edellä mainitut toiminnanharjoittajat osallistumaan tähän yhteistarkkailuun. Lapin ELY-keskus koordinoi yhteistarkkailun toteuttamista.	Bioindikaattoritutkimus 17 % lisärahantarve 2 169 eur	
Jäsenmaksu FISU-verkoston liittymisestä (KV:n päätös 9.9.2024 § 71 liittymisestä).	Fisu-jäsenmaksu lisärahantarve 4 000 eur	

Suoritteet/Tunnusluvut

Suorite	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Rakennusvalvonnan lupapäätökset	112	80	50
Y-säätiön välivuokrattujen vuokra-asuntojen määrä	25	25	24

9. INVESTOINNIT

9. INVESTOINNIT

Inv:n laatu	Luvut 1000 euronä Kohteen nimi	Menot				Tulot				Netto			
		2026	2027	2028	2029	2026	2027	2028	2029	2026	2027	2028	2029
1	Aineeton käyttöomaisuus yhteensä	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Elinvoima / Maan osto Kemi East	1200	0	0	0	0	0	0	0	1200	0	0	0
2	Elinvoima/ Maan osto, purkukohteet ja huonokuntoiset kiinteistöt	800	0	0	0	0	0	0	0	800	0	0	0
2	Kiinteä omaisuus yhteensä	2000	0	0	0	0	0	0	0	2000	0	0	0
3.a	Ympäristö/Tilapalvelu/Uimahalli	400	2000	7000	7450	0	0	300	300	400	2000	6700	7150
3.a	Ympäristö/Tilapalvelu/Jäähalli selvitys ja suunnittelu	100	0	0	0	0	0	0	0	100	0	0	0
3.a	Talonrakennus, uudisrakennus yhteensä	500	2000	7000	7450	0	0	300	300	500	2000	6700	7150
3.b	Hyvinvointi/Lasten ja nuorten palvelut/Yläkoulun hankesuunnittelu	30	0	0	0	0	0	0	0	30	0	0	0
3.B	Ympäristö/Tilapalvelu/Keskustan yläkoulu ja Melissan perusparannus	400	3000	8700	4000	0	0	0	0	400	3000	8700	4000
3.b	Ympäristö/Tilapalvelu/Sauvosaaren urheilukentän huoltorakennuksen peruskorjaus	0	1800	0	0	0	0	0	0	0	1800	0	0
3.b	Ympäristö/Tilapalvelu/Perusparannuskohteet	900	900	900	900	0	0	0	0	900	900	900	900
3.b	Talonrakennus, peruskorjaus yhteensä	1330	5700	9600	4900	0	0	0	0	1330	5700	9600	4900
4	Keskusvirasto/Tietohallinto/ palomuuuri ym.	120	120	120	0	0	0	0	0	120	120	120	0
4	Keskusvirasto / Kaupunkikuvalliset kohteet	200	200	200	200	0	0	0	0	200	200	200	200
4	Hyvinvointi/ Vapaa-aika/ Sähköinen kulunhallinta liikuntasaleihin	40	0	0	0	0	0	0	0	40	0	0	0
4	Ympäristö/Tilapalvelu/Julkisten rakennusten piha- ja ulkoalueiden perusparannus	100	100	100	100	0	0	0	0	100	100	100	100
4	Ympäristö/Yleiset alueet/Rautatieaseman edusta	300	0	0	0	0	0	0	0	300	0	0	0
4	Ympäristö/Yleiset alueet/Hulevesi	950	950	950	950	0	0	0	0	950	950	950	950
4	Ympäristö/Yleiset alueet/Katujen asfalttipintojen perusparannus	800	800	800	800	0	0	0	0	800	800	800	800
4	Ympäristö/Yleiset alueet/Satamakangas kunnallistekniikka	400	300	0	0	0	0	0	0	400	300	0	0
4	Ympäristö / Yleiset alueet/perusinvestointikohteet	1800	1800	1800	1800	0	0	0	0	1800	1800	1800	1800
4	Julkinen käyttöomaisuus yhteensä	4710	4270	3970	3850	0	0	0	0	4710	4270	3970	3850
5	Keskusvirasto/ Kemi-kyltti sisäsatamaan	30	0	0	0	0	0	0	0	30	0	0	0
5	Elinvoima/ Kivalo-opisto/ Keramiikkaluokan uunikalusto ja opetuksen ajantasaistaminen	11	1	0	0	0	0	0	0	11	1	0	0
5	Hyvinvointi/ Vapaa-aika/ Prosenttitaide Kemi Areenalle	40	0	0	0	20	0	0	0	20	0	0	0
5	Hyvinvointi/ Vapaa-aika/ Sauvosaaren huoltorakennuksen kuntosalilaitteet	0	55	0	0	0	15	0	0	0	40	0	0
5	Irtain omaisuus yhteensä	81	56	0	0	20	15	0	0	61	41	0	0
1-5	YHTEENSÄ	8621	12026	20570	16200	20	15	300	300	8601	12011	20270	15900

10. RISKIENHALLINTA

10. RISKIENHALLINTA

Riskienhallinnalla tarkoitetaan menettelytapoja, joilla tunnistetaan ja arvioidaan toimintaan kohdistuvia riskejä ja määritellään toimenpiteitä riskien vähentämiseksi. Tavoitteena on, että kaupungin ja konsernin toiminta voi jatkua keskeytyksettä, tehokkaasti, laadukkaasti ja asetetut tavoitteet saavuttaen. Riskienhallinnan tehostamiseksi kaupunki on hankkinut kaupungin ja konserniyhtiöiden käyttöön riskienhallintajärjestelmän. Kaupungin toimien osalta järjestelmä sisältää myös asiakaspalautteen, työsuojelun ja ympäristöpoikkeamien ilmoitusjärjestelmät.

Järjestelmä mahdollistaa riskienhallinnan ja riskiympäristön päivittäisen seurannan. Kaupunkilaisille suunnattu asiakaspalautejärjestelmä mahdollistaa laajemman ja reaaliaikaisen reagoimisen kaupunkiympäristössä tapahtumiin poikkeamiin. Järjestelmän käyttö laajentaa riskienhallinnan ulottuvuutta, sillä kaupunkiympäristön riskien raportointiin voi osallistua kuka vaan. Tämä mahdollistaa uusien, muuten tunnistamattomaksi jäävien, riskien nopeaa hallintaa tarkoituksena lisätä kaupunkiympäristön turvallisuutta ja kaupunkilaisten tyytyväisyyttä.

Vahinkoriskit liittyvät mm. omaisuuteen, keskeytyksiin, vastuisiin ja onnettomuuksiin. Vahinkoriskeihin on varauduttu vakuutuksilla. Vakuutusasioissa käytetään myös vakuutusmeklaripalveluita osana riskienhallintaa. Työtapaturmia ehkäistään työpaikkakohtaisilla työn vaarojen selvityksillä, arvioinneilla ja työterveyshuollon työpaikkaselvityksillä ja riskienhallintajärjestelmän mahdollistamilla toiminnoilla.

Hallinnon riskit liittyvät hyvään hallintotapaan ja vastuisiin. Hyvän hallintotavan varmistamisen edellytyksenä on, että viranhaltijat pitävät osaamisensa ajan tasalla, perehtyä alati muutuvaan oman alan lainsäädäntöön ja organisaation ohjeistukseen. Vähentyneen henkilöstömäärän myötä kaupungin organisaatiossa on varmistettava, että henkilöllä on riittävästi aika oman osaamisen kehittämiseen ja muutuvaan lainsäädäntöön perehtymiseen. Erityisesti hankintoihin, kilpailuttamiseen ja palveluiden ostoihin liittyy osaamisriskejä. Henkilöstöresurssien tulee riittää kaupungin oikeuksien valvomiseen eli sopimusvalvontaan ja reklamointiin.

Tietohallintopalveluiden luotettavuuden sekä tietojen ja infrastruktuurin turvaaminen ja suojaaminen ovat tietosuojaja- ja tietoturvariskejä. Sähköisten järjestelmien haavoittuvuus mm. verkkokalastelu ja tietojärjestelmäviat ovat aiheuttaneet riskitilanteita. Tulevaisuudessa kyberhyökkäysyritykset yleistyvät ja kaupunki panostaa ICT-turvallisuuteen. ICT-riskien pienentämiseksi ja palvelutuotannon varmistamiseksi tietohallintopalvelu on ulkoistettu Kuntien Tieralle. Organisaation tietosuojaosaaaminen on tärkeä riskienhallinnan keino. Tietosuojaosaaamista ylläpidetään kouluttamalla henkilökuntaa vuosittain.

Konserniyhtiöt vastaavat kaupungin kannalta keskeisistä toiminnoista, kuten vesi-, lämpö ja vuokra-asuntotuotannosta. Yhtiöt vastaavat omasta riskienhallinnasta kaupungin ohjeistuksen mukaan. Konserniyhtiöiden vakaa taloudellinen aseman on kaupungin toimintakyvyn kannalta oleellista. Kaupungin konserniyhtiöiden osalta tehdään jatkossakin toimenpiteitä tuloksellisuuden parantamiseksi.

Kuntatalouden merkittävän riskin aiheuttavat huoltosuhteen heikkeneminen sekä vero- ja valtionosuusjärjestelmän muutokset. Heikentyneen kuntatalouden ja muuttuneen huoltosuhteen vuoksi kaupunki on käynyt YT-neuvotteluprosessin sopeuttaakseen toimintaansa muuttuneeseen toimintaympäristöön. Varhaiskasvatuksen ja koulupuolen palveluverkon tiivistäminen aloitetaan tulevana talousarvion suunnitelmavuosina.

Valtio uudistaa sekä vero- että valtionosuusjärjestelmää. Kunnat eivät juuri voi vaikuttaa näihin muutoksiin. Rahoitusjärjestelmämuutoksiin sisältyy aina merkittävä riski, joka voi pahimmassa tapauksessa vaarantaa kunnan toiminnan ja itsenäisyyden. Hyvinvointialueuudistuksen aiheuttamaa kulujen nousua ei kyetty rahoittamaan uudistuksen yhteydessä tehdyillä kuntien verotuloleikkauksilla (-12,64 %) ja valtionosuussiirroilla. Uudistusta rahoitetaan tulevana vuosina siirtämällä edelleen verotuloja ja valtionosuuksia hyvinvointialueille. Koska valtionosuudet muodostetaan laskennallisella tavalla, voi se jatkossakin johtaa kohtuuttomaan lopputulokseen, kuten Kemien osalta miinusmerkkisiin valtionosuuksiin.

Rahoitusriskit voidaan jakaa likviditeetti-, luotto- ja markkinariskeihin. Lyhytaikaisen rahoituksen turvaamiseksi on solmittu kuntatodistusohjelmat neljän pankin kanssa. Pitkäaikaista vierasta pääomaa käytetään investointien rahoittamiseen. Lisäksi riskejä pyritään minimoimaan mm. lainaajan pituuden, lyhennystavan, koron (vaihtuva ja kiinteäkorkoiset, suojaukset), rahoittajan ja nostoajankohdan mukaan. Rahoitusriskin pienentämiseksi tulisi tarkastella myös kaupungin riskinsietokykyä suhteessa lainamäärään. Leasingrahoitusta käytetään lähinnä autojen ja toimistokoneiden hankinnassa. Leasingrahoitusta voidaan käyttää myös investointien rahoituksessa. Pitkät rakennusten leasing-sopimukset on suojattava korkojen nousun varalle.

Kaupungin takausvastuut ovat merkittävä luottoriski. Tytäryhteisöille myönnettyjä takauksia on noin 48,1 miljoonaa euroa, osakkuusyhtiöille noin 1,1 miljoonaa euroa ja muille noin 0,9 miljoonaa euroa eli yhteensä takauksia on 50,1 miljoonaa euroa. Ulkopuolisille annettuja takausvastuita tulee välttää. Kuntien takauskeskuksen kautta tuleva takausvastuu 167,4 miljoonaa euroa on myös otettava huomioon. Tytäryhteisöille myönnetty luotot ovat myös osa luottoriskiä, varsinkin jos luoton saajan toiminta on tappiollista. Tytäryhteisöille myönnettyjä lainasaamisia on 3,4 miljoonaa euroa.

Ympäristöriskit liittyvät laitosten teknisiin häiriöihin (esim. juomaveden laadun turvaaminen) ja pitkäaikaisen teolliseen toiminnan aiheuttamiin ympäristöriskeihin. Huomioon otettava riski on myös sään ääri-ilmiöiden ennustettu lisääntyminen. Uudessa riskienhallintajärjestelmässä on ympäristöpoikkeamien ilmoitusmahdollisuus, jonka myötä myös kuntalaiset osallistetaan ympäristöriskien hallintaan. Kuntalaisilta tulevat ilmoitukset mahdollistavat kaupungin nopean reagoimisen ympäristöpoikkeamiin.

11. OMISTAJAPOLIITTISET LINJAUKSET

11. OMISTAJAPOLIITTISET LINJAUKSET

Omistajapolitiikka on johtamisen väline, joka tukee strategian toteutumista. Kaupunkistrategian kehittämistavoitteet ovat omistajapolitiikan lähtökohtana. Omistajaohjaus on johdonmukaista ja mahdollisimman avointa. Kaupunkikonsernin toimintaa ohjaa kaupungin kokonaisuus. Kemin kaupunki on aktiivinen omistaja ja edellyttää yhtiöiltään aktiivista kehittämistä, tuloksellisuutta, vastuullisuutta ja konsernin kokonaisedun huomioimista päätöksenteossa.

Omistajapolitiikka tukee palvelutuotannon lisäksi myös harjoitettavaa elinkeinopolitiikkaa. Aktiivinen ja tehokas omistajapolitiikka edellyttää sitä, että kaupunki on määritellyt, mitä tavoitteita kukin omistus palvelee sekä kuinka tehokkaasti ja taloudellisesti omistusta käytetään ja kuinka hyvin omaisuuden arvo kyetään säilyttämään sekä tuottamaan lisäarvoa kaupunkikonsernille. Yhtiöiden omistus ei ole itseisarvo ja ei strategisista yhtiöistä voidaan luopua.

Tytäryhtiöiden tulee toimia osana kunnan pitkän aikavälin strategiaa, ja niiden toiminnan tulee olla linjassa kunnan kehitystavoitteiden kanssa. Tytäryhtiöiden tulee toimia vastuullisesti ja edistää kestävästä kehitystä. Jos tytäryhtiö toimii kilpailluilla markkinoilla, sen tulee toimia markkinaehtoisesti ja kilpailukykyisesti, kuitenkin kunnan asettamat strategiset tavoitteet huomioiden. Tytäryhtiön hallituksen jäseniltä vaaditaan osaamista, ja heidän tulee toimia kunnan ja kuntalaisten etujen mukaisesti.

Kemin kaupungin omistajapolitiikka sisältää periaatteet, joiden mukaan kaupunki ratkaisee:

- omistamansa kiinteän tai irtaimen omaisuuden määrän ja laadun,
- omistuksen hoidon ja valvonnan organisoiminen,
- omistukselle asetettavat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet,
- omaisuuden hankinta- ja rahoitustavat,
- omistajavallan käytön,
- omistuksen luovutuksen ja siinä noudatettavat periaatteet.
- omistuksen riskienhallinnan
- osallistutaanko tehtäviin / hankkeisiin omistajana vai sijoittajana

Peruskunnan omaisuuserien omistajapolitiittiset linjaukset on määritelty maaomaisuudelle, rakennuksille, kiinteille rakenteille ja laitteille, koneille ja laitteille sekä yhtiömuotoiselle toiminnalle.

Kaupungin omistajapolitiikan perusteista päättää kaupunginvaltuusto. Omistajapolitiikan toteutuksen vastuu on kaupunginhallituksella, kaupunginjohtajalla ja toimialojen johtajilla sekä kaupunkia eri yhteisöissä edustavilla henkilöillä.

Omistajapolitiikan ohjaus ja valvonta kuuluu kaupunginhallitukselle. Kaupunkikonsernin kokonaisuus ohjaa toimintaamme koko konsernissa ja omistajaohjaus on vahvaa ja aktiivista. Kaupunginhallitus antaa tarvittaessa ohjeita kaupunkia eri yhteisöjen, laitosten ja säätiöiden hallintoelimissä edustaville henkilöille kaupungin kannan ottamisesta käsiteltäviin asioihin. Toimialat osallistuvat valmistelutyöhön. Valtuustolle annetaan vuosittain omistajapolitiittinen selonteko.

Kaupungin omistuksia ohjataan myös konserniohjeen avulla. Konserniohjeilla annetaan toimintaohjeet ja periaatteet konsernin johdolle ja siihen kuuluville tytäryhteisöille, kuntayhtymille ja osakkuusyhteisöille. Näin varmistetaan hyväksytyn omistajapolitiikan ja strategisten tavoitteiden sekä konsernin kokonaisedun mukaisten toimintaperiaatteiden toteuttaminen konsernissa.

Kaupunkikonsernin ohjauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä vastaavaan konsernijohtoon kuuluvat kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja. Omistajaohjauksesta vastaa kaupunginhallitus. Kaupunkikonsernin tytäryhteisöjen asiat käsitellään kaupunginhallituksessa ja valmistellaan sen konserni- ja suunnittelujaostossa. Kaupunginhallituksen konserni- ja suunnittelujaosto valmistelee tytäryhteisöjä koskevat omistajapolitiittiset linjaukset.

Kaupunginvaltuusto asettaa tytäryhteisöille talousarviossa yleisiä omistajapolitiittisia tavoitteita sekä tytäryhtiökohtaisia toiminnallisia tavoitteita. Tavoitteet ohjaavat kaupungin edustajia tytäryhteisöjen toimielimissä. Tytäryhteisöt ovat velvollisia raportoimaan tavoitteidensa toteutumisesta, taloudellisesta tilanteestaan ja toiminnastaan kolme kertaa vuodessa; kaksi kertaa tilikaudella ja tilinpäätöksen yhteydessä.

12. ALUEELLINEN JA SEUDULLINEN YHTEISTYÖ

12. ALUEELLINEN JA SEUDULLINEN YHTEISTYÖ

Kemi verkostoituu kaupunkilaisten, yhdistysten, yritysten, oppilaitosten ja muiden yhteisöjen kanssa. Seutukuntayhteistyön merkitys on korostunut hyvinvointialueen syntymisen myötä ja yhteistyö suuntautuu entistä voimakkaammin koko maakunnan tasolle. Kemi-Tornio seutukunnan tulee uudessa tilanteessa tiivistää entisestään yhteistä edunvalvontaansa niin maakunnan kuin valtakunnan tasoillakin.

Kehittämis- ja koulutustoiminnassa tehdään aktiivista yhteistyötä mm. Ammattiopisto Lappian, Lapin ammattikorkeakoulun ja Lapin yliopiston kanssa. Kaupungilla on ollut em. oppilaitosten kanssa nelikantasopimus kehittämistyöstä ja sopimus on uusittu vuosille 2024-2026. Oppilaitosyhteistyötä tulee arvioida myös talousarviovuonna ja päävastuu on elinvoimatoimialan vetovastuulla.

Ympäristöterveydenhuollon palvelut, TE-palvelut, musiikinopetus sekä vapaan sivistystyön palvelut tuotetaan tällä hetkellä seudullisena yhteistyönä joko kaikkien alueen kuntien tai tiettyjen kuntaryhmien toimesta. Yhteistyöllä muiden kuntien ja alueellisten toimijoiden kanssa tavoitellaan mittakaavaetuja, mikä auttaa vähentämään kustannuksia ja turvaamaan palvelutuotannon säilymistä.

Yhteistyötä Oulun yliopiston, Lapin yliopiston ja Luleå Tekniska Universitetin LTU:n kanssa toteutetaan Digipoliksessa sekä korkeakouluyhteistyön kehittämishankkeiden kautta. Lapin liiton kanssa yhteistyössä on tehty maakunnan kehittämistä, suunnittelua ja edunvalvontaa. Seutukaupunkiverkoston kautta valvomme pienten kaupunkien etua valtakunnan tasolla.

Kemi-Tornio seutukunta on yksi Suomen aluekeskuksista. Seutuyhteistyö on Meri-Lapin kuntien päätöksiin perustuvaa yhteistyötä alueen kehittämiseksi. Seutuyhteistyötä organisoii Meri-Lapin kehittämiskeskus. Meri-Lapin kehittämiskeskus on Kemin, Tornion ja Haaparannan kaupunkien sekä Keminmaan, Simon, Tervolan ja Ylitornion kuntien vapaaehtoinen yhteistyöelin. Alueella asuu noin yksi prosentti Suomen väestöstä, mutta alue tuottaa suhdanteesta riippuen 7-9 prosenttia koko Suomen vientituloista. Alueella on merkittävä kansantaloudellinen rooli ja suuri merkitys koko Lappia palvelevana toimijana, erityisesti teknologian, logistiikan ja koulutuksen aloilla.

Seutuyhteistyön tärkeä tavoite on koko seudun elinvoiman ja kilpailukyvyn turvaaminen kiristyneessä kilpailussa kaupunkiseutujen kesken niin kansallisesti kuin kansainvälisestikin. Alueellisen ja seudullisen yhteistyön tavoite tulee lähtökohtaisesti olla alueen kilpailuaseman ja vetovoiman vahvistaminen, edunvalvonnan ja omistajapolitiikan tehostaminen sekä alueellisen ja maakunnallisen palvelutuotannon laadun ja tehokkuuden parantaminen. Tulevina vuosina on erittäin

tärkeää pyrkiä turvaamaan alueen liikenneyhteyksiä, kuten tietoliikenne-, lentoliikenne-, tie-, raide- ja joukkoliikenneratkaisuja, jotka tukevat niin työmatkaliikennettä kuin alueen taloudellista kehitystä.

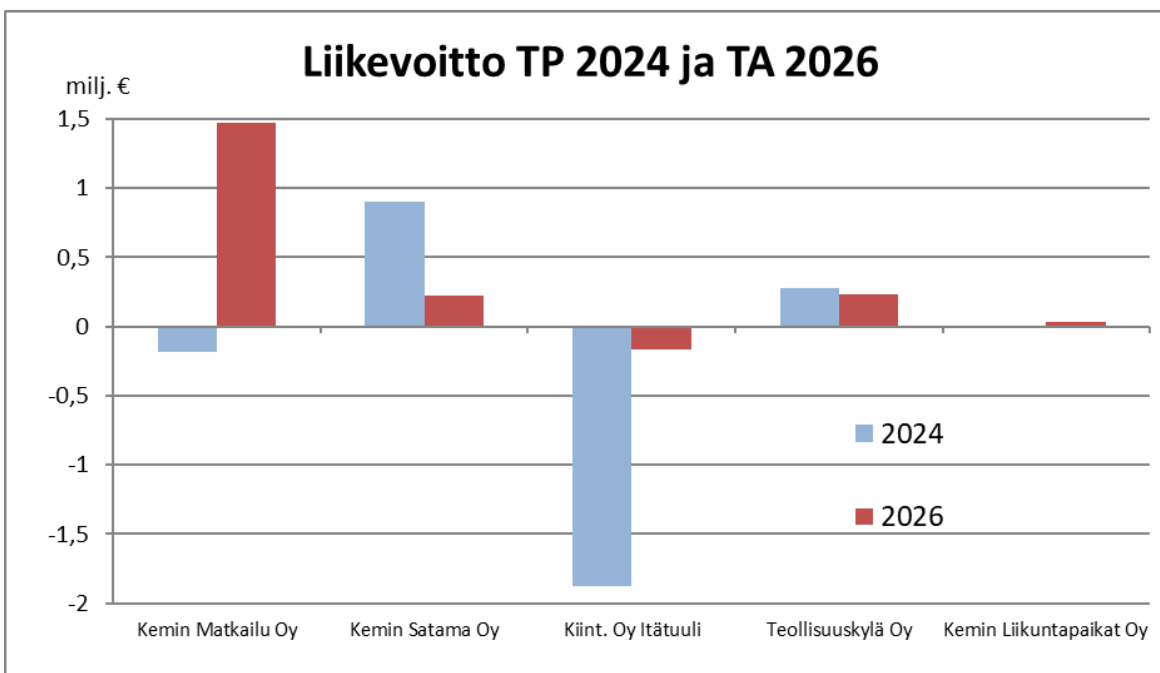
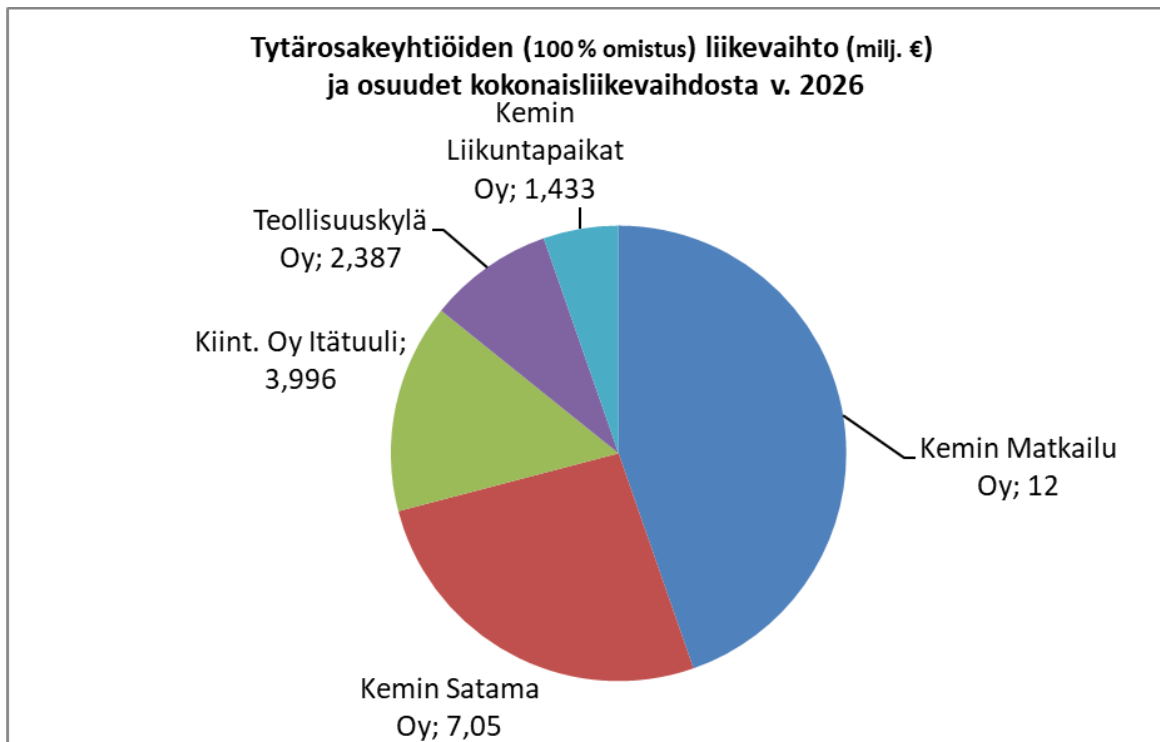
Lapin hyvinvointialueen toiminta käynnistyi 1.1.2023 osana sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta. Uudistuksen tavoitteena olisi turvata alueen sosiaalihuollon, perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon palvelut yhteistyössä hyvinvointialueen muiden toimijoiden kanssa. Toimiva yhteistyö hyvinvointialueen kanssa on tärkeää pelastuspalveluissa, kuten palo- ja pelastustoimissa sekä siviilivalmiudessa. Kriisitilanteissa, kuten luonnonkatastrofeissa tai terveydenhuollon hätätilanteissa, tehokas yhteistyö takaa nopean ja koordinoitun toiminnan.

13. TYTÄROSAKEYHTIÖT

13. TYTÄROSAKEYHTIÖT

Kemin kaupungin tytäryhteisöjen toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet

Kaupungin 100 % omistamien tytäryhtiöiden liikevaihto oli vuonna 2024 noin 23,0 miljoonaa euroa ja esitys vuodelle 2026 on yhteensä noin 26,9 miljoonaa euroa. Liiketappio vuonna 2024 oli 0,9 miljoonaa euroa ja liikevoittoesitys vuodelle 2026 on 1,8 miljoonaa euroa. Yhtiöt ennustavat vuoden 2025 tilikauden voitoksi 0,3 miljoonaa euroa.

Yhteisön nimi	Kemin Digipolis Oy					
Yhteisön tytäryhtiöt	NewWoodOpening Oy					
Yhteisön toiminta-ajatus	Elinvoimakehittäminen Kemin kaupunkistrategian mukaisesti					
Yhteisön tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet v. 2026	☐ Pää tavoite on yritystoiminnan lisääntyminen ja työpaikkojen syntyminen Kemiin. Samalla tuetaan Kemin brändiä ja kaupungin tavoitteita. ☐ Toimintaympäristöt - Kemin Teknologia kylä, Ajos – Kemin sataman alue, Kemi East, Kemintulli ☐ BusinessKemi - Yritysneuvonta kaikille kemiläisille yrityksille - Yritysten aktivointi ☐ Invest In Kemi - Sijoituspalveluissa uusia yrityksiä (erit. teollisuus) neuvotteluihin ja sijoittumaan Kemiin. ☐ Teollinen Vihreä Siirtymä - Uuden Bioteollisuuden ekosysteemi rakentuminen -> pk-yritysten mahdollisuuksien edistäminen -> ekosysteemin laajentuminen vaihteittain, uudet liiketoiminnot, vetovoiman kasvattaminen - Teollinen Kiertotalous, pilotit, uusi liiketoiminta, Kemin brändi, vetovoiman kasvattaminen ; toimija Kiertotalouskeskus - Uudet puutuotteet osana bioteollisuuden ekosysteemiä ☐ Kokeilut ja uudet avaukset - Hiilidioksidin talteenotto pienyksiköissä - Digiratkaisuja logistiikkaan ☐ Koulutus-, tutkimus- ja kehittämissyhteistyö - Kaikilla pääpainopistealoilla uusia tutkimus-, kehitys- ja innovaatiohankkeita - Tuetaan yritystoiminnan käynnistämistä koulutusympäristöissä - Tuetaan uusien koulutuksien käynnistämistä					
Yhteisön tuloslaskelma-arvio €	TP 2024 1000 €	TP 2025 Ennuste 1000 €	TA 2026 1000 €	TS 2027 1000 €	TS 2028 1000 €	TS 2029 1000 €
Liiketoiminnan tuotot	1603	1482	1400			
Liiketoiminnan kulut	-1585	-1465	-1380			
-josta poistot	2	1	1			
Liikevoitto/-tappio	19	17	20			
Rahoitustuotot ja kulut/netto	--10	-3	-5			
Tilikauden voitto/tappio (ennen tilinpäätössiirtoja)	9	14	15			
Tilikauden voitto/tappio	7	10	11			
Tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet v. 2026-2029	☐ Pää tavoite on yritystoiminnan lisääntyminen ja työpaikkojen syntyminen Kemiin. Samalla tuetaan Kemin brändiä ja kaupungin tavoitteita.					
Tärkeimmät investoinnit v. 2026- 2029	Ei investointeja					
Yhteisöä ja sen toimintaa kuvaavia tietoja	TP 2024 1000 €	TP 2025 Ennuste 1000 €	TA 2026 1000 €	TS 2027 1000 €	TS 2028 1000 €	TS 2029 1000 €
Peruspääoma/osake-pääoma	35	35	35			
Edellisten tilikausien voitto/tappio	301	297	307			
Pitkäaikainen vieras pääoma (sis. lyhennysosuudet)						
Kemin kaupungin omistusosuus	62,5	62,5	88,5			
Henkilöstömäärä keskimäärin	13	13	13			
Merkittävät / poikkeukselliset						

tapahtumat 2026						
Lainan lyhennys kaupungille	0	50	50			
Lainan korko kaupungille	8	2	2			
Takausprovisio kaupungille	0	0	0			
Osingonmaksu	0	0	0			

Yhteisön nimi	Kiinteistö Oy Itätuuli					
Yhteisön tytäryhtiöt	Kiinteistö Oy Hepolan Vanhustentalot					
Yhteisön toiminta-ajatus	Asumispalveluiden tuottaminen kemiläisille ja tänne muuttaville					
Yhteisön tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet v. 2026	Kiinteistö Oy Itätuuli tasapainottaa seuraavan 10 vuoden aikana yrityksen taloutta purkamalla kiinteistöjään ja samalla tasapainottamalla toiminnallista rakennettaan. Yritys lisää tunnettavuuttaan asuntomarkkinoilla, uudella markkinointistrategialla ja uudistuneella ilmeellä. Kiinteistö Oy Hepolan Vanhustentalot tuli Itätuulen omistukseen 08/2025 konserniohjauksella, yhtiöllä on myös taloudellisia haasteita, sekä käyttöaste ongelma. Itätuulen toimilla yritetään saada yhtiö elinkelpoiseksi ja vastaamaan tämän päivän asuntomarkkinatilanteeseen.					
Yhteisön tuloslaskelma-arvio €	TP 2024 1000 €	TP 2025 Ennuste 1000 €	TA 2026 1000 €	TS 2027 1000 €	TS 2028 1000 €	TS 2029 1000 €
Liiketoiminnan tuotot	4209	4085	3996	3900	3800	3800
Liiketoiminnan kulut	-6089	-3765	-3625	-3800	-3600	-3600
-josta poistot	-1280	-998	-533	-500	-500	-500
Liikevoitto/-tappio	-1880	-678	-162	-400	-300	-300
Rahoitustuotot ja kulut/netto	-140	-166	-178	-180	-160	-140
Tilikauden voitto/tappio (ennen tilinpäätössiirtoja)	-2020	-844	-341	-880	-460	-440
Tilikauden voitto/tappio	-1415	-844	-341	-880	-460	-440
Tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet v. 2026-2029	Talouden tasapainottaminen					
Tärkeimmät investoinnit v. 2026- 2029	Tyhjien kiinteistöjen purkaminen.					
Yhteisöä ja sen toimintaa kuvaavia tietoja	TP 2024 1000 €	TP 2025 Ennuste 1000 €	TA 2026 1000 €	TS 2027 1000 €	TS 2028 1000 €	TS 2029 1000 €
Peruspääoma/osake-pääoma	6506	6506	6506	6506	6506	6506
Edellisten tilikausien voitto/tappio	-2147	-3561	-4405			
Pitkäaikainen vieras pääoma (sis. lyhennysosuudet)	9473	9140	8600	7800	6900	6100
Kemin kaupungin omistusosuus	100	100	100	100	100	100
Henkilöstömäärä keskimäärin	6	7	6	5	5	5
Merkittävät / poikkeukselliset tapahtumat 2026						
Lainan lyhennys kaupungille	0	0	0	0	0	0
Lainan korko kaupungille	0	0	0	0	0	0
Takausprovisio kaupungille	0	0	0	0	0	0
Osingonmaksu	0	0	0	0	0	0

Yhteisön nimi	Kemin Teollisuuskylä Oy					
Yhteisön tytäryhtiöt						
Yhteisön toiminta-ajatus	isännöidä, vuokrata toimitiloja, kokous- ja juhlatiloja, sekä tarjota tiloihin liittyviä palveluita.					
Yhteisön tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet v. 2026	Taloudellisen tasapainon saavuttaminen on tarkoittanut vuokrasopimuksien uudistusta, millä pystytään takaamaan yritykselle taloudellinen tasapaino. Haasteena tulee olemaan yrityksen omistamien tilojen tekninen kunto ja näihin haasteisiin tulee jatkossa etsiä ratkaisua kiinteistöjen kuntotarkastuksien kautta. Yrityksen markkinointistrategiaa on päivitetty ja uudistuneet suunnitelman myötä tullaan mm. kokous- ja juhlatilakonseptin markkinointia tullaan lisäämään ja parantamaan tilojen monikäyttöisyydestä informointia. Kestävän kehityksen huomioiminen ja hiilijalanjäljen mittaaminen tulee olemaan tulevaisuudessa yritystoiminnassa nousevassa trendissä ja tähän haasteeseen tulemme vastaamaan Ekokompassi sertifiointilla vuoden aikana. Talouden tasapainotuksen ohella tullaan tilojen päivittämistä jatkamaan ja saattamaan tiloja tätä päivää vastaavalle tasolle.					
Yhteisön tuloslaskelma-arvio €	TP 2024 1000 €	TP 2025 Ennuste 1000 €	TA 2026 1000 €	TS 2027 1000 €	TS 2028 1000 €	TS 2029 1000 €
Liiketoiminnan tuotot	2265	2289	2387	2395	2400	2400
Liiketoiminnan kulut	1984	-1457	-1650	-1650	-1650	-1650
-josta poistot	-502	-501	-500	-500	-499	-499
Liikevoitto/-tappio	281	330	237	245	251	251
Rahoitustuotot ja kulut/netto	-323	-370	-240	-240	-240	-240
Tilikauden voitto/tappio (ennen tilinpäätössiirtoja)	-42	-39	-3	5	11	11
Tilikauden voitto/tappio	-42	-39	-3	5	11	11
Tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet v. 2026-2029	Kiinteistöjen rakenteellisen ja teknisen kunnon arviointi.					
Tärkeimmät investoinnit v. 2026- 2029	Rakennusautomaation ja Studiotalon kattorakenteen uudistaminen.					
Yhteisöä ja sen toimintaa kuvaavia tietoja	TP 2024 1000 €	TP 2025 Ennuste 1000 €	TA 2026 1000 €	TS 2027 1000 €	TS 2028 1000 €	TS 2029 1000 €
Peruspääoma/osake-pääoma	7848	7848	7848	7848	7848	7848
Edellisten tilikausien voitto/tappio	-3323	-3365	-3368	-3363	-3352	-3341
Pitkäaikainen vieras pääoma (sis. lyhennysosuudet)	7037	6572	6107	5642	5177	4712
Kemin kaupungin omistusosuus	100	100	100	100	100	100
Henkilöstömäärä keskimäärin	2	1	1	1	1	1
Merkittävät / poikkeukselliset tapahtumat 2026						
Lainan lyhennys kaupungille	45	45	50	50	50	50
Lainan korko kaupungille	25	11	14	11	10	9
Takausprovisio kaupungille	0	0	0	0	0	0
Osingonmaksu	0	0	0	0	0	0

Yhteisön nimi	Tietotalo Oy, Kemi					
Yhteisön tytäryhtiöt						
Yhteisön toiminta-ajatus	Vuokrata liiketaloudellisesti toimien tiloja kaupunkiin sijoittuville yrityksille ja yhteisöille					
Yhteisön tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet v. 2026	Vuokrausasteen säilyttäminen ja sen mahdollistamat/vaatimat kunnossapito- ja kunnostustyöt kiinteistössä.					
Yhteisön tuloslaskelma-arvio €	TP 2024 1000 €	TP 2025 Ennuste 1000 €	TA 2026 1000 €	TS 2027 1000 €	TS 2028 1000 €	TS 2029 1000 €
Liiketoiminnan tuotot	325	330	335	335	335	335
Liiketoiminnan kulut	-252	-280	-280	-280	-280	-280
-josta poistot	-30	-30	-30	-30	-30	-30
Liikevoitto/-tappio	25	25	25	25	35	35
Rahoitustuotot ja kulut/netto	-7	-8	-8	-8	-1	-1
Tilikauden voitto/tappio (ennen tilinpäätössiirtoja)	17	20	20	20	30	40
Tilikauden voitto/tappio	13	16	16	16	20	25
Tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet v. 2026-2029	Vuokrausasteen (100 %) säilyttäminen ja sen mahdollistamat/vaatimat kunnossapito- ja kunnostustyöt kiinteistössä.					
Tärkeimmät investoinnit v. 2026- 2029	Mahdollinen vesikaton korjaus 100 000 €, julkisivun parannus 20 000 €. Ilmanvaihdon ja lämmityksen saneerausta 20 000 €.					
Yhteisöä ja sen toimintaa kuvaavia tietoja	TP 2024 1000 €	TP 2025 Ennuste 1000 €	TA 2026 1000 €	TS 2027 1000 €	TS 2028 1000 €	TS 2029 1000 €
Peruspääoma/osake-pääoma	67	67	67	67	67	67
Edellisten tilikausien voitto/tappio	381	390	400	420	440	460
Pitkäaikainen vieras pääoma (sis. lyhennysosuudet)	77	35	0	0	0	0
Kemin kaupungin omistusosuus	60,00%	60,00%	60,00%	60,00%	60,00%	60,00%
Henkilöstömäärä keskimäärin	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Merkittävät / poikkeukselliset tapahtumat 2026						
Lainan lyhennys kaupungille	0	0	0	0	0	0
Lainan korko kaupungille	0	0	0	0	0	0
Takausprovisio kaupungille	0	0	0	0	0	0
Osingonmaksu	0	0	0	0	0	0

Yhteisön nimi	Kemin Satama Oy					
Yhteisön tytäryhtiöt	Kemin Vapaavarasto Oy					
Yhteisön toiminta-ajatus	Kemin Satama Oy tuottaa elinkeinoelämälle toimintavarmat ja ajanmukaiset logistiikkapalvelut					
Yhteisön tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet v. 2026	* Metsän tehtaiden viennin hoitaminen päivitettyillä sopimuksilla * CEF-tuetun maasähköhankkeen toteutus * Strategia2030:n tehostustoimet käytössä, arjen työturvallisuus keskiöön					
Yhteisön tuloslaskelma-arvio €	TP 2024 1000 €	TP 2025 Ennuste 1000 €	TA 2026 1000 €	TS 2027 1000 €	TS 2028 1000 €	TS 2029 1000 €
Liiketoiminnan tuotot	7413	6900	7050	7250	7400	7500
Liiketoiminnan kulut	-6510	-7000	-6830	-7000	-7050	-7100
-josta poistot	-2666	-2580	-2610	-2600	-2550	-2500
Liikevoitto/-tappio	903	-100	220	250	350	400
Rahoitustuotot ja kulut/netto	-816	-1150	-1070	-1050	-1000	-950
Tilikauden voitto/tappio (ennen tilinpäätössiirtoja)	87	-1250	-850	-800	-650	-550
Tilikauden voitto/tappio	87	-1250	-850	-800	-650	-550
Tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet v. 2026-2029	* Tuloutus omistajalle 500 t€ takausprovisiona ja kiinteistöverona * Väylän 12m ja uuden alueen 23 ha markkinointi * Organisaation toiminnan tehostaminen * Turvallisuuden tehostaminen pääpainona arjen työturvallisuus					
Tärkeimmät investoinnit v. 2026-2029	* Maasähköhänke CEF-tuella toteutetaan 2026-2027 * Investointitauko vuoteen 2028 (poikkeuksina maasähkö ja palovesi)					
Yhteisöä ja sen toimintaa kuvaavia tietoja	TP 2024 1000 €	TP 2025 Ennuste 1000 €	TA 2026 1000 €	TS 2027 1000 €	TS 2028 1000 €	TS 2029 1000 €
Peruspääoma/osake-pääoma	3	3	3	3	3	3
Edellisten tilikausien voitto/tappio	-1100	-2350	-3200	-4000	-4650	-5200
Pitkäaikainen vieras pääoma (sis. lyhennysosuudet)	41300	38800	36300	33900	31500	29100
Kemin kaupungin omistusosuus	100	100	100	100	100	100
Henkilöstömäärä keskimäärin	22	22	22	22	22	22
Merkittävät / poikkeukselliset tapahtumat 2026	* Öljysataman palovesijärjestelmän uudistamisen käynnistys * Laiturien 3 ja 6 uudistamisen suunnittelu ja toteutus resurssien salliessa					
Lainan lyhennys kaupungille	0	0	0	0	0	0
Lainan korko kaupungille	0	0	0	0	0	0
Takausprovisio kaupungille	323	310	360	340	320	300
Osingonmaksu	0	0	0	0	0	0

HOT 30.10.2025 => Arja Kekäläinen
 Sataman hallitus 5.11.2025

Yhteisön nimi	Kemin Liikuntapaikat Oy					
Yhteisön tytäryhtiöt						
Yhteisön toiminta-ajatus	Kemin Liikuntapaikat Oy toimii osana Kemin kaupunkikonsernia ylläpitäen liikuntapaikkoja ja tuottaen liikuntapalveluita kuntalaisille. Tavoitteena on ihmisten fyysinen, henkinen ja sosiaalinen hyvinvointi. Palvelut tuotetaan kustannustehokkaasti ja niitä kehitetään yhteistyössä kolmannen sektorin ja yksittäisten käyttäjien kanssa. Liikuntapalveluiden hinnat pyritään pitämään kohtuullisina ja mahdolliset ylijäämät käytetään liikuntapaikkojen ja palveluiden kehittämiseen.					
Yhteisön tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet v. 2026	Kemi Areenan toiminnan vakiinnuttaminen ja Perämeren jäähallin toiminnan kehittäminen.					
Yhteisön tuloslaskelma-arvio €	TP 2024 1000 €	TP 2025 Ennuste 1000 €	TA 2026 1000 €	TS 2027 1000 €	TS 2028 1000 €	TS 2029 1000 €
Liiketoiminnan tuotot	723	1430	1433	1435	1435	1435
Liiketoiminnan kulut	-729	-1430	-1400	-1400	-1400	-1400
-josta poistot	-14	-25	-22	-20	-18	-16
Liikevoitto/-tappio	-6	0	33	35	35	35
Rahoitustuotot ja kulut/netto	-4	-20	-20	-15	-13	-12
Tilikauden voitto/tappio (ennen tilinpäätössiirtoja)	-10	-20	13	20	22	23
Tilikauden voitto/tappio	-10	-20	13	20	22	23
Tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet v. 2026-2029						
Tärkeimmät investoinnit v. 2026- 2029	Jäähallirakennuksen perusparannus. Tällä hetkellä tehty kuntoarvion pohjalta peruskorjaussuunnitelma. Ajankohdasta ei vielä tietoa.					
Yhteisöä ja sen toimintaa kuvaavia tietoja	TP 2024 1000 €	TP 2025 Ennuste 1000 €	TA 2026 1000 €	TS 2027 1000 €	TS 2028 1000 €	TS 2029 1000 €
Peruspääoma/osake-pääoma	84	64	77	97	119	142
Edellisten tilikausien voitto/tappio	-10	-30	-17	3	25	48
Pitkäaikainen vieras pääoma (sis. lyhennysosuudet)	337	292	247	202	157	112
Kemin kaupungin omistusosuus	100	100	100	100	100	100
Henkilöstömäärä keskimäärin	4	4	4	4	4	4
Merkittävät / poikkeukselliset tapahtumat 2026						
Lainan lyhennys kaupungille						
Lainan korko kaupungille						
Takausprovisio kaupungille	0					
Osingonmaksu	0					

Yhteisön nimi	Kemin Matkailu Oy					
Yhteisön tytäryhtiöt	-					
Yhteisön toiminta-ajatus	Kemin matkailutoimialan jatkuvuus, kehittyminen ja kasvu					
Yhteisön tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet v. 2026	Yhtiön kannattavuuden ja markkina-aseman parantaminen jatkaen organisaation, palvelutuotannon ja toimintamallien kehittämistä. Omistajaohjauksen mukainen yhtiön kasvuedellytysten edistäminen.					
Yhteisön tuloslaskelma-arvio €	TP 2024 1000 €	TP 2025 Ennuste 1000 €	TA 2026 1000 €	TS 2027 1000 €	TS 2028 1000 €	TS 2029 1000 €
Liiketoiminnan tuotot	8426	10959	12000	13000	14500	16000
Liiketoiminnan kulut	-8610	-9745	-10000	-11000	-12000	-13000
-josta poistot	-590	-500	-530	-510	-600	-600
Liikevoitto/-tappio	-183	714	1470	1490	1900	2400
Rahoitustuotot ja kulut/netto	-620	-580	-500	-500	-500	-500
Tilikauden voitto/tappio (ennen tilinpäätössiirtoja)	-804	134	970	990	1400	1900
Tilikauden voitto/tappio	-804	134	970	990	1400	1900
Tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet v. 2026-2029	Kilpailukyvyyn ja kannattavuuden parantaminen. Palveluiden uudistaminen huomioiden erityisesti ympärivuotisen, vastuullisen ja digitaalisen kehityksen tavoitteet. Kohdemarkkinoiden monipuolistaminen Työnantajamaineen vahvistaminen.					
Tärkeimmät investoinnit v. 2026- 2029	Lumilinna-alueen palvelusisällön ja majoituskapasiteetin kehitys. JM Sampon korjaus- ja muutosinvestoinnit.					
Yhteisöä ja sen toimintaa kuvaavia tietoja	TP 2024 1000 €	TP 2025 Ennuste 1000 €	TA 2026 1000 €	TS 2027 1000 €	TS 2028 1000 €	TS 2029 1000 €
Peruspääoma/osake-pääoma	50	50	50	50	50	50
Edellisten tilikausien voitto/tappio	-531	-397	573	1563	2963	4863
Pitkäaikainen vieras pääoma (sis. lyhennysosuudet)	9055	7260	6520	5780	4800	3500
Kemin kaupungin omistusosuus	100	100	100	100	100	100
Henkilöstömäärä keskimäärin	30	35	37	40	45	50
Merkittävät / poikkeukselliset tapahtumat 2026	JM Sampon suurtelakointi.					
Lainan lyhennys kaupungille	0	0	0			
Lainan korko kaupungille	175	0	150	100	100	100
Takausprovisio kaupungille	13	0	0	0	0	0
Osingonmaksu	0	0	0	200	400	500

TALOUSPALVELUIDEN JULKAISUT VUONNA 2025

1/2025	Väestöennuste 2024-2045
2/2025	Katsaus Kemin ja Kemi-Tornio-seudun kehitykseen 1/2025
3/2025	Toimintakertomus ja tilinpäätös 2024
4/2025	Katsaus Kemin ja Kemi-Tornio-seudun kehitykseen 2/2025
5/2025	Katsaus Kemin ja Kemi-Tornio-seudun kehitykseen 3/2025
6/2025	Valtuustokauden 2021-2025 työn arviointi
7/2025	Katsaus Kemin ja Kemi-Tornio-seudun kehitykseen 4/2025
8/2025	Katsaus Kemin ja Kemi-Tornio-seudun kehitykseen 5/2025
9/2025	Katsaus Kemin ja Kemi-Tornio-seudun kehitykseen 6/2024
10/2025	Kuntavaalit 2025
11/2025	Katsaus Kemin ja Kemi-Tornio-seudun kehitykseen 7/2025
12/2025	Katsaus Kemin ja Kemi-Tornio-seudun kehitykseen 8/2025
13/2025	Katsaus Kemin ja Kemi-Tornio-seudun kehitykseen 9/2025
14/2025	Talousarvio 2026 Taloussuunnitelma 2026-2029